

Genomförandet av ett intensivår för nyanlända

Slutrapport

DATUM
2023-03-14
ERT DATUM
2021-02-18

DIARIENR
2021/53-5
ER BETECKNING
A2021/00398

Uppdrag att analysera genomförandet av ett intensivår för nyanlända

Regeringen gav den 18 februari 2021 Statskontoret i uppdrag att analysera genomförandet av ett intensivår för nyanlända inom ramen för etableringsprogrammet. Enligt uppdraget skulle Statskontoret lämna en delredovisning senast den 25 april och en slutredovisning av uppdraget senast den 30 januari 2023. Den 22 december 2022 fattade regeringen beslut om förlängd uppdragstid, så att uppdraget i stället senast ska slutredovisas den 31 maj 2023.

Statskontoret överlämnar härmed rapporten *Genomförandet av ett intensivår för nyanlända. Slutrapport (2023:8)*.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Jessica Bylund, utredare Karl Nilsson, föredragande, och utredare Nadja Bogestam var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Karl Nilsson

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Statskontorets uppdrag, slutsatser och rekommendationer	11
1.1 Statskontorets uppdrag	11
1.2 Statskontorets slutsatser och rekommendationer	13
1.3 Arbetsgrupp och referensgrupp	23
1.4 Rapportens disposition	24
2 Intensivåret – syfte, förutsättningar och tidigare rekommendationer	25
2.1 Intensivåret – syfte, bakgrund och resultat från vår delrapport	25
2.2 Rekommendationer i delrapporten	32
2.3 Förutsättningar som påverkar intensivårets genomförande	33
3 Deltagarna i intensivåret	39
3.1 Sammanfattande iakttagelser	39
3.2 Färre deltagare än prognosen, och minskat antal deltagare under 2022	39
3.3 Högre utbildningsnivå och bättre kunskaper i svenska bland deltagarna inom intensivåret	42
4 Innehållet i intensivåret	47
4.1 Sammanfattande iakttagelser	47
4.2 Få deltagare tar del av språkintensiva insatser	48
4.3 Fyra av 10 deltagare tar del av arbetsplatsnära insatser	50
4.4 Små skillnader över tid vilka aktiviteter deltagarna får	53
4.5 Intensiteten i deltagarnas intensivår uppnår inte ambitionsnivån	56
4.6 Kedjorna med insatser är sällan planerade för att understödja varandra	57
4.7 Intensivåret innehåller mer intensiva kedjor av insatser än övriga etableringsprogrammet	60
4.8 Innehållet i intensivåret uppnår inte intentionerna, men är mer ambitiöst än etableringsprogrammet	62

5	Hur många kommer i arbete?	65
5.1	Sammanfattande iakttagelser	65
5.2	En fjärdedel i arbete direkt efter avslutat intensivår	66
5.3	Högre andel i arbete efter intensivåret – oavsett utbildnings- och sfi-nivå	71
5.4	Högst andel i arbete bland deltagare som har tagit del av praktik	74
5.5	Fler i arbete efter tidig kontakt med arbetsgivare	77
5.6	Fler män än kvinnor kommer i arbete	78
5.7	Subventionerade anställningar främst som restaurang- och köksbiträde samt städare	80
5.8	Intensivårets resultat ligger i linje med liknande programs utfall	82
6	Samspelet mellan intensivåret och etableringsprogrammet	87
6.1	Sammanfattande iakttagelser	87
6.2	Intensivåret har inte försvårat arbetet med etableringsprogrammet	87
6.3	Tillgången till insatser för etableringsprogrammet har inte påverkats	89
	Referenser	95
	 Bilagor	
	Regeringsuppdraget	99
	Metodbilaga	103
	Tabellbilaga	111

Sammanfattning

Statskontoret har haft i uppdrag att analysera hur Arbetsförmedlingen genomför intensivåret för nyanlända inom ramen för etableringsprogrammet och om syftet med intensivåret uppnås. I april 2022 lämnade vi en delrapport kring genomförandet av intensivåret. Detta är vår slutrapport, där vi fortsätter att analysera genomförandet och dessutom redovisar i vilken utsträckning som deltagarna i intensivåret har fått jobb.

Syftet har inte uppnåtts – men fler är i arbete efter intensivåret än efter etableringsprogrammet

Deltagare i etableringsprogrammet kan sedan den 15 april 2021 delta i intensivåret. Ambitionsnivån och målet för deltagarna är högre än för övriga deltagare inom etableringsprogrammet. Syftet med intensivåret är att deltagarna ska komma i arbete inom ett år efter att de har påbörjat intensivåret.

Statskontorets bedömning är att syftet med intensivåret inte har uppnåtts. Färre än hälften av deltagarna kommer i arbete. Endast en fjärdedel av deltagarna är i arbete direkt efter att de har avslutat sitt intensivår, och efter ytterligare ett halvår är fyrtio procent av deltagarna i arbete. Vi konstaterar också att få deltagare får del av ett intensivår som motsvarar regeringens intentioner, som innebär en kedja av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser som genomförs i ett högt tempo.

Arbetsförmedlingen har haft svårt att få i gång vissa planerade insatser, särskilt mentorskap. Däremot har Arbetsförmedlingen klarat av att genomföra intensivårets personalintensiva arbetssätt, trots att det skiljer sig från det vanliga arbetssättet inom myndigheten.

Vi konstaterar samtidigt att intensivåret har genererat fler deltagare i arbete än övriga etableringsprogrammet. Det är emellertid svårt att slå fast hur mycket av det bättre utfallet som beror på egenskaper hos gruppen som deltar, och hur mycket som beror på de insatser och det stöd som deltagarna får genom intensivåret.

Ett lågt antal deltagare gör det svårt att motivera intensivåret

Antalet deltagare i intensivåret är betydligt lägre än vad Arbetsförmedlingen har räknat med. Vid årsskiftet 2022–2023 var antalet deltagare endast 58 procent av det prognosticerade antalet. Skillnaden mellan prognosen och antalet deltagare beror till viss del på att färre personer än prognostiserat har skrivits in i intensivåret. Men skillnaden förklaras till största delen av att deltagarna över lag avslutar sina intensivår snabbare än vad Arbetsförmedlingen hade räknat med.

Statskontoret bedömer att det låga antalet deltagare i längden gör det svårt att motivera en satsning som intensivåret. Om regeringen väljer att fortsätta med intensivåret bör regeringen därför överväga om det går att bredda gruppen som intensivåret rekryterar deltagare från. Detta kan ske genom att inom etableringsprogrammet identifiera deltagare med en annan profil än i dag, eller genom att göra det möjligt för fler inskrivna vid Arbetsförmedlingen att ta del av intensivåret.

Jämställt deltagande och innehåll – men inte arbetsmarknadsutfall

Deltagandet i intensivåret är i stort sett jämställt, med 47 procent kvinnor och 53 procent män bland deltagarna. Kvinnor och män tar också del av de olika insatserna i ungefär samma utsträckning. Ändå kommer män i betydligt högre utsträckning än kvinnor i arbete efter att de har avslutat intensivåret. Detta gäller trots att kvinnorna inom intensivåret är högre utbildade och läser svenska på högre nivå än männen. Kvinnorna tar också i lika hög utsträckning som männen del av arbetsplatsnära insatser som praktik. Utbildningsnivå, språkkunskaper och praktik är aspekter som ger bättre förutsättningar för arbete. Samtidigt kan vi konstatera att andelen kvinnor som kommer i arbete är dubbelt så hög jämfört med andra kvinnor inom etableringsprogrammet.

Brister i Arbetsförmedlingens uppföljning

Arbetsförmedlingens uppföljning av intensivåret har brister. Det är svårt att följa resultaten på en aggregerad nivå för myndighetens olika enheter. Det går inte heller att få ut information om insatserna är språkintensiva eller hur en deltagares insatskedja ser ut. Till det kommer att handläggarna inte registrerar flera av insatserna inom intensivåret på rätt sätt.

Under 2022 har tekniska problem hos IT-avdelningen dessutom medfört att Arbetsförmedlingen inte har kunnat leverera korrekta data om intensivåret. Statskontoret bedömer att det gjort det svårt för Arbetsförmedlingen att följa upp och därmed genomföra och styra intensivåret.

Intensivåret har inte påverkat det övriga etableringsprogrammet i någon större utsträckning

Utifrån våra iakttagelser kan vi inte se att införandet av intensivåret har påverkat det övriga etableringsprogrammet i någon större utsträckning. Arbetet med etableringsprogrammets deltagare har inte blivit svårare till följd av att intensivåret har införts och Arbetsförmedlingen har klarat av att hantera att intensivåret och det övriga etableringsprogrammet har olika arbetssätt. Intensivåret verkar inte heller ha försämrat tillgången till insatser för övriga deltagare inom etableringsprogrammet, eller lett till någon konkurrens om medel.

Rekommendationer till Arbetsförmedlingen och regeringen

Med anledning av våra iakttagelser och slutsatser lämnar Statskontoret följande rekommendationer till Arbetsförmedlingen och regeringen:

- Arbetsförmedlingen bör analysera hur det kommer sig att deltagarna i intensivåret inte stannar så länge som myndigheten har antagit, och vidta åtgärder utifrån analysresultaten.
- Arbetsförmedlingen bör arbeta för att fler intensivårsdeltagare får del av arbetsplatsnära insatser som praktik, med tanke på att praktik har en dokumenterat god effekt på möjligheterna att få ett arbete. Ett sätt att göra det kan vara att arbeta mer aktivt gentemot arbetsgivarna.

- Arbetsförmedlingen bör försöka arbeta så att fler får ta del av språkintensiva insatser, i den mån det finns relevanta insatser tillgängliga.
- Arbetsförmedlingen bör tydligare arbeta för att deltagarna ska få kedjor av insatser som förstärker varandra, i enlighet med intentionerna med intensivåret.
- Arbetsförmedlingen bör se till att alla insatser inom intensivåret framöver registreras korrekt. Två konkreta exempel på insatser som i dagsläget inte registreras korrekt är ”Yrkessvenska” och ”Aktiviteter utöver heltid”.
- Arbetsförmedlingen bör utveckla it- och statistiksystemen för att eliminera risken att uppföljningssystemen genererar felaktiga data som försämrar möjligheterna till verksamhetsstyrning.
- Regeringen bör ta ställning till om ambitionen att alla deltagare ska erbjudas mentor ska ligga fast. I så fall behöver regeringen och Arbetsförmedlingen se över vad som behöver göras för att det ska vara möjligt att uppnå ambitionen.
- Statskontoret bedömer att det är svårt att motivera en satsning som intensivåret om antalet deltagare blir för litet. Om intensivåret ska fortsätta bör regeringen därför överväga att göra det möjligt att rekrytera deltagare till intensivåret från fler grupper. Det kan handla om att rekrytera bredare inom etableringsprogrammet, eller att exempelvis rekrytera deltagare från Jobb- och utvecklingsgarantin. Vi bedömer att detta kan ske utan att regeringen tillför ytterligare resurser eftersom deltagarantalet i intensivåret för närvarande är lägre än prognoserna.

1 Statskontorets uppdrag, slutsatser och rekommendationer

1.1 Statskontorets uppdrag

Statskontoret ska analysera om intensivåret uppnår sitt syfte, i enlighet med vad regeringen har gett uttryck för i Arbetsförmedlingens uppdrag om genomförandet. Enligt regeringen ska intensivåret förstärka möjligheterna för nyanlända att snabbare träda in på arbetsmarknaden. Avsikten är att deltagarna ska komma i arbete inom ett år efter att de har påbörjat intensivåret inom det yrke eller bransch som insatserna som deltagaren erbjuds är kopplade till.¹

Statskontoret ska enligt uppdraget analysera genomförandet av intensivåret samt föreslå hur genomförandet av intensivåret kan utvecklas, om det behövs. Analysen ska röra aspekter som styrning, uppföljning och organisering av arbetet, utfallet på arbetsmarknaden och konsekvenser för etableringsprogrammet i stort.

1.1.1 Delrapport med fokus på genomförandet av intensivåret

Statskontoret redovisade delar av uppdraget i en delrapport den 25 april 2022.² I delrapporten ligger fokus på genomförandet av intensivåret. Vi har utrett hur Arbetsförmedlingen förberedde och organiserade arbetet med intensivåret, liksom hur arbetet styrs och följs upp. Delrapporten presenterar också vår analys om urvalsprocessen och det stöd som myndigheten ger till sina handläggare. Rapporten beskriver också hur Arbetsförmedlingen har samverkat med kommuner och andra intressenter om intensivåret samt regeringens styrning av intensivåret.

¹ Regeringsbeslut (2020). *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

² Statskontoret (2022:7). *Genomförandet av ett intensivår för nyanlända. Delrapport*.

1.1.2 Slutrapporten fokuserar på arbetsmarknadsutfallet och helheten

I denna rapport, uppdragets slutrapport, fortsätter vi följa genomförandet av intensivåret. I enlighet med vårt uppdrag ligger fokus i slutrapporten också på arbetsmarknadsutfallet och helheten. Det gör vi genom följande analysfrågor:

1. *Är genomförandet av intensivåret i linje med regeringens intentioner?*

Vi har utrett om intensivårets innehåll motsvarar de intentioner som regeringen uttrycker i uppdraget om intensivåret till Arbetsförmedlingen. Det gäller särskilt att intensivåret ska vara språkintensivt, arbetsplatsnära och att insatserna ska understödja varandra, genomföras parallellt eller efter varandra i ett högt tempo. Vi analyserar också några av de enskilda insatserna för deltagarna, särskilt sådana som är specifika för intensivåret.

2. *Är syftet med intensivåret uppnått (det vill säga att deltagarna kommer i arbete inom ett år)?*

Vi har analyserat statistik över hur stor andel av deltagarna som är i arbete efter avslutat intensivår. Vi har också analyserat hur andelen i arbete skiljer sig utifrån deltagarnas utbildningsnivå och vilken typ av insatser som deltagarna har tagit del av inom intensivåret. Syftet är att studera om det kan vara deltagargruppens egenskaper eller deltagandet i intensivåret som är viktigast för resultatet.

3. *Hur står sig resultatet för intensivåret i jämförelse med etableringsprogrammet?*

Vi har undersökt vilka skillnader som finns i innehållet och utfallet för personer som deltar i intensivåret, jämfört med personer som enbart deltar i etableringsprogrammet.

4. *Hur har etableringsprogrammet påverkats av intensivåret?*

Vi har undersökt om införandet av intensivåret har påverkat genomförandet av etableringsprogrammet eller inte. Vi har också undersökt om intensivåret har haft någon mätbar effekt på det innehåll som etableringsprogrammets deltagare får del av.

Därutöver har vi jämfört intensivårets arbetssätt och arbetsmarknadsutfall med två andra liknande arbetsmarknadspolitiska satsningar. Vi beskriver också ett antal förutsättningar som har inneburit svårigheter för Arbetsförmedlingen att genomföra intensivåret.

1.1.3 Metod

För att besvara uppdraget har vi använt oss av flera olika datakällor och datainsamlingar. Vi har tagit del av individdata och aggregerade data från Arbetsförmedlingen gällande deltagare i intensivåret och etableringsprogrammet, vi har genomfört en aktstudie avseende deltagare intensivåret samt genomfört intervjuer med representanter från Arbetsförmedlingen. Vi har även använt data och intervjuer som ligger till grund för delrapporten. För en mer utförlig beskrivning av metoderna hänvisar vi till vår metodbilaga.

1.2 Statskontorets slutsatser och rekommendationer

Statskontorets övergripande bedömning är att syftet med intensivåret inte har uppnåtts. Färre än hälften av deltagarna har kommit i arbete ett halvår efter avslutat intensivår. Vi konstaterar också att få deltagare får del av ett intensivår som motsvarar regeringens intentioner, som innebär en kedja av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser som genomförs i ett högt tempo. Däremot har Arbetsförmedlingen klarat att genomföra intensivårets personalintensiva arbetssätt, trots att det skiljer sig kraftigt från det vanliga arbetssättet inom myndigheten.

Samtidigt konstaterar vi att intensivåret har genererat betydligt större andel i arbete än övriga etableringsprogrammet. Men det är svårt att slå fast hur mycket av det bättre utfallet som beror på egenskaper hos gruppen som deltar, och hur mycket som beror på de insatser och det stöd som deltagarna får genom intensivåret.

Även om fördelningen av kvinnor och män inom intensivåret i stort sett är lika, är utfallet i arbete inte jämställt. Män kommer i högre grad i arbete. Men en betydligt högre andel kvinnor kommer i arbete i jämförelse med kvinnorna i det övriga etableringsprogrammet.

Antalet deltagare i intensivåret är betydligt lägre än planerat, bland annat som en följd av att deltagarna avslutar intensivåret tidigare än beräknat. Statskontoret bedömer att antalet deltagare behöver öka om regeringen väljer att fortsätta med intensivåret. Detta kan exempelvis ske genom att rekrytera bredare inom etableringsprogrammet, eller genom att göra det möjligt för fler inskrivna vid Arbetsförmedlingen att ta del av intensivåret.

1.2.1 De flesta deltagare får inte ett intensivår som motsvarar ambitionerna

Statskontoret konstaterar att få deltagare hittills har fått ta del av ett intensivår som helt och hållet uppfyller regeringens intentioner. Enligt uppdraget till Arbetsförmedlingen ska deltagarnas intensivår bestå av en sammanhållen kedja av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser som sker på heltid i ett högt tempo. Av dessa ambitioner är det särskilt språkintensiva insatser, att ta del av flera språkinsatser samtidigt, som bara har blivit verklighet för ett litet antal deltagare. Detta gäller trots att de flesta deltagare läser sfi. Fler deltagare tar del av arbetsplatsnära insatser – men fortfarande inte fler än hälften av deltagarna. Statskontoret konstaterar också att intensiteten i deltagarnas intensivår, mätt som antalet timmar per vecka de har registrerade aktiviteter, inte lever upp till förväntningarna om ett deltagande på heltid. Den genomsnittliga sysselsättningen per vecka är ungefär tre fjärdedelar av heltid. Det är också få deltagare som tar del av aktiviteter *utöver* heltid. De flesta deltagare får heller inte ta del av en sammanhållen kedja av insatser som planeras mot ett tydligt slutmål.

Det finns flera skäl till att deltagarna inte får sådana intensivår som motsvarar ambitionerna. En förklaring är att det inte har funnits insatser tillgängliga överallt. Insatsen yrkessvenska, som är viktigt för att göra intensivåret språkintensivt, har inte funnits tillgänglig hela tiden i hela landet. Det är också få deltagare som fått den arbetsplatsnära insatsen mentorskap, som det varit tänkt. Bristen på vissa insatser kan också vara en orsak till att handläggarna inte har kunnat planera sammanhållna kedjor av insatser i den mån som det var tänkt.

Statskontoret bedömer att ytterligare en förklaring kan vara att alla deltagare i praktiken inte är redo för de insatser och den intensitet som regeringen avsåg. En slutsats i Statskontorets delrapport är att det finns en motsättning mellan intensivårets syfte, att deltagarna ska komma i

arbete inom ett år, och att målgruppen som rekryteras till intensivåret ska vara bred. Statskontoret bedömer att denna motsättning också kommer till uttryck genom att deltagare som rekryteras ibland inte visar sig vara redo och motiverade för exempelvis flera språkinsatser samtidigt, intensiv praktik eller aktiviteter utöver heltid.

Samtidigt som innehållet i deltagarnas intensivår inte lever upp till ambitionerna kan Statskontoret konstatera att deltagarna får del av betydligt mer intensiva insatser än övriga deltagare i etableringsprogrammet.

Statskontorets rekommendationer kring intensivårets innehåll

- Arbetsförmedlingen bör arbeta för att fler intensivårsdeltagare får ta del av arbetsplatsnära insatser som praktik, med tanke på att praktik har en dokumenterat god effekt på möjligheterna att få ett arbete. Ett sätt att göra det kan vara att arbeta mer aktivt gentemot arbetsgivarna.
- Regeringen bör ta ställning till om ambitionen att alla deltagare ska erbjudas mentor ska ligga fast. I så fall behöver regeringen och Arbetsförmedlingen se över vad som behöver göras för att det ska vara möjligt att uppnå ambitionen.
- Arbetsförmedlingen bör försöka arbeta så att fler får del av språkintensiva insatser, i den mån det finns relevanta insatser tillgängliga.
- Arbetsförmedlingen bör tydligare arbeta för att deltagarna får kedjor av insatser som förstärker varandra, i enlighet med intentionerna med intensivåret.

1.2.2 Det planerade arbetssättet har i stort sett genomförts, utan att det inneburit problem för Arbetsförmedlingen

Statskontoret bedömer att Arbetsförmedlingen har använt det arbetssätt som var avsett för intensivåret. Vi bedömer också att det i praktiken har gått bra att hantera olika arbetssätt inom etableringsprogrammet och myndigheten i stort, trots Arbetsförmedlingens farhågor.

Inför införandet av intensivåret var Arbetsförmedlingens ledning orolig för att myndigheten skulle ha svårt att hantera intensivårets arbetssätt. Det berodde på att det är så annorlunda jämfört med det arbetssätt som myndigheten i övrigt strävar mot. Myndigheten i stort rör sig mot mer digitala självtjänster och att mycket verksamhet sköts av fristående aktörer. Men intensivårets arbetssätt bygger i stället på personlig kontakt mellan deltagarna och myndighetens egna handläggare.

Denna skillnad i arbetssätt är också tydlig vid vår jämförelse mellan intensivåret och det övriga etableringsprogrammet. Intensivårsdeltagarna har personliga handläggare, som de har möjlighet att ha fysiska möten med. Övriga deltagare inom etableringsprogrammet har ingen utsedd handläggare, och är i huvudsak hänvisade till digitala självservicetjänster. Skillnaden återspeglas också i handläggartätheten. Det övriga etableringsprogrammet har ungefär tio gånger fler deltagare per handläggare än intensivåret.

1.2.3 Fler i arbete än efter etableringsprogrammet – men svårt att slå fast orsaken

Innehållet som deltagarna får del av motsvarar alltså inte i de flesta fall intentionerna med intensivåret. Men samtidigt har deltagarna hittills kommit i arbete i hög grad jämfört med övriga deltagare i etableringsprogrammet. Ungefär dubbelt så stor andel av intensivårets deltagare kommer i arbete jämfört med övriga deltagare i etableringsprogrammet. De kommer också i arbete snabbare än andra etableringsprogramsdeltagare. Statskontoret bedömer ändå inte att intensivårets syfte är uppfyllt eftersom majoriteten av deltagarna fortfarande inte kommer i arbete efter sina intensivår. Statskontoret kan samtidigt konstatera att intensivåret uppnår resultat som är jämförbara med liknande initiativ för personer som står långt från arbetsmarknaden, exempelvis projektet *Jämställd etablering*.

Med de data som Statskontoret har tillgång till går det inte att med statistisk säkerhet slå fast vad det är som gör att intensivåret ger bättre resultat än det övriga etableringsprogrammet, men det går att se mönster. En viss del av det bättre resultatet är sannolikt en selektions-effekt, på så sätt att intensivårets deltagare i genomsnitt har högre utbildning och bättre kunskaper i svenska, som gör att deltagarna lättare kommer i arbete. Men resultaten för intensivåret är bättre också när vi jämför grupper med samma bakgrundsfaktorer med varandra. Det är särskilt tydligt att intensivårsdeltagare med låg utbildning får arbete i högre grad än personer med samma utbildningsbakgrund som deltar i det vanliga etableringsprogrammet. Samma sak gäller språkkunskaper. Personer som läser sfi på grundläggande nivå och är med i intensivåret har bättre resultat än andra etableringsprogramsdeltagare med samma sfi-nivå.

Den del av det bättre utfall som inte förklaras av högre utbildning eller bättre språkkunskaper kan ha olika förklaringar. En sådan förklaring kan vara att gruppen som väljs ut till intensivåret har bättre personliga förutsättningar att komma i arbete än övriga deltagare i etableringsprogrammet, *utöver* det som redan återspeglas i högre utbildning och bättre språkkunskaper. Det skulle exempelvis kunna handla om högre motivation eller liknande. Med andra ord skulle dessa deltagare få ett bättre resultat än genomsnittet även om de inte var med i intensivåret. En faktor som talar för att personliga egenskaper inom gruppen påverkar är att rekryteringsprocessen till intensivåret bland annat går ut på att identifiera deltagare med hög motivation.

En annan möjlig förklaring är att det är just deltagandet i intensivåret som ökar chanserna att få arbete, genom att deltagarna får mycket stöd från handläggarna och genom de insatser som det medför att delta i intensivåret. En faktor som kan tala för att deltagandet i intensivåret påverkar är att intensivåret använder arbetssätt som motiverande samtal och metoden matchning från dag ett, som har haft en bekräftat positiv effekt i liknande program. Arbetssättet verkar också innebära att deltagarna inom intensivåret i betydligt större utsträckning får del av arbetsplatsnära insatser som praktik, som generellt leder till arbete i högre grad. Statistiken visar att också intensivårsdeltagare med låg utbildning i större utsträckning får ta del av praktik.

Men Statskontoret kan alltså inte utifrån de data som vi har tillgång till med säkerhet avgöra vilken av dessa förklaringar som är viktigast för utfallet – egenskaper hos gruppen eller deltagandet i intensivåret i sig.

Vi bedömer att två andra aspekter av intensivåret, språkintensiva insatser och en planerad kedja av insatser, troligen inte har haft någon större effekt på arbetsmarknadsutfallet. Det är relativt få deltagare som i praktiken fått ett intensivår med språkintensiva insatser eller en sammanhängande planerad kedja av insatser. Statskontoret har i sin aktstudie inte heller kunnat se ett tydligt samband mellan språk-intensiva insatser eller en sammanhängande planerad kedja och ett bättre arbetsmarknadsutfall.

Statskontoret bedömer inte heller att det är troligt att skapandet av insatser specifikt för intensivåret har bidragit till ett högre arbetsmarknadsutfall. Den specifika intensivårsinsats som har störst antal deltagande, intensivpraktik, har samma arbetsmarknadsutfall som andra praktikformer. Det tyder på att intensivåret skulle ha fått samma utfall om satsningen skulle ha använt till exempel arbetspraktik i stället för intensiv praktik. Övriga specifika insatser har så få deltagare att de inte kan ha påverkat det övergripande resultatet nämnvärt.

1.2.4 Intensivåret har ett jämställdhetsperspektiv – men utfallet är ändå inte jämställt

Deltagandet i intensivåret är i stort sett jämställt. Kvinnor och män tar över lag också del av de olika insatserna i ungefär samma utsträckning. Det visar att Arbetsförmedlingen har arbetat utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Men trots att kvinnor i intensivåret över lag har en högre utbildningsnivå, har läst svenska på högre nivå än män och i lika hög utsträckning som män har tagit del av arbetsplatsnära insatser har intensivåret inte lyckats nå målet att kvinnor och män ska komma i arbete i lika stor utsträckning. Vi tolkar detta som att intensivårets åtgärder inte har kunnat överbrygga de strukturella hindren för att kvinnor och män ska kunna komma i arbete i samma utsträckning. Samtidigt kan vi konstatera att andelen kvinnor i arbete efter intensivåret är dubbelt så hög jämfört med andra kvinnor inom etableringsprogrammet.

Det är kvinnor som har deltagit i praktik som i störst utsträckning har kommit i arbete. Det gäller både för deltagare från intensivåret och övriga inom etableringsprogrammet. Det tyder på att praktik är en viktig insats för att uppnå ett mer jämställt arbetsmarknadsutfall. Statskontoret bedömer också att ett intensivare arbete för att matcha kvinnor mot potentiella arbetsgivare skulle öka möjligheten till ett mer jämställt utfall.

1.2.5 Deltagarna stannar kortare än väntat i intensivåret

Antalet deltagare har legat lägre än Arbetsförmedlingens prognoser nästan hela tiden sedan intensivåret infördes. Vår delrapport visar att en orsak till det är att antalet *nya* deltagare till intensivåret över lag har varit lägre än förväntat. Denna faktor kvarstår. Men enligt Statskontorets analys är en annan faktor viktigare för det låga antalet deltagare, nämligen att deltagarna *stannar* kortare i intensivåret än vad Arbetsförmedlingen har antagit. Enligt prognoserna räknar myndigheten med att deltagarna stannar i intensivåret i 12 månader – i stället är genomsnittet 6,5 månader. Det är särskilt de deltagare som har fått arbete som avslutar tidigare än vad som var tänkt – i genomsnitt efter 5,5 månader.

Statskontoret har inte haft möjlighet att utreda varför så många deltagare avslutar intensivåret så tidigt. För den enskilde deltagaren är det givetvis bra att komma i arbete. Men det kan vara problematiskt om många intensivårsdeltagare tar arbeten som de är överkvalificerade för. Statskontoret konstaterar att reglerna för uppehållstillstånd och bidrag kan skapa incitament att snabbt ta ett okvalificerat arbete, hellre än utbilda sig inom intensivåret för ett mer kvalificerat och långsiktigt gynnsamt arbete.

En annan möjlig förklaring till den korta tiden i intensivåret kan vara att intensivåret har rekryterat många deltagare som redan står så pass nära arbetsmarknaden att de snabbt får arbete. I så fall är det inte säkert att det är rätt personer som har rekryterats till intensivåret, eftersom de får arbete utan att behöva ta del av insatserna. Men det *skulle* också kunna vara så att det är det utökade stöd som intensivårets deltagare får från handläggarna som gör att de får arbete snabbare än beräknat.

Statskontorets rekommendation om deltagarnas tid i intensivåret

- Arbetsförmedlingen bör analysera hur det kommer sig att deltagarna i intensivåret inte stannar så länge som myndigheten har antagit, och vidta åtgärder utifrån analysresultaten.

1.2.6 Ingen negativ påverkan på etableringsprogrammet

Statskontoret har analyserat hur införandet av intensivåret har påverkat det övriga etableringsprogrammet. Vår övergripande bedömning är att det inte finns någon större påverkan på etableringsprogrammet i stort. Eftersom intensivåret finansierats med särskilda medel i Arbetsförmedlingens anslag har det inte heller funnits någon konkurrens om medel mellan intensivåret och det övriga etableringsprogrammet. Vi har inte heller kunnat se att intensivåret påverkar tillgången till insatser för deltagarna i etableringsprogrammet. Vi bedömer att Arbetsförmedlingen också har klarat av att hantera de skilda arbetssätten inom intensivåret och det övriga etableringsprogrammet utan problem.

1.2.7 Problemen med Arbetsförmedlingens uppföljning

Statskontorets delrapport visar att Arbetsförmedlingens uppföljning av intensivåret har brister, exempelvis när det gäller möjligheten att följa deltagarnas insatskedjor och att bryta ner uppföljningen på relevanta enheter. Sedan delrapporten har problemen med uppföljningen förvärrats, på så sätt att Arbetsförmedlingens uppföljningssystem under lång tid har genererat felaktiga data om intensivåret. Dessa specifika problem är nu avhjälpta, men Statskontoret bedömer att bristerna har gjort det svårare för Arbetsförmedlingen att genomföra och styra intensivåret under 2022.

Statskontoret konstaterar också att handläggarna inte registrerar många vanliga insatser inom intensivåret på ett konsekvent sätt. Det gäller exempelvis ”Yrkessvenska” och ”Aktiviteter utöver heltid”. Detta innebär att Arbetsförmedlingens statistik över hur många som tar del av dessa insatser inte är tillförlitliga.

Statskontorets rekommendationer kring Arbetsförmedlingens uppföljning

- Arbetsförmedlingen bör utveckla sina it- och statistiksystem för att eliminera risken att de genererar felaktiga data som försämrar möjligheterna till verksamhetsstyrning.
- Arbetsförmedlingen bör se till att alla insatser inom intensivåret framöver registreras korrekt. Två konkreta exempel på insatser som i dagsläget inte registreras korrekt är "Yrkessvenska" och "Aktiviteter utöver heltid".

1.2.8 Styrningen av intensivåret behöver samspela med den övriga styrningen av myndigheten

Statskontoret konstaterar att det finns förutsättningar utanför själva intensivåret som har försämrat möjligheterna för genomförandet. Det gäller för det första förutsättningar i form av de incitament som deltagarna möter som en följd av regler för uppehållstillstånd och ersättning. För det andra gäller det olika aspekter av Arbetsförmedlingens myndighetsgemensamma stödfunktioner och arbetssätt.

Statskontoret har inte gjort en heltäckande analys av om regeringen tog tillräcklig hänsyn till dessa förutsättningar när intensivåret skulle införas. Men vi bedömer ändå att regeringen i ett fall kunde ha varit mer förutseende. Det gäller mentorskapsprogrammen. Där bedömer vi att regeringen kunde ha insett att det valda upplägget skulle göra det svårt för Arbetsförmedlingen att kunna erbjuda mentorskap till alla deltagare. Myndigheten uttryckte också sådana farhågor innan genomförandet.

Statskontoret bedömer också att vissa av utmaningarna som uppdragats i genomförandet av intensivåret sannolikt är ett problem också för andra delar av Arbetsförmedlingen. Ett exempel är bristerna i arbetet med arbetsgivare. Ett annat problem, som skulle kunna ha en betydande påverkan på myndigheten, är att uppföljningssystemen inte genererar pålitlig statistik. Detta problem kan därför behöva uppmärksammas av regeringen i sin styrning av Arbetsförmedlingen i stort.

1.2.9 Urvalsgruppen bör breddas för att motivera intensivåret

Statskontoret konstaterar att antalet deltagare i intensivåret är betydligt lägre än vad Arbetsförmedlingen planerat för. Det är inte heller troligt att antalet intensivårsdeltagare kommer att öka framöver eftersom även antalet nya deltagare i etableringsprogrammet som helhet minskar. Statskontoret bedömer att det i längden är svårt att motivera en satsning som intensivåret, med egen infrastruktur i form av ett specifikt arbetssätt och särskilda handläggare, om antalet deltagare blir för litet. Redan nu upplever anställda inom vissa av Arbetsförmedlingens geografiska enheter det som svårt att hitta lämpliga deltagare till intensivåret.

Statskontoret bedömer därför att om regeringen vill fortsätta satsningen med intensivåret bör den överväga om det går att bredda gruppen som intensivåret rekryterar deltagare ifrån. Ett sätt kan vara att *inom etableringsprogrammet* rekrytera annorlunda än i dag. Det skulle sannolikt kräva justeringar i urvalskriterierna, exempelvis när det gäller utsikterna att få arbete inom ett år. Eventuellt skulle regeringen därmed också behöva formulera om intensivårets syfte. Vi bedömer att det kan vara motiverat att göra en sådan förändring med tanke på att intensivåret hittills har lyckats relativt väl med att få deltagare med låg utbildning och sämre språkkunskaper i arbete.

Ett annat sätt att bredda gruppen som deltagarna rekryteras ifrån kan vara att *gå utanför etableringsprogrammet*. Det finns exempelvis många andra arbetslösa med liknande utmaningar som deltagarna i etableringsprogrammet inom jobb- och utvecklingsgarantin. 2022 hade detta program drygt 200 000 deltagare. Projektet *Jämställd etablering* har använt sig av samma arbetssätt och metodologi som intensivåret, *matchning från dag 1*. Projektet riktade sig bland annat till nyanlända inom denna grupp, och har ett dokumenterat lyckat resultat. Det är därför rimligt att även intensivåret skulle kunna arbeta med deltagare därifrån. Statskontoret bedömer att en sådan förändring inte skulle kräva någon principiell anpassning av urvalskriterierna och syftet för intensivåret.

Statskontorets rekommendationer kring målgruppen för intensivåret

- Statskontoret bedömer att det är svårt att motivera en satsning som intensivåret om antalet deltagare blir för litet. Om intensivåret ska fortsätta bör regeringen därför överväga att göra det möjligt att rekrytera deltagare till intensivåret från fler grupper. Det kan handla om att rekrytera bredare inom etableringsprogrammet, eller att exempelvis rekrytera deltagare från Jobb- och utvecklingsgarantin. Vi bedömer att detta kan ske utan att regeringen tillför ytterligare resurser eftersom deltagarantalet i intensivåret för närvarande är lägre än prognoserna.

1.2.10 Oklart mervärde av nya insatser

Statskontoret konstaterar att flera av de särskilda insatser som har skapats för intensivåret har varit svåra att få i gång. Praktikinsatsen intensiv praktik har visserligen många deltagare, men har inte bättre resultat än andra praktikformer. Vi konstaterar också att tidigare liknande program med gott resultat har kunnat genomföras med *existerande* insatser, utan att skapa några nya. En lärdom av detta är att regeringen inför beslut om liknande initiativ i framtiden noga bör analysera om nya insatsformer har tillräckligt stort mervärde, jämfört med att använda redan existerande insatser.

1.3 Arbetsgrupp och referensgrupp

Projektgruppen för slutrapporten har bestått av Karl Nilsson (projektledare), Nadja Bogestam och Jana Fromm. Ulrika Strid, Sanna Wallin och Maria Karanta har också arbetat med olika delar av slutrapporten. Till sin hjälp har projektet haft en referensgrupp, bestående av Linus Liljeberg från IFAU, samt Hanna André, Sara Berglund, Per Helldahl, Sanna Rehn och Jonas Thelander från Statskontoret.

1.4 Rapportens disposition

I kapitel 1 beskriver vi Statskontorets uppdrag och hur vi lagt upp arbetet med uppdraget. Vi presenterar också våra slutsatser och rekommendationer.

I kapitel 2 beskriver vi syftet med intensivåret, hur det är tänkt att genomföras samt hur det skiljer sig från det övriga etableringsprogrammet. Vi redogör också för de huvudsakliga slutsatserna från vår delrapport och för några förutsättningar utanför intensivåret som kan påverka intensivårets genomförande.

I kapitel 3 redogör vi hur antalet deltagare till intensivåret har utvecklats. Vi presenterar vår analys av deltagarsammansättningen i intensivåret och hur den ser ut jämfört med övriga deltagare i etableringsprogrammet.

I kapitel 4 redogör vi för innehållet i intensivåret, och i vilken mån deltagarna tar del av de insatser som det var tänkt. Vi redogör också för det innehåll som intensivårets deltagare tar del av, jämfört med övriga deltagare i etableringsprogrammet.

I kapitel 5 redogör vi för hur många som kommer i arbete efter avslutat intensivår. Vi presenterar vår analys av andelen i arbete jämfört med övriga avslutade från etableringsprogrammet, utifrån deltagarnas förutsättningar och utifrån vilka insatser som deltagarna har tagit del i. Vi diskuterar också intensivårets resultat jämfört med liknande program.

I kapitel 6 redogör vi för våra iakttagelser kring samspelet mellan intensivåret och etableringsprogrammet.

2 Intensivåret – syfte, förutsättningar och tidigare rekommendationer

I detta kapitel beskriver vi intensivåret, dess syfte och hur det är tänkt att genomföras. Vi redogör också för de huvudsakliga slutsatserna från vår delrapport gällande genomförandet av intensivåret. Dessutom beskriver vi några förutsättningar som påverkar intensivårets genomförande och resultat.

2.1 Intensivåret – syfte, bakgrund och resultat från vår delrapport

Arbetsförmedlingen fick i oktober 2020 i uppdrag av regeringen att införa ett intensivår för nyanlända i etableringsprogrammet.³ Det övergripande syftet är att deltagarna ska komma i arbete inom ett år efter att de har påbörjat intensivåret.

2.1.1 Intensivåret är en del av etableringsprogrammet

Etableringsprogrammet infördes 2018 och riktar sig till nyanlända invandrare som har fyllt 20 men inte 66 år och som har fått uppehållstillstånd som flyktingar eller skyddsbehövande samt vissa av deras anhöriga. Under tiden i programmet ska deltagarna förbättra sina kunskaper i svenska samt få kunskap om och erfarenhet av den svenska arbetsmarknaden och det svenska samhällslivet. Målet är att deltagarna så snabbt som möjligt ska lära sig svenska, hitta ett jobb och klara sin egen försörjning. Arbetsförmedlingen har ansvar för etableringsprogrammet.

³ Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

Sedan den 15 april 2021 kan deltagare i etableringsprogrammet ta del av intensivåret. Deltagarna ska ha minst ett år kvar i etableringsprogrammet för att kunna delta. Insatserna i intensivåret ska som regel pågå som längst i ett år, jämfört med etableringsprogrammets två år. Intensivåret skiljer sig också delvis från det övriga etableringsprogrammet när det gäller syfte, arbetssätt, ambitionsnivå och innehåll.

Tabell 1. Övergripande jämförelse mellan etableringsprogrammet och intensivåret.

	Etableringsprogrammet	Intensivåret
Målgrupp	Nyanlända invandrare i arbetsför ålder (20–66 år) med uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande.	Deltagare inom etableringsprogrammet som har minst ett år kvar av ETP, är motiverad, kan delta på heltid och bedöms ha förutsättningar att komma ut i arbete inom ett år efter påbörjat intensivår.
Syfte	Deltagarna ska så snabbt som möjligt lära sig svenska, hitta ett jobb och klara sin egen försörjning.	Deltagarna ska vara matchningsbara mot arbetsmarknaden och komma i arbete inom ett år efter påbörjat intensivår.
Innehåll	Språkutvecklingsinsatser, arbetspraktik, arbetsmarknadsutbildning, reguljär utbildning, lokala jobbspår, snabbspår, samhällsorientering, validering, stöd och rådgivning till arbete.	Samtliga insatser inom etableringsprogrammet samt intensiv praktik, mentorskap och andra aktiviteter utöver heltid som kan påskynda deltagarens inträde på arbetsmarknaden.
Handläggning	150 deltagare per handläggare. Ingen personlig handläggare utan främst digital handläggning.	15 deltagare per handläggare. Personlig handläggare.
Omfattning	Omfattar normalt 24 månader.	Omfattar som regel längst 12 månader.

	Etableringsprogrammet	Intensivåret
Antal deltagare 2022	19 076 individer ⁴	1 869 individer ⁵
Ersättning	Deltagaren får etableringsersättning under tiden i ETP. Betalas ut av Försäkringskassan.	Deltagaren får etableringsersättning under tiden i intensivåret. Betalas ut av Försäkringskassan.

2.1.2 Olika syftesformuleringar för intensivåret och etableringsprogrammet

Syftet med intensivåret är att deltagarna ska bli matchningsbara mot arbetsmarknaden och komma i arbete inom ett år efter påbörjat intensivår.⁶ Intentionen är att deltagarna ska få ett arbete inom den yrkesinriktning som valts. Etableringsprogrammets syfte är däremot formulerat som att deltagarna så snabbt som möjligt ska lära sig svenska, hitta ett jobb och klara sin egen försörjning.⁷

2.1.3 Intensivårets arbetssätt skiljer sig från Arbetsförmedlingens arbetssätt i övrigt

Både Arbetsförmedlingen i stort och etableringsprogrammet fokuserar alltmer på digitala självservicejänster. Men inom intensivåret har deltagarna en personlig handläggare som planerar och samordnar deras insatser. Inom intensivåret har tanken varit att intensivårshandläggarna ska arbeta med få deltagare, så att de kan arbeta mer koncentrerat med deltagarna. Ett riktmärke har varit högst 15 deltagare per handläggare. Inom etableringsprogrammet i övrigt går det ungefär 150 arbetssökande per handläggare.

⁴ Arbetsförmedlingen (2023). Arbetsförmedlingens årsredovisning 2022.

⁵ Arbetsförmedlingens statistik.

⁶ Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

⁷ Etableringsprogrammet – Arbetsförmedlingen (arbetsformedlingen.se) (hämtad 2023-01-13).

Regeringen har tillfört 100 miljoner per år till förvaltningskostnader för intensivvåret.⁸ En mindre del av förvaltningsanslaget används till exempelvis it-utveckling och overhead-kostnader. Men det mesta av anslaget används till löner för de handläggare som arbetar med intensivvåret.

Statskontoret bedömde i delrapporten att intensivvåret har potential att ge deltagarna bättre förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden snabbare än om de inte skulle delta i satsningen. Det beror inte minst på att Arbetsförmedlingen har gott om handläggaresurser för intensivvåret, i förhållande till deltagarantalet.

2.1.4 Högre ambitionsnivå för intensivårsdeltagare

Ambitionsnivån för deltagarna i intensivvåret är högre än för övriga deltagare inom etableringsprogrammet. Intentionen är enligt uppdraget att intensivvåret ska ställa höga krav på deltagarna att delta aktivt och att hålla ett högt tempo. Urvalet av deltagare till intensivvåret ska baseras på deltagarnas motivation, förutsättningar att delta på heltid och förutsättningar att slutföra intensivvåret inom ett år.⁹ Enligt Arbetsförmedlingen ska de välja ut deltagare i intensivvåret så att gruppen blir heterogen, det vill säga innehåller personer med olika studiebakgrund, i olika åldrar och med olika erfarenheter av arbetslivet.¹⁰

Arbetsförmedlingen gör urvalet i två steg

Arbetsförmedlingen väljer ut deltagare till intensivvåret i två steg. I det första steget ska samtliga handläggare som arbetar med etableringsprogrammet identifiera kandidater till intensivvåret. Enligt Arbetsförmedlingen minskar det arbetssättet risken för att intensivvåret blir utformat efter en specifik grupp.¹¹

⁸ Prop. 2020/21:1, utgiftsområde 14 avsnitt 4.6.

⁹ Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

¹⁰ Arbetsförmedlingen (2021). *Urval av deltagare till intensivvåret. Metodstöd för arbetsförmedlare med inriktning intensivår*. (Dnr. Af-2021/0029 9556).

¹¹ Ibid.

Handläggarna som arbetar med intensivåret ska sedan göra en fördjupad kartläggning av kandidaternas erfarenheter, förmågor och motivation. Utifrån kartläggningen väljer de i det andra steget ut deltagare till intensivåret.

Vår delrapport visar att urvalsprocessen fick en trög start. Handläggarna fick lägga mycket tid på att leta kandidater i stället för att arbeta med fördjupade kartläggningar och att välja deltagare.

2.1.5 Språkintensiva och arbetsplatsnära insatser i en sammanhållen kedja

Intensivåret ska bestå av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser som genomförs parallellt eller efter varandra i ett högt tempo. Deltagarna i intensivåret kan ta del av nästan alla de insatser som finns tillgängliga inom etableringsprogrammet, exempelvis svenska för invandrare (sfi), yrkessvenska, arbetsmarknadsutbildningar och arbetspraktik. Men det finns också insatser och aspekter som är specifika för intensivåret. Ett exempel är *intensiv praktik*, som också ger ekonomiskt stöd till arbetsgivaren. Intensivårshandläggarna ska också uppmuntra deltagaren att delta i *aktiviteter utöver heltid*, till exempel mentorskap eller språkcaféer.

Vi beskriver i delrapporten att innehållet i intensivåret dittills skiljde sig relativt lite från det innehåll som deltagare i etableringsprogrammet tog del av. Få deltagare tog del av insatser som var specifika för intensivåret. Bara enstaka deltagare hade fått ta del av mentorskap. Vi såg också tecken på att deltagarnas insatser inte alltid var planerade som en sammanhängande kedja.¹²

2.1.6 Intensivåret ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv

Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra intensivåret. Det innebär enligt uppdraget att Arbetsförmedlingen ska verka för ett högt deltagande bland såväl kvinnor som män och att kvinnor och män ska komma i arbete i lika

¹² Statskontoret (2022:7). *Genomförandet av ett intensivår för nyanlända. Delrapport.*

stor utsträckning.¹³ Arbetsförmedlingen har tolkat regeringens styrning mot ett jämställt deltagande som att deltagandet i intensivåret ska motsvara fördelningen av kvinnor och män som deltar i etableringsprogrammet i stort, det vill säga knappt 60 procent kvinnor och drygt 40 procent män.¹⁴ Ett annat mål som Arbetsförmedlingen har uttryckt är att andelen kvinnor som kommer ut i arbete efter intensivåret bör vara lika hög som andelen bland männen.¹⁵

Statskontoret konstaterade i delrapporten att intensivåret var relativt jämställt utifrån vilka som har deltagit och vilka insatser som de har tagit del av. Däremot hade Arbetsförmedlingen dittills inte nått sitt vägledande mål om att fördelningen mellan kvinnor och män ska spegla fördelningen i etableringsprogrammet i stort, utan kvinnor var underrepresenterade.

I Arbetsförmedlingens uppdrag har det ingått att utveckla metoder för ett jämställt urval av deltagare till intensivåret. Arbetsförmedlingen har valt att använda arbetsmetoder från projektet *Jämställd etablering* som Arbetsförmedlingen genomförde 2018 till 2021 och som var baserat på metoden *Matchning från dag 1*. Metoden utformades för att kunna matcha arbetssökande som står långt bort från arbetsmarknaden med möjliga arbetsgivare. Metoden utgår från att alla deltagare är matchningsbara och att arbetsförmedlaren, arbetssökanden och arbetsgivaren är lika viktiga parter vid matchningsarbetet.¹⁶ Metoden går ut på att ta reda på vad den arbetssökande kan med fokus på mjuka kompetenser, informell utbildning, fritidsintressen samt egenskaper som kan användas i matchningen. Men delrapporten visar att handläggarna har haft svårt att fullt ut tillämpa metoden så som den är beskriven i metodstödet.

I delrapporten konstaterar Statskontoret också att det finns en motsättning mellan det övergripande syftet att deltagarna ska komma

¹³ Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

¹⁴ Arbetsförmedlingen (2022). *Arbetsmarknadspolitiska program 2021. Arbetsförmedlingens återrapportering 2022*, s. 11.

¹⁵ Arbetsförmedlingen (2021). *Urval av deltagare till intensivåret. Metodstöd för arbetsförmedlare med inriktning intensivår*. Dnr Af-2021/0029 9556.

¹⁶ Arbetsförmedlingen (2021). *Arbetsförmedlarnas implementering av "Matchning från dag 1"*. Forskningsrapport från ESF-projekt *Jämställd Etablering*, s. 4 och 10.

i arbete inom ett år och Arbetsförmedlingens arbete för ett jämställt deltagande i intensivåret. Myndigheten uppmuntrar handläggarna att rekrytera brett till intensivåret för att uppnå ett jämställt deltagande. Men Statskontoret bedömer i delrapporten att innehållet inte är utformat för att hjälpa personer som är långt ifrån arbetsmarknaden att få arbete inom ett år. Därför riskerar en alltför bred rekrytering att medföra att intensivåret inte uppnår sitt syfte.

2.1.7 Uppföljning av intensivåret

I uppdraget till Arbetsförmedlingen betonar regeringen vikten av möjligheten att följa upp intensivåret. Myndigheten ska förbereda för uppföljning av deltagare och löpande bistå Regeringskansliet med underlag. Enligt uppdraget ska Arbetsförmedlingen säkerställa att insatser och intensivåret är mätbara så att de kan följas upp och utvärderas. Arbetsförmedlingen har lämnat två återrapporteringar om intensivåret till regeringen, i februari 2021 och i januari 2022.¹⁷

Statskontorets delrapport visar att Arbetsförmedlingen har arbetat för att göra det möjligt att följa upp viktiga aspekter av intensivåret, exempelvis deltagargruppens sammansättning och vilka aktiviteter som varje deltagare tar del av. Men vi bedömde också att det fanns vissa brister i hur Arbetsförmedlingen följer upp intensivåret. Det gäller bland annat vilka aspekter som Arbetsförmedlingen följer upp. Exempelvis har myndighetens system inte kunnat följa upp om deltagarnas insatser var en del av en sammanhållen kedja, och om deltagarna har tagit del av språkintensiva insatser. Dessutom har systemstödet dragits med flera tekniska problem, vilket har medfört att vissa data från systemet har varit opålitliga.

¹⁷ Arbetsförmedlingen (2022). *Nya åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken: Intensivåret – Arbetsförmedlingens återrapportering 2021*. Dnr Af-2021/0095 9229.

2.2 Rekommendationer i delrapporten

I delrapporten lämnar Statskontoret ett antal rekommendationer till Arbetsförmedlingens fortsatta arbete i syfte att förbättra genomförandet av intensivåret. Vi rekommenderade följande:

- Arbetsförmedlingen bör genomföra åtgärder för att i högre grad involvera andra arbetsförmedlare än intensivårshandläggare i arbetet med att identifiera kandidater till intensivåret. Om det inte är möjligt, bör Arbetsförmedlingen planera om så att intensivårshandläggarna ensamt har ansvar för att identifiera kandidater. Det förutsätter att myndigheten anpassar metodstöd, arbetsbeskrivningar och resurser så att handläggarna kan ta detta ansvar.
- Arbetsförmedlingen bör ändra tillvägagångssätt för att kunna erbjuda mentorskap till deltagarna i intensivåret. Det handlar till exempel om att utreda möjligheterna att upphandla mentorskapsprogram.
- Arbetsförmedlingen bör tydligare styra genomförandet mot kvalitativa aspekter av intensivåret. Det kan exempelvis handla om i vilken grad deltagarna tar del av arbetsplatsnära eller språk-intensiva insatser, eller hur sammanhängande insatskedjorna är. För detta bör myndigheten använda verksamhetsplanering och styrkort för att etablera uppföljningsbara mål som rör intensivårets innehåll. Detta kommer också att medföra att intensivårets utmaningar generellt uppmärksammas mer i myndighetens styrning.
- Arbetsförmedlingen bör i högre grad prioritera intensivårets övergripande syfte. Det innebär att de ska prioritera att deltagarna ska komma i arbete inom ett år framför aspekter som att rekrytera en bred målgrupp.
- Arbetsförmedlingen bör analysera resultaten av olika regioners arbetssätt för att sprida framgångsrika exempel inom myndigheten, i hela landet. Det gäller inte minst hur regionerna arbetar med arbetsgivarperspektivet.
- Arbetsförmedlingen bör utveckla metodstödet exempelvis kring hur handläggarna ska jobba med motiverande insatser.

- Arbetsförmedlingen bör se över möjligheterna att involvera kommunerna i arbetet med att identifiera motiverade personer som kan vara aktuella för att delta i intensivåret.
- Arbetsförmedlingen bör i större utsträckning än i dag sprida kunskap om intensivåret till kommuner, exempelvis genom att förmedla kontaktinformation till intensivårshandläggarna till kommunerna.

2.3 Förutsättningar som påverkar intensivårets genomförande

I arbetet med utredningen har Statskontoret konstaterat att genomförandet av intensivåret påverkas av olika regelverk och strukturer utanför intensivårets styrning. Det handlar både om regelverk som påverkar hela integrations- och arbetsmarknadspolitiken, och om Arbetsförmedlingens övergripande funktionssätt. Vi beskriver några sådana viktiga faktorer i de följande avsnitten eftersom de i grunden utgör förutsättningarna för ett lyckat genomförande av intensivåret.

2.3.1 Regler för uppehållstillstånd kan skapa incitament som motverkar intensivåret

För personer som befinner sig i Sverige med tillfälligt uppehållstillstånd ökar möjligheterna att få permanent uppehållstillstånd om personen arbetar. Intensivåret är öppet också för personer med tillfälliga uppehållstillstånd. Det finns exempel på intensivårsdeltagare med tillfälligt uppehållstillstånd som valt att ta ett okvalificerat arbete omedelbart, hellre än att fortsätta sitt intensivår och matchas mot ett arbete i linje med den valda yrkesinriktningen. Det är i sig givetvis positivt, att individer får arbete. Samtidigt bedömer Statskontoret att det riskerar vara ineffektivt om Arbetsförmedlingen gör den relativt stora investering i en person som ett intensivår medför, om denne inte har incitament att fullfölja satsningen. Problemet är sannolikt inte unikt för intensivårets deltagare. Eftersom frågan rör regelverk utanför arbetsmarknadspolitiken är det inte en fråga som Arbetsförmedlingen lätt kan lösa.

2.3.2 Deltagare behöver söka arbete för att få etableringsersättning

Många deltagare inom intensivvården behöver söka arbete fortlöpande för att vara berättigade till etableringsersättning. Vår aktstudie visar att det förekommer att deltagare söker arbeten som ligger långt ifrån den yrkesinriktning som de valt för intensivvården. Statskontoret bedömer att det finns en risk att sådant arbetssökande kan komma i konflikt med intensivvården, genom att det gör det svårare för deltagaren att fokusera på valda insatser och yrkesinriktning. Det är också möjligt att sådant jobbsökande sker utan avsikter att verkligen ta det arbetet, vilket knappast heller är effektivt. Detta problem är sannolikt inte begränsat till intensivvården, utan kan gälla andra grupper som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

2.3.3 Tillgången till insatser påverkar intensivvårdens insatskedjor

Som vi beskrivit är de flesta av de insatser som intensivvårdsdeltagarna tar del av inte specifika för intensivvården, utan anordnas för bredare målgrupper. Det medför att tillgången till insatserna inte bestäms enbart av vilken efterfrågan som finns inom intensivvården. I många fall är detta sannolikt en fördel, på så sätt att det gör att insatser finns tillgängliga på många platser och vid många tidpunkter, som exempelvis sfi. Men det innebär också att vissa smalare insatser inte alltid finns tillgängliga överallt när de behövs.

Intervjuer och enkäter ger en blandad bild av hur stort detta problem är. I delrapportens enkät påpekade några intensivvårshandläggare att de saknade vissa insatser. I intervjuer med chefer framkommer samtidigt en bild av att myndigheten och dess medarbetare är vana vid att arbeta med de insatser och verktyg som finns tillgängliga och att göra det bästa av det.

Ett konkret problem som förekommit är dock att insatsen *Yrkessvenska* i åtminstone en region uteblivit en längre period. Anledningen var att upphandlingen av insatsen från Arbetsförmedlingens region överklagats. Yrkessvenska är viktig för att intensivvården ska kunna vara språkintensiv. Med andra ord har intensivvården inte kunnat genomföras som det var tänkt i denna region, som en följd av ett problem som varit gemensamt för myndigheten.

2.3.4 Arbetsförmedlingens förändrade roll kan ha försämrat kapaciteten att starta mentorskapsprogram

En näraliggande fråga utgörs av de problem som Arbetsförmedlingen haft med att erbjuda *mentorskap* för intensivårsdeltagarna (se kapitel 4, samt vår delrapport). Med det upplägg som valts kan mentorskapsprogram endast startas av arbetsmarknadens parter, vilket hittills visat sig vara mindre framgångsrikt. Myndigheten har i stället föreslagit att också andra civilsamhällesorganisationer skulle kunna söka anslag för att ordna mentorskapsprogram, vilket dock inte vunnit gehör hos regeringen.

I Statskontorets delrapport rekommenderade vi Arbetsförmedlingen att se över möjligheten att handla upp mentorskapsprogram. I intervjuer har det emellertid framkommit att Arbetsförmedlingen bedömer att det skulle kunna påverka myndighetens samarbete med den ideella sektorn negativt, att genomföra en upphandling på kommersiell grund.

En åsikt som framförts av myndighetens ledning är att reformeringen av Arbetsförmedlingen har gjort att kapaciteten för samverkan med organisationer som hade kunnat vara behjälpliga för att få i gång ett mentorskapsprogram inte längre är lika god.

Sammanfattningsvis verkar det alltså finnas flera möjliga förklaringar till varför mentorskapsprogrammen inte blivit verklighet i någon större omfattning. Statskontoret har inte på djupet kunnat bedöma vilken förklaring som är viktigast. Vi kan dock konstatera att förklaringen åtminstone delvis verkar ligga i myndighetens övergripande strukturer och arbetssätt.

2.3.5 Myndighetens arbete med arbetsgivare har utvecklingsbehov

Arbetsförmedlingen arbetar på olika sätt med arbetsgivare för att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. I en skrivelse från 2016 beskriver myndigheten hur ett arbete som sätter arbetsgivares behov i fokus ökar möjligheten för lyckade rekryteringar.¹⁸ Statskontoret konstaterade i sin delrapport att många intensivårshandläggare bedömde att samarbetet med företagsrådgivarna, dvs kollegor inom myndigheten som arbetade med arbetsgivarkontakter, kunde bli bättre. Av Arbetsförmedlingens återslag till regeringen framgår att också myndighetens ledning sett ett behov av att utveckla hur man arbetar med arbetsgivarkontakter inom intensivåret.¹⁹

Bilden att arbetsgivarkontakter är ett område med förbättringsbehov för intensivåret bekräftas också i Statskontorets intervjuer av enhets- och sektionschefer. Samtidigt har det framkommit att behovet att utveckla arbetet med arbetsgivarkontakter inte är unikt för intensivåret, utan att det är en utmaning för hela Arbetsförmedlingen. I intervjuer bedömer många chefer på Arbetsförmedlingen att myndigheten har en otydlig inriktning för arbetsgivararbetet. I flera av samtalen nämndes den strategi för arbetsgivarkontakter som myndigheten skulle ta fram under 2022, med uppfattningen att strategin var välbehövlig och skulle kunna innebära en möjlighet att utveckla arbetet. Under hösten 2022 har Arbetsförmedlingen emellertid beslutat att avbryta arbetet med strategin, för att i stället adressera frågan inom ramen för den ordinarie verksamhetsplaneringen.

En orsak till de upplevda otydligheterna i arbetet med arbetsgivare verkar vara myndighetens reformering. Reformeringen innebär bland annat att Arbetsförmedlingen framför ska allt fokusera på myndighetsutövning och att samordna olika aktörers insatser. Matchande och rustande insatser ska däremot framför allt ska utföras av fristående

¹⁸ Arbetsförmedlingen (2016). *Arbetsförmedlingens arbetsgivarkontakter*. Dnr Af-2016/0008 5651.

¹⁹ Arbetsförmedlingen (2022). *Nya åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken: Intensivåret. Arbetsförmedlingens återslag 2021*. Dnr Af-2021/0095 9229.

aktörer.²⁰ I intervjuer har det framkommit att detta har tolkats som att det därmed främst är fristående aktörer, och inte myndighetens egna tjänstemän, som ska ha kontakt med arbetsgivare. Även Arbetsförmedlingens ledning bedömer att myndigheten som helhet inte har samma närhet till arbetsgivarna som tidigare.²¹

Som bland annat beskrivits i Statskontorets delrapport, har intensivårets arbetssätt i stora delar inspirerats av projektet Jämställd etablering och metoden matchning från dag ett (MD1). En kärna i MD1 är att skapa förutsättningar för en bra matchning genom att kartlägga *både* arbetssökande och arbetsgivare. Syftet är att motverka att arbetsförmedlarna fokuserar enbart på individer som upplevs som drivna och motiverade och därmed upplevs ha större chans att lyckas. MD1:s metod för att identifiera och kartlägga deltagare har också använts inom intensivåret (se Statskontorets delrapport, samt kapitel 5 i denna rapport). Däremot användes länge inte motsvarande metoder för att arbeta med arbetsgivarperspektivet. Sedan den första december 2022 ska dock även MD1:s arbetsgivararbete användas inom intensivåret. Statskontoret har inte haft möjlighet att undersöka hur arbetet att genomföra denna aspekt har gått.

2.3.6 Arbetsförmedlingens IT-och uppföljningssystem förmår inte möta intensivårets behov

I delrapporten konstaterade Statskontoret att det fanns brister i Arbetsförmedlingens uppföljningssystem för intensivåret. Dessa problem kvarstår. Bland annat yttrar det sig i att det är svårt att följa den aggregerade statusen för deltagare inom exempelvis en enhet. Det går inte heller att ur uppföljningssystemet se hur en deltagares kedja av insatser ser ut. Ytterligare en funktion som efterfrågats av Arbetsförmedlingens handläggare är att enkelt kunna se vilka deltagare som vid en given tidpunkt är sysselsatta i aktiviteter, och vilka som står utan insatser.

²⁰ Ds 2021:27. *Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet.*

²¹ Intervju med myndighetens ledning, februari 2022.

Till de tidigare konstaterade bristerna i uppföljningssystemen kommer också att myndighetens uppföljningssystem under 2022 inte kunnat generera korrekta data om intensivåret. Mellan mars och november har uppföljningssystemen som mest missat att registrera så många som 40 procent av deltagarna i intensivåret. Felet upptäcktes först av intensivårshandläggare som konstaterade att de hade ansvar för betydligt fler deltagare än vad uppföljningssystemen visade. Vid slutet av året hade felet åtgärdats. Statskontoret bedömer dock att förutsättningarna för att styra intensivåret påtagligt har försämrats under den period som felet fanns.

Statskontoret har inte närmare utrett den tekniska eller organisatoriska bakgrunden till problemen med uppföljningen. Vi har inte heller kunnat kartlägga i vilken utsträckning samma problem drabbat andra delar av Arbetsförmedlingen. Vi kan ändå konstatera att problemen återfinns i myndighetens stödverksamheter, och alltså inte kan lösas genom justeringar inom intensivåret.

3 Deltagarna i intensivåret

I detta kapitel redogör vi för hur antalet deltagare i intensivåret har utvecklats. Vi beskriver också deltagarsammansättningen i intensivåret utifrån faktorer som kön, utbildningsnivå och sfi-nivå. Vi jämför också profilen för deltagarna i intensivåret med profilen för övriga deltagare i etableringsprogrammet.

3.1 Sammanfattande iakttagelser

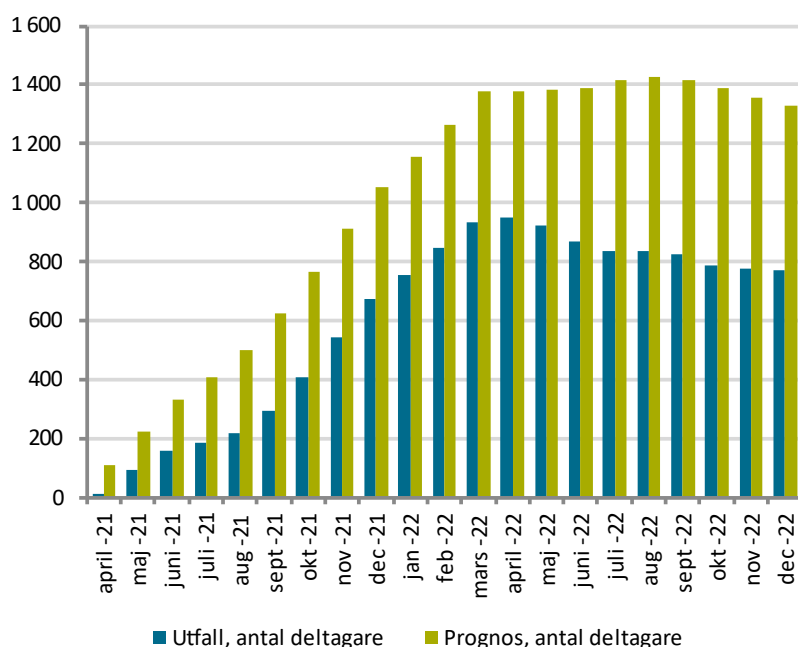
- Antalet deltagare i intensivåret är betydligt lägre än Arbetsförmedlingen har prognosticerat, ungefär 60 procent av det planerade antalet vid årsskiftet 2022–2023. Det beror både på att Arbetsförmedlingen har tagit in färre deltagare än planerat, och på att deltagarna i genomsnitt avslutar sina intensivår snabbare än Arbetsförmedlingen har räknat med.
- Deltagandet i intensivåret är i stort sett jämförbart.
- Deltagarna i intensivåret är mer högtbildade än andra deltagare i etableringsprogrammet. Detta gäller särskilt kvinnorna som deltar i intensivåret.
- Deltagarna i intensivåret har också bättre kunskaper i svenska än deltagarna i etableringsprogrammet. De står även närmare arbetsmarknaden på andra sätt.

3.2 Färre deltagare än prognosen, och minskat antal deltagare under 2022

Antalet pågående deltagare i intensivåret har minskat under senare delen av 2022 och ligger betydligt lägre än vad Arbetsförmedlingen har räknat med. Det visar den sammanställda statistik vi fått från Arbetsförmedlingen.

Vid årsskiftet 2022–2023 deltog 768 personer i intensivåret. Det är 560 deltagare färre än Arbetsförmedlingens prognos om 1 328 deltagare vid denna tidpunkt. Med andra ord är antalet deltagare 58 procent av det prognosticerade antalet för årsskiftet (se figur 1). Totalt har 2 099 personer startat ett intensivår mellan den 15 april 2021 och den 31 december 2022. Det är 170 färre än vad Arbetsförmedlingen prognosticerade för perioden.

Figur 1. Antal pågående deltagare hittills i intensivåret, utfall och prognos per månad.

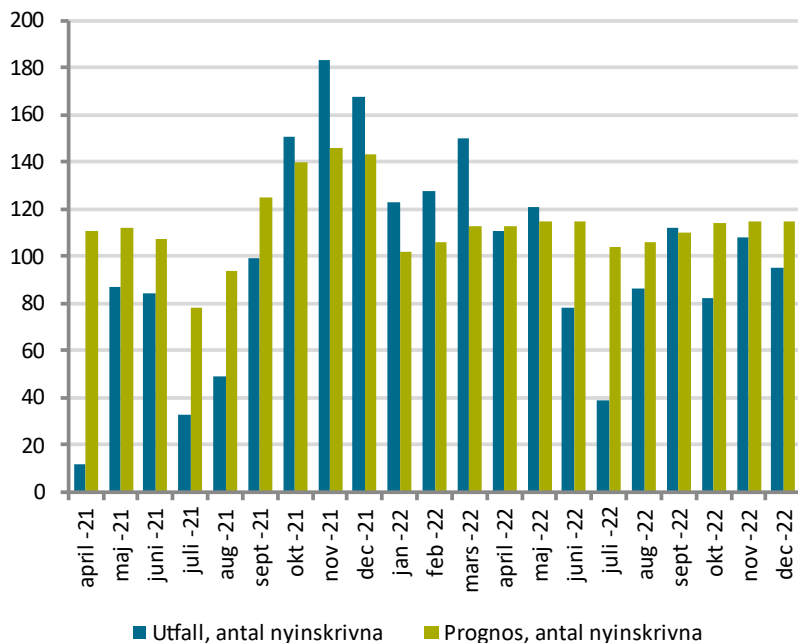
Källa: Sammanställd statistik från Arbetsförmedlingen.

Ett skäl till det låga antalet pågående deltagare i intensivåret vid årsskiftet är att antalet nyinskrivna deltagare till etableringsprogrammet över lag har varit lägre än Arbetsförmedlingen har prognostiserat för.

Antalet nyinskrivna deltagare har varierat över tid (figur 2). Under intensivårets första halvår var antalet deltagare som skrevs in lägre än prognosen. Under hösten och vintern 2021–2022 skrevs däremot fler deltagare än prognosticerat in per månad (detta framgår också i

Statskontorets delrapport). Från och med april 2022 har antalet nyinskrivna deltagare återigen varit lägre än prognosen, alla månader utom två.

Figur 2. Antal nyinskrivna deltagare hittills i intensivåret, utfall och prognos per månad.

Källa: Sammanställd statistik från Arbetsförmedlingen.

Men hela skillnaden mellan prognos och antalet deltagare vid årsskiftet kan inte förklaras av att det över tid har skrivits in färre personer. Skillnaden beror också på att deltagarna i genomsnitt avslutar sitt intensivår snabbare än vad Arbetsförmedlingen antog i sina prognoser. De deltagare som har avslutat intensivåret har i genomsnitt bara deltagit i intensivåret drygt 6 månader. Arbetsförmedlingen räknade i sina prognoser med att deltagarna skulle delta i intensivåret i 12 månader.

3.3 Högre utbildningsnivå och bättre kunskaper i svenska bland deltagarna inom intensivåret

Intensivårets deltagare väljs ut bland etableringsprogrammets deltagare. För att delta i intensivåret ska deltagarna ha motivation, förutsättningar att delta på heltid och förutsättningar att slutföra intensivåret inom ett år. Urvalet ska också vara heterogent, det vill säga att personer med olika studiebakgrund, i olika åldrar och med olika erfarenheter av arbetslivet ska kunna delta. I detta avsnitt jämför vi profilen hos den grupp som valts ut att delta i intensivåret jämfört med profilen för övriga deltagare i etableringsprogrammet.

3.3.1 Deltagandet i intensivåret är i stort sett jämställt

Statistiken från Arbetsförmedlingen visar att deltagandet i intensivåret är jämställt, även om det är en liten övervikt av män bland deltagarna. Av de deltagare som fram till sista december 2022 påbörjat ett intensivår är 47 procent kvinnor. Det är en procent högre än i vår delredovisning i april 2022. Men Arbetsförmedlingen har inte nått upp till sin ambition att spegla fördelningen av kvinnor och män som deltar i etableringsprogrammet, där andelen kvinnor är 58 procent och andelen män 42 procent.²²

3.3.2 Majoriteten av deltagarna i intensivåret har hög utbildningsnivå

Majoriteten av deltagarna inom intensivåret har en gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Det är ovanligt med deltagare som saknar formell grundläggande utbildning. Detta mönster framkom även i vår delrapport.

Utbildningsnivån bland deltagarna inom intensivåret är betydligt högre än bland övriga deltagare i etableringsprogrammet. Andelen deltagare med eftergymnasial utbildning är nästan dubbelt så hög bland deltagarna i intensivåret – 45 procent jämfört med 22 procent. En mycket lägre andel bland deltagarna inom intensivåret saknar vidare formell grundläggande utbildning jämfört med deltagarna inom etableringsprogrammet, 5 procent jämfört med 17 procent.

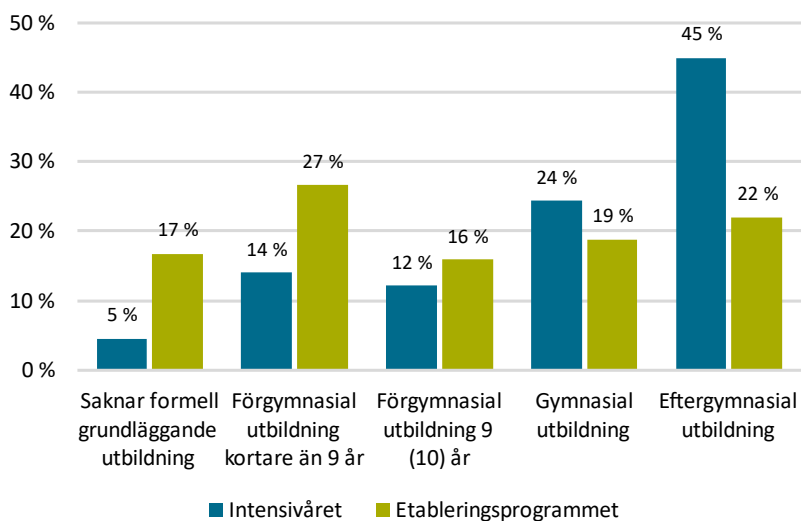
²² Arbetsförmedlingen (2022). *Arbetsmarknadspolitiska program 2021. Arbetsförmedlingens återslag 2022*, s. 11.

Statistik över deltagarna och de insatser som deltagarna tar del av

- Statistiken bygger på individdata som vi har fått från Arbetsförmedlingen.
- Deltagarna inom intensivåret avser samtliga 2 046 deltagare som har *startat* intensivåret sedan start 15 april 2021 till och med den 31 december 2022.
- Övriga deltagare inom etableringsprogrammet avser de 8 621 deltagare i etableringsprogrammet som har *startat* etableringsprogrammet under samma period som intensivåret, det vill säga mellan den 15 april 2021 och den 31 december 2022, och som inte deltagit i intensivåret. Endast deltagare som varit med på heltid ingår i urvalet.

För mer information om metodval, se bilaga 2.

Figur 3. Utbildningsnivå bland deltagarna i intensivåret och bland övriga deltagare i etableringsprogrammet, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

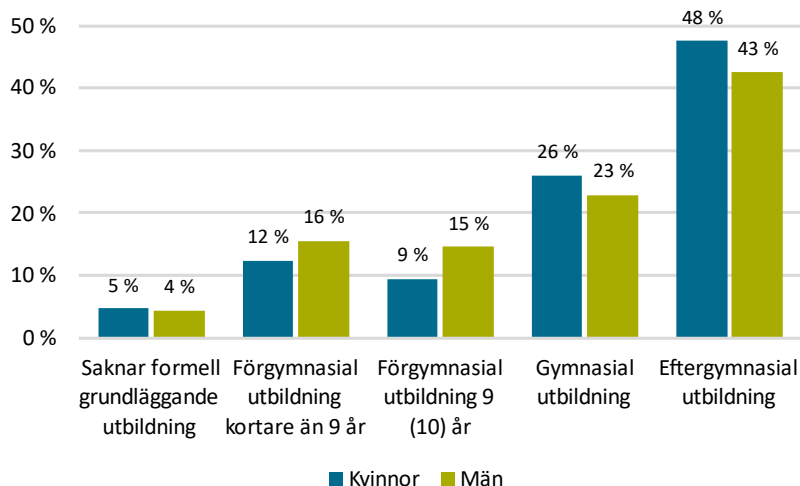

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Gymnasial och eftergymnasial utbildningsnivå är vanligare bland de kvinnliga deltagarna i intensivåret än bland de manliga, vilket också framkommer i delrapporten. Bland deltagarna i etableringsprogrammet

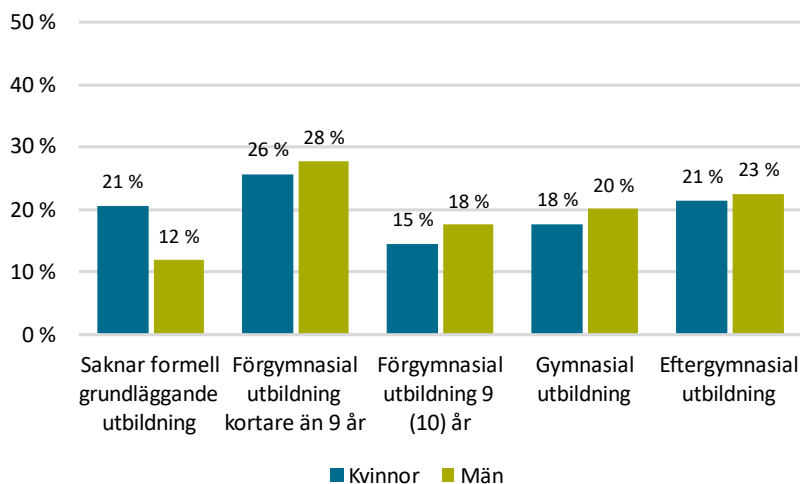
är kvinnorna i stället överrepresenterade bland de deltagare som saknar formell grundläggande utbildning.

Figur 4. Utbildningsnivå bland deltagarna i intensivåret uppdelat på kön, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Figur 5. Utbildningsnivå bland övriga deltagare i etableringsprogrammet uppdelat på kön, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

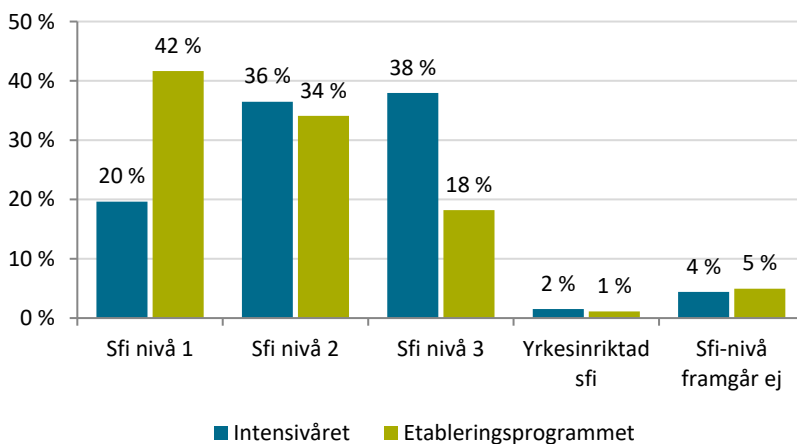
3.3.3 Kunskaperna i svenska är högre bland deltagarna i intensivåret

Jämfört med deltagarna i etableringsprogrammet har deltagarna i intensivåret också kommit längre i sina svenskstudier. Över 40 procent av deltagarna i intensivåret läser sfi på nivå 3, vilket är en mer än dubbelt så stor andel som för övriga deltagare i etableringsprogrammet.²³ Nivå 3 är den högsta sfi-nivån och vänder sig till personer som är vana att studera och som har högre kunskaper i svenska.²⁴

Nästan lika stor andel intensivårsdeltagare läser sfi på nivå 2, vilket är ungefär lika stor andel som för etableringsprogrammet som helhet.

Knappt 20 procent av deltagarna i intensivåret läser sfi på nivå 1. Den nivån vänder sig främst till personer med mycket kort studiebakgrund och låga kunskaper i svenska. Bland övriga deltagare i etableringsprogrammet är andelen som läser sfi på nivå 1 drygt 40 procent.

Figur 6. Sfi-nivå bland deltagarna i intensivåret och bland övriga deltagare i etableringsprogrammet, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

²³ Arbetsförmedlingens statistik.

²⁴ Kursplan för svenska för invandrare (sfi) - Skolverket (hämtad 2022-11-03).

3.3.4 Intensivårsdeltagare är mer matchningsbara mot arbetsmarknaden än de flesta i etableringsprogrammet

Utöver utbildningsnivå och språknivå kan också *matchningsbarhet* och *utbildningsplikt* användas som indikatorer för att beskriva profilen hos intensivårets deltagare. Även dessa indikatorer visar att intensivårets deltagare står närmre arbetsmarknaden än andra deltagare i etableringsprogrammet.

Arbetsförmedlingen bedömer regelbundet om deltagarna i etableringsprogrammet kan matchas mot arbete eller inte. Bland deltagarna i intensivåret bedömde myndigheten att nästan hälften inte kunde matchas mot arbetsmarknaden när de påbörjade sina intensivår. Motsvarande andel för deltagarna i etableringsprogrammet är 64 procent.

Arbetsförmedlingen ska också bedöma om deltagarna kan komma i arbete eller studier med hjälp av etableringsprogrammets åtgärder. Om inte, anvisar Arbetsförmedlingen deltagarna att söka kurser inom vuxenutbildningen eller folkhögskolan i stället – så kallad utbildningsplikt. Personer med utbildningsplikt kan inte delta i intensivåret. Men Arbetsförmedlingen kan göra en ny bedömning, och ta bort utbildningsplikten för en individ, och sedan skriva in denne vid intensivåret. Bland etableringsprogrammets deltagare har nästan var tredje deltagare utbildningsplikt. Det är mer än dubbelt så stor andel som bland deltagarna inom intensivåret. Där hade drygt var tionde deltagare, 242 av 2 046, utbildningsplikt strax innan de påbörjade sitt intensivår.

4 Innehållet i intensivåret

I detta kapitel redovisar vi vår undersökning av det innehåll som deltagarna i intensivåret tar del av. Enligt uppdraget till Arbetsförmedlingen ska intensivåret bestå av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser. Dessa insatser ska understödja varandra och genomföras i ett högt tempo. Vi beskriver därför vilka språkinsatser och arbetsplatsnära insatser deltagarna tar del av, och jämför också hur de insatser deltagarna tagit del av har förändrats sedan delrapporten. Vi går också igenom hur intensiva, och hur sammanhängande de kedjor av insatser är som deltagarna får. Vi har också jämfört det innehåll som intensivårsdeltagarna får del av med det innehåll som övriga deltagare i etableringsprogrammet får del av.

4.1 Sammanfattande iakttagelser

- De flesta deltagare får inte ett intensivår som motsvarar regeringens intentioner vad gäller språkintensiva, arbetsplatsnära insatser som genomförs i ett högt tempo.
- Bara ungefär var femte deltagare tar del av språkintensiva insatser, det vill säga flera språkinsatser samtidigt.
- Hittills har bara knappt hälften av deltagarna tagit del av arbetsplatsnära insatser, som praktik.
- Intentionen att deltagarna ska få en mentor har inte heller förverkligats.
- Det är ovanligt att deltagarna tar del av aktiviteter på heltid, i ett högt tempo och utan avbrott, vilket är intentionen med intensivåret. Deltagarna som ingår i vår aktstudie deltog i aktiviteter som motsvarade 32 timmar per vecka.
- Det tycks också vara ovanligt att deltagarna tar del av insatser som är planerade som en del av en kedja, så som det uttrycks i uppdraget om intensivåret.

- I jämförelse med övriga deltagare i etableringsprogrammet tar intensivårsdeltagarna emellertid del av mer intensiva och mer arbetsplatsnära kedjor av insatser.
- Arbetsförmedlingens statistik är inte tillförlitlig för flera aspekter av intensivåret, till exempel när det gäller insatserna yrkessvenska och aktiviteter utöver heltid. Statistikredovisningen kan inte heller besvara hur många timmar i veckan som deltagarna är sysselsatta.

4.2 Få deltagare tar del av språkintensiva insatser

Ett intensivår ska enligt uppdraget till Arbetsförmedlingen innehålla *språkintensiva* insatser.²⁵ Men Statskontorets utredning visar att bara ungefär var femte deltagare tar del av språkintensiva insatser.

Definitionen på språkintensiva insatser är att deltagarna ska ta del av svenska för invandrare (sfi) eller svenska som andraspråk (sas), samt ytterligare en eller flera språkinsatser samtidigt.²⁶ De andra språkinsatserna kan exempelvis vara yrkessvenska, eller att delta i ett språkcafé som en aktivitet utöver heltid.

Arbetsförmedlingens statistik visar inte hur många som tar del av språkintensiva insatser. Den aktstudie som Statskontoret genomfört visar dock att ungefär var femte deltagare fått del av insatser som tillsammans kan räknas som språkintensiva, under minst en månad. Andelen är så låg trots att en stor del av deltagarna har tagit del av språkutbildning, i form av sfi. Det innebär att det behövs att deltagarna tar del av fler andra språkinsatser, som yrkessvenska eller språkcaféer, för att fler deltagares intensivår ska räknas som språkintensiva.

4.2.1 Tre fjärdedelar har deltagit i sfi

Tre fjärdedelar av deltagarna har varit inskrivna på någon sfi-utbildning under sin tid i intensivåret. Denna andel är i stort sett lika stor bland kvinnor som bland män. Och det är en lika stor andel som

²⁵ Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

²⁶ Definition enligt kommunikation med Arbetsmarknadsdepartementet, maj 2022.

tar del av sfi inom intensivåret som bland övriga inom etableringsprogrammet. Men deltagarna i intensivåret läser i genomsnitt sfi på en högre nivå än övriga deltagare i etableringsprogrammet.

4.2.2 Yrkessvenska är vanligare än statistiken visar, men har inte erbjudits överallt

Yrkessvenska är en språkutbildning med fokus på arbetslivet, som kan bidra till att göra deltagarnas intensivår språkintensivt. Statskontorets aktstudie visar att 14 av 100 deltagare har tagit del av yrkessvenska, vilket är en betydligt högre andel än vad Arbetsförmedlingens statistik visar. Statskontoret har genom aktstudien konstaterat att kurser i yrkessvenska oftast inte registreras under denna beteckning. Därför bedömer vi att aktstudiens resultat är mer rättvisande än statistiken från Arbetsförmedlingen.

Statskontorets intervjuer visar att Arbetsförmedlingen inte har kunnat erbjuda yrkessvenska överallt i landet. Det beror på att upphandlingsprocesser har blivit försenade i åtminstone en region i landet.

4.2.3 Andra språkinsatser är mindre vanliga

Enligt Arbetsförmedlingens statistik deltar 7 procent av deltagarna i intensivåret i ”andra språkutvecklingsinsatser än sfi”. Andelen är i stort sett lika stor bland kvinnor och män.

4.2.4 Språkcaféer förekommer som aktivitet utöver heltid, men är ovanligt

Deltagare i intensivåret kan även ta del av aktiviteter utöver heltid. Dit räknas exempelvis språkcaféer, som är en aktivitet som kan bidra till att en deltagares intensivår räknas som språkintensivt. Men Statskontoret konstaterar att statistiken över aktiviteter utöver heltid inte är heltäckande, och att det därför inte är möjligt att veta hur många deltagare som tar del av språkcaféer. Bland deltagarna i Statskontorets aktstudie tar fyra av hundra deltagare del av språkcaféer.

4.3 Fyra av 10 deltagare tar del av arbetsplatsnära insatser

Enligt uppdraget till Arbetsförmedlingen ska deltagarna i intensivåret också få ta del av arbetsplatsnära insatser.²⁷ I arbetsplatsnära insatser inom intensivåret ingår praktik, arbetsmarknadsutbildning, mentorskap, snabbspår, jobbspår, korta vägen eller andra ”paket” där det ingår arbetsplatsnära insatser. Matchningstjänster och karriärvägledning i kombination med validering ingår inte i intensivåret, men är en del av etableringsprogrammets arbetsplatsnära insatser. Men det är endast fyra av tio deltagare som hittills tagit del av arbetsplatsnära insatser inom intensivåret. Skillnader i fördelning mellan könen bland deltagare som har deltagit i arbetsplatsnära insatser är inte särskilt stor, 38 procent kvinnor och 39 procent män. Det skiljer intensivåret från andra liknande arbetsmarknadspolitiska åtgärder, där de manliga deltagarna oftast dominerar de arbetsplatsnära insatserna.

Bland deltagare som också har hunnit avsluta sitt intensivår har något fler, 44 procent, tagit del av arbetsplatsnära insatser. Med andra ord är det fortfarande mer än hälften av deltagarna som inte tar del av de arbetsplatsnära insatserna.

4.3.1 En tredjedel av deltagarna tar del av praktikinsatser

Vår delrapport visar att relativt få deltagare då tog del av intensiv praktik, den praktikform som skapats specifikt för intensivåret. Vår senaste sammanställning visar att något mindre än en fjärdedel av intensivårsdeltagarna tar del av intensiv praktik, med en något högre andel bland kvinnor än bland män (25 procent av kvinnorna, 21 procent av männen). Dessutom tar ungefär en tiondel av deltagarna del av arbetspraktik, en praktikform som finns tillgänglig för samtliga deltagare i etableringsprogrammet. Sammanlagt tar alltså ungefär en tredjedel av deltagarna del av någon praktikform.

²⁷ Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

4.3.2 Knappt någon deltagare har fått en mentor

En planerad aspekt av intensivåret var att deltagarna skulle kunna få en mentor, antingen inom det yrke som deltagaren har valt för sitt intensivår eller en mentor på den arbetsplats där deltagaren gör intensiv praktik.²⁸ Delrapporten visar att i stort sett ingen intensivårsdeltagare har tagit del av mentorskap, som en följd av lågt intresse från arbetsmarknadens parter att starta mentorskapsprogram. Samma slutsats gäller i huvudsak fortfarande. Endast fem intensivårsdeltagare har hittills har fått en mentor enligt vad som registrerats i statistiken. Vi har genom aktstudier också kunnat konstatera att intensivårshandläggarna inte aktivt arbetar med att erbjuda deltagarna mentorer. Men i intervjuer framkommer att Arbetsförmedlingen i vissa regioner har upprättat samarbeten med organisationer som driver mentorskapsprogram. Men dessa initiativ har ännu inte gett något avtryck i statistiken.

Tabell 2. Antal och andel deltagare i olika insatser inom intensivåret, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Svenska för invandrare	749	78 %	819	75 %	1 568	77 %
Yrkessvenska	5	1 %	15	1 %	20	1 %
Språkutvecklingsinsatser exkl. sfi	50	5 %	63	6 %	113	6 %
Arbetspraktik	75	8 %	105	10 %	180	9 %
Arbetsmarknadsutbildning	20	2 %	65	6 %	85	4 %
Reguljär utbildning	196	20 %	182	17 %	387	19 %
Lokala jobbspår	49	5 %	60	6 %	109	5 %
Snabbspår	19	2 %	19	2 %	38	2 %
Samhällsorientering	88	9 %	90	8 %	178	9 %
Intensiv praktik	242	25 %	230	21 %	472	23 %
Mentorskap	1	0 %	4	0 %	5	0 %
Aktiviteter utöver heltid	40	4 %	49	5 %	89	4 %
<i>Ingen aktivitet:</i>	28	3 %	49	5 %	77	4 %

²⁸ Regeringsbeslut 2020-10-14. Uppdra att införa ett intensivår. A2020/00220, A2020/02108.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Grupperade insatser:						
Språkinsats (sfi, språkutveckling och/eller yrkessvenska)	760	79 %	830	76 %	1 590	78 %
Praktikinsats (arbetspraktik och/eller intensiv praktik)	304	32 %	319	29 %	623	30 %
Arbetsmarknadsutbildning och/eller reguljär utbildning	212	22 %	235	22 %	447	22 %
Någon insats inom vägledning eller matchning	23	2 %	42	4 %	65	3 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	361	38 %	421	39 %	782	38 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	375	39 %	448	41 %	823	40 %
Totalt antal deltagare*	958		1 088		2 046	

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

* Deltagarna tar som regel del av flera olika insatser. Kolumnerna summerar alltså till ett högre tal än antalet deltagare.

4.3.3 "Spår" och arbetsmarknadsutbildningar är relativt ovanliga

Statskontorets delrapport beskriver att intensivårsdeltagare också kan ta del av jobb- eller snabbspår. Dessa spår består i sin tur av olika insatser för att ta deltagarna till arbetsmarknaden. Där ingår arbetsplatsnära insatser, till exempel praktik. Ungefär 7 procent av deltagarna har tagit del av jobb- eller snabbspår.

Ett litet antal deltagare tar också del av arbetsmarknadsutbildningar. Ungefär fyra procent av deltagarna har tagit del av sådana utbildningar, med en tydlig övervikt av män (6 procent av männen, och 2 procent av kvinnorna).

4.4 Små skillnader över tid vilka aktiviteter deltagarna får

Delrapporten redovisar ögonblicksbilder av vilka aktiviteter deltagarna tog del av vid två givna tillfällen, juni 2021 och februari 2022. För denna rapport redovisar vi i huvudsak ackumulerat vilka insatser som deltagarna har tagit del av sedan starten av sina intensivår. För en jämförelse över tid redovisar vi nu som ett komplement också motsvarande data som i delrapporten för januari 2023 (se tabell 3).

Över lag är skillnaderna relativt små. Ungefär lika många tar del av exempelvis sfi. Däremot är något fler inskrivna i andra språkutbildningar, som yrkessvenska och språkutvecklingsinsatser i januari 2023.

Även andelen som tar del av praktikinsatser (arbetspraktik eller intensiv praktik) vid årsskiftet ligger mycket nära den andel som gällde vid februari 2022. I delrapporten diskuterade vi om den relativt låga andelen deltagare i praktikinsatser var en följd av att många deltagare då var i början av sitt intensivår, något som i så fall skulle vara ett övergående fenomen. Vi kan nu konstatera att så antagligen inte är fallet, eftersom andelen vid de båda tidpunkterna är ungefär samma. Den sammanräknade bilden visar däremot att betydligt fler, ungefär en tredjedel av deltagarna, har tagit del av praktikinsatser *någon gång* under sina intensivår.

En tydlig skillnad är emellertid att färre deltagare tar del av jobb- och snabbspår nu än vid den tidigare mätpunkten, 4 procent jämfört med 8 procent. Men den aggregerade statistiken för hela intensivåret visar inte hittills att andelen i de insatserna har minskat.

Vissa av de siffror som vi redovisar för januari 2023 kan även påverkas av årsskiftet, om det är så att aktiviteter upphör vid ett årsskifte eller terminsslut. Det skulle i så fall exempelvis kunna vara en förklaring till att andelen som inte har några aktiviteter är högre än vid mättillfället i februari.

Tabell 3. Antal och andel intensivårsdeltagare i olika insatser inom intensivvården, ögonblicksbilder för februari 2022 och januari 2023.

	Februari 2022						Januari 2023					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Insatser tillgängliga inom hela ETP:												
Svenska för invandrare	241	59 %	239	53 %	480	56 %	188	49 %	210	55 %	398	52 %
Yrkessvenska	0	0 %	3	1 %	3	0 %	17	4 %	31	8 %	48	6 %
Språkutvecklingsinsatser exkl. sfi	10	2 %	20	4 %	30	3 %	26	7 %	31	8 %	57	7 %
Arbetspraktik	8	2 %	11	2 %	19	2 %	5	1 %	6	2 %	11	1 %
Arbetsmarknadsutbildning	4	1 %	24	5 %	28	3 %	6	2 %	16	4 %	22	3 %
Reguljär utbildning	44	11 %	46	10 %	90	10 %	50	13 %	29	8 %	79	10 %
Lokala jobbspår	21	5 %	30	7 %	51	6 %	12	3 %	10	3 %	22	3 %
Snabbspår	10	2 %	8	2 %	18	2 %	5	1 %	3	1 %	8	1 %
Samhällsorientering	i.u.		i.u.		i.u.		9	2 %	15	4 %	24	3 %
Ingen aktivitet:	48	12 %	68	15 %	116	13 %	84	22 %	66	17 %	150	20 %
Insatser som är specifika för intensivvården:												
Intensiv praktik	41	10 %	35	8 %	76	9 %	32	8 %	42	11 %	74	10 %
Mentorskap	0	0 %	1	0 %	1	0 %	0	0 %	2	1 %	2	0 %

	Februari 2022						Januari 2023					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Grupperade insatser:												
Språkinsats (sfi, språkutveckling och/eller yrkessvenska)	251	61 %	262	58 %	513	60 %	194	51 %	226	59 %	420	55 %
Praktikinsats (arbetspraktik och/eller intensiv praktik)	49	12 %	46	10 %	95	11 %	34	9 %	46	12 %	80	10 %
Arbetsmarknadsutbildning och/eller reguljär utbildning	48	12 %	70	16 %	118	14 %	56	15 %	44	11 %	100	13 %
Någon insats inom vägledning eller matchning	i.u		i.u		i.u		4	1 %	6	2 %	10	1 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	i.u		i.u		i.u		52	14 %	74	19 %	126	16 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	i.u		i.u		i.u		56	15 %	80	21 %	136	18 %
Totalt antal deltagare	411		449		860		384		384		768	

Källa. Arbetsförmedlingens statistik.

4.5 Intensiteten i deltagarnas intensivår uppnår inte ambitionsnivån

Utgångspunkten för intensivåret är att deltagarna ska ta del av aktiviteter i ett högt tempo utan avbrott. Men Statskontoret kan konstatera att det är vanligt med avbrott, samt att de flesta deltagare inte kommer upp i heltid.

Arbetsförmedlingens statistik ger inte någon tydlig bild av hur intensiva olika deltagares insatskedjor är. I stället har vi studerat frågan i vår aktstudie. De intensivårsdeltagare som förekommer i aktstudien är i genomsnitt utan aktivitet under en tiondel av sina intensivår. Men de flesta deltagare, nästan tre fjärdedelar, har ändå aktiviteter hela tiden. Det innebär att en fjärdedel av deltagarna står för alla dagar utan aktivitet. Några få individer har inga aktiviteter alls registrerade (vilket också stämmer överens med Arbetsförmedlingens statistik).

Arbetsförmedlingen registrerar hur många timmar per vecka de olika aktiviteterna förväntas motsvara. Enligt vår aktstudie är den genomsnittliga tiden i aktivitet per vecka ungefär 32 timmar, alltså betydligt under heltid. Genomsnittet dras visserligen ned något av personer utan aktiviteter, eller mycket få aktiviteter. Men det är ändå så att färre än hälften av deltagarna når upp till heltid (40 h/v) eller mer – 44 av 100 deltagare.

Deltagarna i intensivåret kan också ta del *aktiviteter utöver heltid*. Dessa aktiviteter klassificeras som antingen mentorskap, språkinsatser utöver heltid (exempelvis språkcaféer), eller övriga aktiviteter utöver heltid. Insatser utöver heltid är främst aktiviteter som inte berättigar till olika former av ekonomisk ersättning och som äger rum utanför vanliga arbetstider. Att deltagare tar del av aktiviteter utöver heltid betyder inte automatiskt att de är sysselsatta mer än 40 timmar i veckan. En person som har aktiviteter på exempelvis halvtid, kan därutöver delta i aktiviteter som registreras som aktiviteter utöver heltid.

I Statskontorets aktstudie är det endast ungefär var femte person som tar del av aktiviteter utöver heltid, trots att deltagarna uppmuntras till det. Delrapporten visar att det då var oklart vad som ska räknas som ”aktiviteter utöver heltid”, och vilka sådana som ska registreras.

Genom aktstudien kan vi konstatera att dessa oklarheter verkar finnas kvar. Bland akterna har 11 av 100 deltagare registrerats för aktiviteter utöver heltid, men akterna visar att ytterligare 8 deltagare har tagit del av sådana aktiviteter utan att handläggarna har registrerat det. Med andra ord är Arbetsförmedlingens statistik över hur många som tar del av aktiviteter utöver heltid inte tillförlitlig.

4.6 Kedjorna med insatser är sällan planerade för att understödja varandra

Enligt uppdraget till Arbetsförmedlingen ska insatserna i intensivåret kombineras så att de understödjer varandra. Men Statskontoret bedömer att deltagarnas kedjor av insatser oftast inte kombineras aktivt på detta sätt.

Arbetsförmedlingens statistik ger ingen tydlig bild av vilka kedjor av insatser som deltagarna tar del av och om de stödjer varandra eller inte. Det är också svårt att utan djupgående analys undersöka om insatserna i en enskild deltagares intensivår i praktiken stödjer varandra eller inte. Statskontoret har därför valt att snarare undersöka hur Arbetsförmedlingens handläggare arbetar för att sätta ihop kedjor av understödjande insatser för deltagarna. I den aktstudie som Statskontoret har genomfört har vi undersökt aspekterna *planering*, om insatserna ligger i linje med den valda *inriktningen*, samt om kedjan av insatser inriktas mot ett konkret *slutmål*.

Statskontoret bedömer utifrån studien att kedjorna av insatser oftast ligger i linje med den valda inriktningen. Däremot är kedjorna inte alltid planerade på ett tydligt sätt. Vi bedömer att det därför finns en risk att insatserna inte väljs för att förstärka varandra, utan utifrån tillfälligheter utifrån vad som finns tillgängligt vid tidpunkten. Vi kan också konstatera att det ofta finns en ambition att anpassa intensivåret till en konkret arbetsplats och arbetsgivare, men att det är få deltagare som verkligen har ett konkret slutmål för sitt intensivår.

4.6.1 Det saknas ofta en medveten planering av insatskedjorna

Statskontoret utgår från att en medveten *planering* av deltagarnas intensivår ökar sannolikheten att de valda insatserna förstärker varandra. Vår aktstudie visar att den större delen av deltagarna *inte* har fått någon

dokumenterad planering för sitt intensivår tidigt (inom tre månader efter att intensivåret har startats). Endast för 30 av 100 deltagare fanns det en fullständig planering för hela eller nästan hela deltagarnas intensivår där det specificeras vilken typ av språk och/eller arbetsplatsnära insatser deltagaren ska ta del av (se tabell 4). I något över hälften av fallen fanns en planering för delar av intensivåret, som inkluderade arbetsplatsnära insatser. För många av de resterande fallen fanns alltså ingen planering för vilka insatser som deltagarna skulle ta del av när de pågående insatserna tog slut.

4.6.2 Insatserna följer oftast den valda yrkesinriktningen

Deltagarnas intensivår ska ha en inriktning mot ett visst yrke. Vi har därför i vår aktstudie undersökt om kedjorna av insatser ligger i linje med den valda inriktningen. Många vanliga insatser i intensivåret, som sfi, är inte kopplade till ett specifikt yrke. Därför har vi valt att enbart bedöma de arbetsplatsnära insatserna.

I 56 av de 68 fall där deltagarna har en planering för arbetsplatsnära insatser ligger dessa i linje med den valda inriktningen. I resterande 12 fall har insatserna en annan inriktning. Men i praktiken behöver detta inte vara något stort problem. Det förekommer till exempel att deltagarna själva är motiverade och på andra sätt lämpliga för flera olika yrkesinriktningar. Vissa yrkesinriktningar ligger också nära varandra, och kanske till och med överlappar varandra. Sammantaget bedömer Statskontoret att inriktningen på deltagarnas intensivår i huvudsak sammanfaller med insatserna.

4.6.3 Kontakter med arbetsgivare förekommer, men sällan med åtagande om anställning

Statskontoret har också undersökt om intensivårshandläggarna i ett tidigt skede har identifierat något *slutmål* för deltagarnas intensivår. Det finns inget krav eller någon instruktion om att intensivårshandläggarna ska identifiera något sådant. Men det är känt från andra liknande insatser att matchning mot en konkret arbetsgivare är framgångsrikt och motiverande för deltagarna. Det gör det sannolikt också lättare att säkert välja relevanta insatser för deltagarna, om det finns ett tydligt mål för insatserna.

Statskontoret kan konstatera att det endast är ett litet antal deltagare i aktstudien, fyra stycken, där ett slutmål i form av en specifik anställning har identifierats i början av deltagarnas intensivår. Detta är alltså fall där det finns ett slags åtagande från arbetsgivaren om en anställning vid slutet av intensivåret. I ytterligare några fall har en specifik utbildning identifierats som slutmål. Men det går egentligen emot intensivårets syfte, att deltagarna ska starta en utbildning efter fullföljt intensivår.

Men i betydligt fler fall, nästan trettio procent, har handläggarna varit i *kontakt* med arbetsgivare om en framtida anställning för deltagaren. Statskontoret tolkar detta som att intensivårshandläggarna ofta har en *ambition* att skapa ett konkret mål för deltagarens intensivår. I ännu fler fall, nästan fyrtio procent, har handläggarna varit i kontakt med arbetsgivare i andra ärenden, oftast att ordna en praktikplats.

Tabell 4. I vilken utsträckning olika aspekter kring handläggarnas planering av deltagarnas intensivår uppfylls.

Undersökningsfråga	Antal ja/nej
Finns det vid 3 månader en dokumenterad planering för deltagarens hela tid i IÅ? (ja/nej)	30/70
Har handläggare och deltagare inom tre månader identifierat vilka arbetsplatsnära insatser som är aktuella? (Ja/Nej)	53/47
Är de pågående och planerade arbetsplatsnära insatserna i linje med den valda yrkesinriktningen? (Ja/Nej/Inga arbetsplatsnära insatser)	56/12/32
Finns det (vid 3 månader) ett konkret slutmål med intensivåret? (Ja, anställning/Ja, utbildning/Nej)	4/7/89
Har IÅ-handläggaren kontakt med arbetsgivare om anställning inom de tre första månaderna i intensivåret? (Ja/Nej)	28/72
Har IÅ-handläggare kontakt med arbetsgivare inom de första tre månaderna med annat syfte än anställning? (Ja/Nej)	39/61

Källa: Statskontorets aktstudie.

4.7 Intensivåret innehåller mer intensiva kedjor av insatser än övriga etableringsprogrammet

Det har varit en tydlig ambition att deltagarna i intensivåret ska få del av mer intensiva insatskedjor än vad som vanligtvis är fallet inom etableringsprogrammet. Statskontoret har inte haft möjlighet att göra en aktstudie för övriga deltagare i etableringsprogrammet som den för intensivåret. Däremot har vi kunnat göra en begränsad jämförelse, utifrån Arbetsförmedlingens statistik.

När det gäller *språkintensiteten* går det inte utifrån statistiken att säga exakt hur språkintensiva etableringsprogrammets insatser är. Vi kan konstatera att en lika hög andel tar del av sfi vare sig de deltar i intensivåret eller i övriga etableringsprogrammet (även om deltagarna i intensivåret generellt läser sfi på högre nivå). Något färre tar del av andra språkutvecklingsinsatser (4 procent jämfört med 6 procent för intensivårsdeltagare). Även yrkessvenska är enligt statistiken vanligare bland intensivårsdeltagare (se dock ovan angående problemen med statistiken). Språkcaféer registreras inte för etableringsprogramsdeltagare. Sammantaget bedömer Statskontoret att intensivårsdeltagarna sannolikt får del av mer språkintensiva insatser än etableringsprogrammets andra deltagare.

Angående *arbetsplatsnära insatser* skiljer sig utbudet av insatser åt något mellan etableringsprogrammet och intensivåret. Intensiv praktik finns bara för intensivårsdeltagare, och väglednings- och matchningsinsatserna STOM och KROM ska bara användas av övriga inom etableringsprogrammet. Det är ändå tydligt att deltagarna i intensivåret tar del av betydligt mer arbetsplatsnära insatser än övriga deltagare inom etableringsprogrammet. Exempelvis tar 30 procent av intensivårsdeltagarna del av praktikinsatser, jämfört med 4 procent bland övriga etableringsprogramsdeltagare. Totalt tar 40 procent av intensivårsdeltagarna del av någon form av arbetsplatsnära insats, jämfört med 12 procent för de övriga etableringsprogramsdeltagarna. Med andra ord tar intensivårsdeltagarna del av klart mer arbetsplatsnära insatser än andra etableringsprogramsdeltagare.

I utredningen har vi inte haft möjlighet att studera *intensitet* och *kedjorna av insatser* för andra etableringsprogramsdeltagare. Men det finns tecken på att intensivårsdeltagare verkligen får del av mer intensiva kedjor än andra i etableringsprogrammet. Intensivårsdeltagarna tar exempelvis del av alla kategorier insatser i högre grad än etableringsprogramsdeltagarna.

Vi kan också konstatera att så mycket som 12 procent av deltagarna i etableringsprogrammet inte har varit registrerade för någon aktivitet alls, att jämföra med 2 procent bland intensivårsdeltagarna. Sammantaget betyder det med stor sannolikhet att intensivårsdeltagarna får del av mer intensiva kedjor av insatser än de andra deltagarna i etableringsprogrammet.

Tabell 5. Antal och andel deltagare i olika insatser bland övriga inom etableringsprogrammet, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Svenska för invandrare	3 901	81 %	3 028	79 %	6 929	80 %
Yrkessvenska	4	0 %	11	0 %	15	0 %
Språkutvecklingsinsatser exkl. sfi	176	4 %	126	3 %	302	4 %
Arbetspraktik	110	2 %	202	5 %	312	4 %
Arbetsmarknadsutbildning	18	0 %	41	1 %	59	1 %
Reguljär utbildning	893	19 %	728	19 %	1 621	19 %
Samhällsorientering	793	17 %	658	17 %	1 451	17 %
<i>Ingen aktivitet:</i>	<i>418</i>	<i>9 %</i>	<i>320</i>	<i>8 %</i>	<i>738</i>	<i>9 %</i>
Grupperade insatser:						
Språkinsats (sfi, språkutveckling och/eller yrkessvenska)	3 928	82 %	3 044	79 %	6 972	81 %
Praktikinsats (arbetspraktik och/eller intensiv praktik)	110	2 %	202	5 %	312	4 %
Arbetsmarknadsutbildning och/eller reguljär utbildning	909	19 %	759	20 %	1 665	19 %
Någon insats inom vägledning eller matchning	340	7 %	441	12 %	781	9 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	127	3 %	241	6 %	368	4 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	441	9 %	619	16 %	1 060	12 %
Totalt antal deltagare	4 789		3 832		8 621	

Källa: Statistik från Arbetsförmedlingen.

4.8 Innehållet i intensivåret uppnår inte intentionerna, men är mer ambitiöst än etableringsprogrammet

Insatserna som deltagarna tar del av skiljer sig inte särskilt mycket när vi jämför januari 2023 med februari 2022, som vi presenterade i vår delrapport. Ungefär lika många tar del av exempelvis sfi. Däremot är något fler inskrivna i andra språkutbildningar, som yrkessvenska och språkutvecklingsinsatser, samtidigt som färre deltar i jobb- och snabbspår i januari 2023. Det är också fler i januari 2023 som har en registrerad aktivitet. Det är också ungefär lika många som tar del av praktikinsatser.

Som vi beskrivit har de flesta som har deltagit i intensivåret inte tagit del av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser som understödjer varandra och sker i ett högt tempo, så som det var tänkt med intensivåret.

Trots att majoriteten av deltagarna tar del av sfi är det bara ungefär var femte deltagare tar del av språkintensiva insatser. För att intensivåret ska bli mer språkintensivt krävs därför att deltagarna tar del av flera språkinsatser samtidigt. Arbetsförmedlingen har dock haft svårt att erbjuda deltagarna vissa insatser. Yrkessvenska har till exempel inte funnits överallt i landet på grund av försenade upphandlingsprocesser. Det är också oklart om det finns språkcaféer som är tillgängliga för deltagare i hela landet. Då är det inte heller realistiskt att samtliga deltagare ska kunna ta del av språkintensiva insatser.

Knappt hälften av deltagarna har tagit del av arbetsplatsnära insatser. I viss mån beror det på att Arbetsförmedlingen inte har kunnat erbjuda deltagarna arbetsplatsnära insatser som det var tänkt. Intresset från arbetsmarknadens parter att starta mentorskapsprogram har till exempel varit lågt.

Att intensiteten i deltagarnas intensivår inte uppnår ambitionsnivån kan också påverkas på att Arbetsförmedlingen inte kunnat erbjuda de insatser som det var tänkt, både vad gäller språkutbildningar och arbetsplatsnära insatser.

Förutom att det kan vara brist på insatser, är en möjlig förklaring till att intensivåret inte alltid lever upp till ambitionen, att alla deltagare i praktiken kanske inte har förutsättningar för att delta i språkintensiva och arbetsplatsnära insatser, i ett högt tempo. Arbetsförmedlingen betonar att deltagargruppen i intensivåret ska vara heterogen, vad gäller exempelvis utbildningsbakgrund. Det medför sannolikt att inte alla deltagare är redo att ta del av arbetsplatsnära insatser som praktik. Som vi lyfte i vår delrapport inrymmer intensivåret en målkonflikt mellan det övergripande syftet och ambitionen att göra programmet tillgängligt för en heterogen grupp.

Jämfört med övriga deltagare i etableringsprogrammet har intensivårsdeltagarna ändå tagit del av fler, och sannolikt mer intensiva insatser än övriga deltagare inom etableringsprogrammet. Framför allt när det gäller arbetsplatsnära insatser.

Vår utredning visar att kedjorna av insatser oftast ligger i linje med den valda inriktningen, men att de oftast inte planeras som en del av en kedja, med ett tydligt slutmål. Vilka insatser som finns tillgängliga för tillfället kan påverka möjligheten att planera kedjan. Men Arbetsförmedlingen har hittills inte heller arbetat aktivt med arbetsgivarkontakter inom intensivåret. Det nya arbetssättet, där arbetsgivararbete uttryckligen är en del av intensivåret, kan komma att göra det lättare för handläggarna att välja och planera för relevanta insatser och kedjor för deltagarna. Det skulle eventuellt också öka deltagarnas motivation, om det innebär ett tydligare slutmål för intensivåret.

5 Hur många kommer i arbete?

I detta kapitel presenterar vi vår sammanställning och analys över hur många som kommer i arbete efter avslutat intensivår. Vi redogör också för andelen i arbete jämfört med övriga avslutade deltagare från etableringsprogrammet, utifrån deltagarnas utbildnings- och sfi-nivå samt utifrån vilka insatser som de har deltagit i. Vi presenterar också inom vilka yrken deltagarna fått anställning. Dessutom jämför vi intensivåret med två andra arbetsmarknadspolitiska satsningar för nyanlända, *Jämställd etablering* och *Välkommen till Framtiden*.

5.1 Sammanfattande iakttagelser

- En fjärdedel av deltagarna är i arbete direkt efter avslutat intensivår, och 40 procent efter ett halvår. Det är en betydligt högre andel i arbete än bland övriga som har avslutat etableringsprogrammet.
- Fler män än kvinnor är i arbete efter intensivåret. Ändå har kvinnorna i intensivåret en relativt hög utbildningsnivå, läst svenska på hög nivå och i lika hög utsträckning som män tagit del av arbetsplatsnära insatser.
- Över lag är arbetsmarknadsutfallet högre bland deltagarna som har avslutat intensivåret än bland dem som har avslutat etableringsprogrammet. Detta gäller oavsett utbildningsnivå, språkkunskaper och insats. Bland deltagare som också har tagit del av praktik är utfallet däremot detsamma.
- Vi ser två troliga förklaringar till intensivårets bättre utfall i arbete jämfört med övriga etableringsprogrammet. En förklaring kan vara att gruppen som har rekryterats till intensivåret har bättre förutsättningar för arbete redan från början. En annan förklaring kan vara just att de har deltagit i intensivåret.

- Deltagare vars handläggare tidigt har tagit kontakt med arbetsgivare har i högre utsträckning kommit i arbete, särskilt om kontakten har handlat om en anställning.
- En översiktlig jämförelse visar att arbetsmarknadsutfallet för intensivåret ligger i linje med resultatet för liknande tidigare arbetsmarknadspolitiska satsningar.

5.2 En fjärdedel i arbete direkt efter avslutat intensivår

Mellan 15 april 2021 och 31 december 2022 har 2 046 personer startat ett intensivår.²⁹ Av dessa har 1 300 personer hunnit avsluta sitt deltagande. 26 procent av dem var i arbete 7 dagar efter att de avslutat intensivåret. Det är en större andel än för övriga i etableringsprogrammet.

5.2.1 Större andel intensivårsdeltagare kommer i arbete än övriga i etableringsprogrammet

Statistik från Arbetsförmedlingen visar att 332 av de drygt 1 300 deltagare som har avslutat intensivåret, 26 procent, var i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår (figur 7 och tabell 6).³⁰ Bland övriga deltagare som har avslutat etableringsprogrammet är andelen 15 procent. Fler män än kvinnor kommer i arbete.

²⁹ Antalet individer avser inte unika deltagare, då det förekommer att deltagare avslutar sitt deltagande för att senare påbörja intensivåret på nytt.

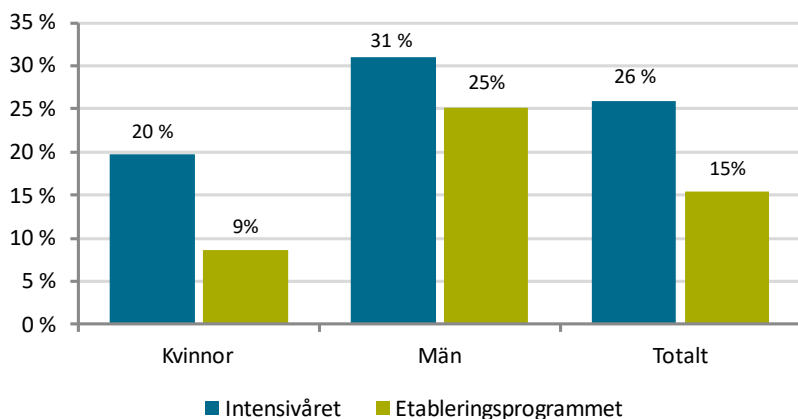
³⁰ Det framgår inte i statistiken från Arbetsförmedlingen orsaker till att deltagarna avslutar sitt intensivår.

Om utfallsmåttet och jämförelsen med övriga inom etableringsprogrammet

- Utfallsmåttet "andel i arbete" avser samtliga deltagare som har *avslutat* sitt deltagande i intensivvår och etableringsprogrammet mellan den 15 april 2021 och den 31 december 2022.
- Vi har jämfört deltagare i intensivvår med övriga deltagare inom etableringsprogrammet som inte har deltagit i intensivvår och som har deltagit i programmet på heltid.
- Vi redovisar andel deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivvår eftersom syftet med intensivvår är att deltagarna ska få arbete efter avslutat intensivvår. Men det finns en viss eftersläpning innan resultaten registreras i Arbetsförmedlingens datalager.
- Vi redovisar även kort utfallet 90 och 180 dagar efter avslutat intensivvår. Men antalet deltagare som ingår i utfallet blir allt färre ju senare uppföljningstidpunkten är. Det beror på att det för många ännu inte har gått så lång tid sedan de avslutade sina intensivvår.
- Kontrollberäkningar visar att de resultat vi presenterar i rapporten avseende andel i arbete står sig även vid andra urvalsgrupper, t.ex. utifrån hur lång tid de haft på sig för att avsluta deltagandet.

För mer information om metodval, se bilaga 2.

Figur 7. Andel deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivvår respektive etableringsprogram, avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Majoriteten av deltagarna som var i arbete 7 dagar efter avslut, 80 procent, hade fått en subventionerad anställning. Det är ungefär samma andel som bland övriga etableringsprogramsdeltagare. Vi kan också konstatera att andelen bland deltagarna som hade fått en subventionerad anställning 90 dagar efter intensivåret, 72 procent, ligger i linje med utfallet för andra liknande arbetsmarknadspolitiska program och projekt. Den positiva effekten av projektet *Jämställd etablering*, som riktar sig till arbetssökande som har varit kort tid i Sverige och som står långt ifrån arbetsmarknaden drivs exempelvis helt av att deltagarna i högre utsträckning fått arbete med stöd.³¹

Många var i arbete redan inom ett halvår

Avsikten med intensivåret är att deltagarna ska komma i arbete inom ett år efter påbörjat intensivår. De allra flesta som har fått ett arbete efter intensivåret har inte deltagit i intensivåret ett helt år. De deltagare som var i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår deltog i genomsnitt i 5,5 månader.

Andelen i arbete ökar över tid

Andelen deltagare i arbete ökar successivt ju längre tid som har gått från att deltagarna har avslutat intensivåret. Efter 90 dagar är nästan 40 procent av dem i arbete, och efter 180 dagar är andelen 46 procent. Den successiva ökningen över tid gäller även bland övriga deltagare som har avslutat etableringsprogrammet, men bland dem är ökningen inte lika stor.

³¹ Arbetsförmedlingen (2022). *Matchningsinsatser för personer som nyligen fått uppehållstillstånd. Slutrapport från socialfondsprojektet Jämställd etablering.*

Tabell 6. Deltagarnas status 7, 90 och 180 dagar efter avslutat intensivvår respektive etableringsprogram, avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	7 dagar		90 dagar		180 dagar	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Intensivvåret						
Arbete	332	26 %	386	39 %	321	46 %
därav arbete utan stöd	65	5 %	110	11 %	97	14 %
därav arbete med stöd (exkl. nystartsjobb)	133	10 %	138	14 %	115	16 %
därav nystartsjobb	134	10 %	138	14 %	109	15 %
Totalt antal avslutade deltagare	1 279		983		705	
Etableringsprogrammet:						
Arbete	2 074	15 %	2 636	21 %	2 616	24 %
därav arbete utan stöd	496	4 %	898	7 %	935	9 %
därav arbete med stöd (exkl. nystartsjobb)	653	5 %	775	6 %	792	7 %
därav nystartsjobb	925	7 %	963	8 %	889	8 %
Totalt antal avslutade deltagare	13 513		12 303		10 839	

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

* Individer som inte har uppnått mätdatum för uppföljning av status ingår inte i redovisningen, och därför summerar antalet inte till det totala antalet deltagare som hittills avslutat intensivvåret respektive etableringsprogrammet.

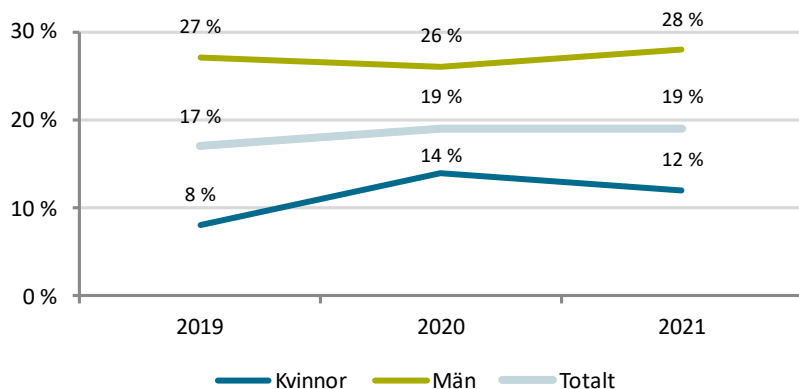
Utfallet för etableringsprogrammet är relativt stabilt över tid

Andelen deltagare som är i arbete 90 dagar efter avslutat etableringsprogram har varit relativt stabil under de senaste åren, med en svag ökning totalt sett. Andelen har ökat från 17 procent 2019 till 19 procent 2021 (figur 8). Det framgår av Arbetsförmedlingens årliga återsrapporter av arbetsmarknadspolitiska program.³² Den andel som vi redovisar för övriga deltagare i etableringsprogrammet i tabell 6 ovan, 21 procent, är inte helt

³² Statistiken i Arbetsförmedlingens årliga återsrapporter av arbetsmarknadspolitiska program avser samtliga personer som har avslutat etableringsprogrammet i oktober föregående år till september aktuellt år.

jämförbar med de andelar som Arbetsförmedlingen har redovisat för tidigare år eftersom populationerna skiljer sig något åt. Men det ger ändå en övergripande bild av utfallet för etableringsprogrammet. Resultatet att intensivåret har ett bättre arbetsmarknadsutfall än övriga etableringsprogrammet verkar alltså inte vara beroende av vilken jämförelseperiod som används.

Figur 8. Andel deltagare i arbete 90 dagar efter avslutat etableringsprogram, uppdelat på år.

Källa: Arbetsförmedlingens återrapportering av arbetsmarknadspolitiska program 2022.

5.2.2 Majoriteten av intensivårsdeltagarna som inte får arbete går tillbaka till etableringsprogrammet

Drygt 850 av de nästan 950 intensivårsdeltagare som inte har fått arbete 7 dagar efter avslutat intensivår har fortsatt att delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Bland dessa har hela 94 procent fortsatt att delta i etableringsprogrammet. Andelen intensivårsdeltagare som är registrerade som öppet arbetslösa är fyra procent. Det är ovanligt att deltagare går vidare till studier efter intensivåret.

Bland övriga deltagare som har avslutat etableringsprogrammet har drygt hälften fortsatt till något annat arbetsmarknadspolitiskt program, framför allt till jobb- och utvecklingsgarantin. 4 procent är registrerade som studerande och 20 procent som öppet arbetslösa. Att en större andel är arbetslösa direkt efter etableringsprogrammet än efter intensivåret kan delvis förklaras av att många intensivårsdeltagare har tid kvar i etableringsprogrammet när intensivåret tar slut.

Andelen deltagare i arbetsmarknadspolitiska program minskar vid uppföljning 90 och 180 dagar efter intensivåret. 180 dagar efter avslutat intensivår är andelen 47 procent. Andelen minskar även bland övriga deltagare i etableringsprogrammet, men bland dem är minskningen inte lika stor. 180 dagar efter avslutat etableringsprogram är andelen densamma som för de som har avslutat intensivåret. Även andelen arbetslösa minskar vid de senare uppföljningarna, från 4 till 2 procent bland intensivårsdeltagarna, och från 20 till 4 procent bland övriga deltagare i etableringsprogrammet.

5.3 Högre andel i arbete efter intensivåret – oavsett utbildnings- och sfi-nivå

Deltagarna i intensivåret har över lag en högre utbildningsnivå, bättre språkkunskaper och bedöms generellt stå närmare arbetsmarknaden än andra deltagare i etableringsprogrammet (se även kapitel 3). Men statistiken från Arbetsförmedlingen visar att deltagarnas utbildningsnivå och språkkunskaper inte är den enda orsaken till att intensivåret har ett bättre utfall när det gäller att få arbete.

5.3.1 Lågutbildade intensivårsdeltagare kommer i arbete i lika hög grad som högre utbildade

Andelen deltagare som har fått ett arbete är högre bland de som har avslutat intensivåret än bland övriga som avslutat etableringsprogrammet, oavsett utbildningsnivå (tabell 7). Särskilt stor är skillnaden för deltagare med låg utbildningsnivå.³³ De har i dubbelt så stor utsträckning fått ett arbete efter avslutat intensivår än de som har avslutat etableringsprogrammet.

Andelen deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår är ungefär densamma för deltagare med förgymnasial utbildning och gymnasial utbildning, omkring 30 procent. Bland de deltagare som saknar formell grundläggande utbildning är andelen 17 procent. Men det är få deltagare inom intensivåret som saknar formell grundläggande utbildning, vilket gör det svårt att dra långtgående slutsatser av resultatet. Bland deltagare med eftergymnasial utbildning är andelen i arbete 23 procent.

³³ Med lägre utbildningsnivå avses deltagare som saknar formell grundläggande utbildning och deltagare vars högsta utbildningsnivå är förgymnasial utbildning.

Bland övriga avslutade inom etableringsprogrammet ser vi i stället ett mönster där andelen i arbete ökar utifrån deltagarnas utbildningsnivå. Andelen går från 9 procent för deltagare som saknar formell grundläggande utbildning till 20 procent för deltagare med eftergymnasial utbildning.

Tabell 7. Antal och andel deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår respektive etableringsprogram utifrån deltagarnas utbildningsnivå, avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Intensivåret						
Saknar formell grundläggande utbildning	2	7 %	8	26 %	10	17 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	15	22 %	37	35 %	52	30 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	9	19 %	36	34 %	45	29 %
Gymnasial utbildning	31	20 %	62	37 %	93	29 %
Eftergymnasial utbildning	56	20 %	76	26 %	132	23 %
Totalt avslutade deltagare i arbete	113	20 %	219	31 %	332	26 %
Etableringsprogrammet						
Saknar formell grundläggande utbildning	75	4 %	146	20 %	221	9 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	126	6 %	282	20 %	408	12 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	102	8 %	257	26 %	359	16 %
Gymnasial utbildning	162	12 %	323	31 %	485	20 %
Eftergymnasial utbildning	219	13 %	382	30 %	601	20 %
Totalt avslutade deltagare i arbete	684	9 %	1 390	25 %	2 074	15 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Även vid uppföljningen 90 och 180 dagar efter avslut är det en betydligt högre andel deltagare i arbete efter intensivåret, oavsett utbildningsnivå, jämfört med övriga som har avslutat etableringsprogrammet med samma utbildningsnivå.

5.3.2 Språkkunskaper avgör inte vilka intensivårsdeltagare som kommer i arbete

Oavsett på vilken nivå som deltagarna har läst sfi är andelen deltagare i arbete efter intensivåret större än bland övriga som har avslutat etableringsprogrammet. Till och med de intensivårsdeltagare som har lägst språkkunskaper kommer i större utsträckning i arbete än de etableringsprogramsdeltagare som har bäst språkkunskaper (se tabell 8). Resultatet gäller för både män och kvinnor.

Tabell 8. Antal och andel deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår och etableringsprogram utifrån deltagarnas sfi-nivå, avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Intensivåret						
Sfi-nivå 1	13	27 %	30	49 %	43	39 %
Sfi-nivå 2	20	28 %	54	52 %	74	42 %
Sfi-nivå 3	22	25 %	64	59 %	86	44 %
Yrkesinriktad sfi	1	50 %	2	40 %	3	43 %
Sfi-nivå framgår ej	4	25 %	3	43 %	7	30 %
Etableringsprogrammet						
Sfi-nivå 1	125	6 %	241	21 %	366	11 %
Sfi-nivå 2	206	9 %	423	25 %	629	16 %
Sfi-nivå 3	186	9 %	305	22 %	491	14 %
Yrkesinriktad sfi	11	12 %	11	17 %	22	14 %
Sfi-nivå framgår ej	32	10 %	40	21 %	72	20 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Även vid uppföljningen 90 och 180 dagar efter avslutat intensivår eller etableringsprogram är det en betydligt högre andel deltagare i arbete efter intensivåret, oavsett sfi-nivå, jämfört med övriga som har avslutat etableringsprogrammet med samma sfi-nivå.

5.4 Högst andel i arbete bland deltagare som har tagit del av praktik

Statistiken från Arbetsförmedlingen visar att andelen i arbete skiljer sig utifrån vilka insatser som deltagarna har deltagit i. Över lag har deltagare som deltar i arbetsplatsnära insatser i högre utsträckning kommit i arbete. Det är särskilt tydligt vad gäller olika former av praktik. I arbetsplatsnära insatser inom intensivåret ingår praktik, arbetsmarknadsutbildning, mentorskap, snabbspår, jobbspår, korta vägen eller andra paket där det ingår arbetsplatsnära insatser. Matchningstjänster och karriärvägledning i kombination med validering ingår inte i intensivåret, men är en del av etableringsprogrammets insatser. I statistiken framgår att ett fåtal individer ändå har tagit del av även dessa insatser inom intensivåret.

Över en tredjedel av deltagarna som har deltagit i arbetspraktik eller intensiv praktik är i arbete 7 dagar efter intensivåret. Bland de deltagare som har deltagit i praktik är arbetsmarknadsutfallet också ungefär det samma för deltagare i intensivåret och andra deltagare i etableringsprogrammet. Detta gäller trots att andelen i arbete bland de som har avslutat etableringsprogrammet över lag är betydligt lägre än bland de som har avslutat intensivåret.

Andelen deltagare i arbete efter att ha deltagit i någon språkinsats (sfi, språkutveckling och/eller yrkessvenska) är ungefär samma som för gruppen som helhet, en fjärdedel. Med tanke på att majoriteten av deltagarna tar del av någon språkinsats, är detta ett väntat utfall. Även bland övriga som har avslutat etableringsprogrammet är andelen i arbete ungefär densamma bland de som har studerat språk som bland gruppen som helhet.

Bland deltagare som har deltagit i någon annan utbildning än språk (reguljär utbildning eller arbetsmarknadsutbildning) är andelen i arbete något lägre. En knapp femtedel är i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår. Även bland övriga som har avslutat etableringsprogrammet är det en lägre andel bland de som har deltagit i någon annan utbildning än språk som kommer i arbete än totalen.

5.4.1 Män är överrepresenterade i arbete efter samtliga insatser förutom arbetspraktik

Över lag är männen i intensivåret överrepresenterade när det gäller att komma i arbete oavsett vilka insatser som de har deltagit i. Men en insats sticker ut: arbetspraktik. Bland kvinnor som har deltagit i arbetspraktik är 38 procent i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår, jämfört med 36 procent bland männen. Arbetspraktik är också den insats som har genererat störst andel kvinnor i arbete.

Bland de deltagare som har deltagit i intensiv praktik är utfallet inte lika högt bland kvinnor, och männen är överrepresenterade i arbete. Andelen kvinnor i arbete efter intensiv praktik är ändå relativt hög, 28 procent, jämfört med utfallet för deltagare som har deltagit i språkinsatser och andra utbildningsinsatser, 18 respektive 14 procent.

Andelen i arbete är mer än dubbelt så hög bland kvinnor i intensivåret som har deltagit i någon praktik, jämfört med kvinnor i intensivåret som inte har deltagit i praktik. Även bland männen är arbetsmarknadsutfallet bättre för de som har tagit del av praktik. Men skillnaden jämfört med andra deltagare är inte lika stor.

Bland övriga deltagare inom etableringsprogrammet är männen överrepresenterade i arbete 7 dagar efter avslutat program oavsett insats. Könsskillnaderna inom insatserna är också större bland de övriga inom etableringsprogrammet än inom de som har deltagit i intensivåret.

Tabell 9. Antal och andel deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivår respektive etableringsprogram utifrån insats deltagarna har deltagit i, avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Intensivåret						
Språkutbildning	81	18 %	161	31 %	242	25 %
Annan utbildning än språk	20	14 %	37	22 %	57	19 %
Arbetspraktik	24	38 %	32	36 %	56	37 %
Intensivpraktik	42	28 %	67	44 %	109	36 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	66	27 %	106	35 %	172	31 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	70	27 %	112	35 %	182	31 %
Deltagare i arbete oavsett insats	113	20 %	219	31 %	332	26 %
Etableringsprogrammet						
Språkutbildning	564	8 %	1 055	23 %	1 619	14 %
Annan utbildning än språk	154	7 %	294	18 %	448	11 %
Arbetspraktik	139	30 %	302	38 %	441	35 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	149	27 %	343	35 %	492	32 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	250	17 %	619	31 %	869	25 %
Deltagare i arbete oavsett insats	684	9 %	1 390	25 %	2 074	15 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Även 90 och 180 dagar efter avslut är männen överrepresenterade i arbete, oavsett insats. Det gäller både bland deltagare som har avslutat intensivåret och bland övriga som har avslutat etableringsprogrammet.

5.5 Fler i arbete efter tidig kontakt med arbetsgivare

Bland deltagarna i Statskontorets aktstudie har 32 av 100 deltagare avslutat sitt intensivår genom att de har fått arbete. Det är ett utfall som ligger i linje med resultaten från Arbetsförmedlingens data om intensivårsdeltagarna. Aktstudien visar att deltagare vars handläggare tidigt har haft kontakt med arbetsgivare (inom tre månader) i högre utsträckning än andra deltagare har kommit i arbete, särskilt om kontakten har handlat om en anställning.

Sambandet mellan ett arbete och andra aspekter som vi studerat i aktstudien är inte lika tydligt. Det gäller samband med en dokumenterad planering för hela intensivåret, ett konkret slutmål, samt att handläggare och deltagare har identifierat arbetsplatsnära insatser. Men resultaten ska tolkas med stor försiktighet. Dels är grupperna i fråga små. Dels är det svårt att dra slutsatser om orsakssamband. Att fler får arbete efter en kontakt med arbetsgivare skulle exempelvis kunna bero på att arbetsförmedlarna i högre utsträckning tar sådana kontakter för deltagare som redan står nära arbetsmarknaden.

Tabell 10. Översikt, aktstudie om deltagarnas intensivår.

	Antal "ja"	Antal i arbete	Andel i arbete
Finns det vid 3 månader en dokumenterad planering för deltagarens hela tid i intensivåret?	29	10	34 %
Finns det (vid 3 månader) ett konkret slutmål med intensivåret?	11	4	*
(varav slutmålet är en anställning)	4	3	*
Har handläggaren kontakt med arbetsgivare om anställning inom de tre första månaderna i intensivåret?	28	19	68 %
Har handläggare kontakt med arbetsgivare inom de första tre månaderna med annat syfte än anställning?	39	18	46 %
Har handläggare och deltagare inom tre månader identifierat vilka arbetsplatsnära insatser som är aktuella?	54	22	41 %

	Antal "ja"	Antal i arbete	Andel i arbete
Genomförs insatserna parallellt eller efter varandra i högt tempo?	35	10	29 %
Deltar individen i "aktiviteter utöver heltid" som registreras?	11	3	*
Deltar individen i "aktiviteter utöver heltid" som nämns men inte registreras?	8	3	*
Har/kommer deltagaren under sitt IÅ tagit del av språkintensiva insatser under minst en månad?	22	6	27 %
Består deltagarens IÅ av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser, där insatserna genomförs parallellt eller efter varandra i högt tempo?	11	4	*

Källa: Statskontorets aktstudie.

* För litet antal för att meningsfullt beräkna andelar

5.6 Fler män än kvinnor kommer i arbete

Jämställdhetsperspektivet i intensivåret innebär både att ett jämställt deltagande ska eftersträvas, och att kvinnor och män ska komma i arbete i lika stor utsträckning.³⁴

Deltagandet i intensivåret i stort sett jämställt (se även kapitel 3). Ändå kommer män i betydligt högre utsträckning än kvinnor i arbete. Drygt 30 procent av männen har arbete 7 dagar efter avslutat intensivår, jämfört med 20 procent bland kvinnorna (tabell 11). Männens överrepresentation i arbete efter intensivåret ökar också ju längre tid efter avslutet som deltagarna följs upp.

Detta är fallet trots att kvinnorna inom intensivåret är högre utbildade och läser svenska på högre nivå än männen. Det är två faktorer som generellt ökar chanserna att få arbete. Kvinnorna tar också del av arbetsplatsnära insatser som praktik i lika hög utsträckning som männen.

³⁴ Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår*. A2020/00220, A2020/02108.

En tolkning av detta är att intensivvårdens åtgärder inte har kunnat överbrygga de strukturella hindren för att kvinnor och män ska kunna komma i arbete i samma utsträckning.³⁵ Samtidigt kan vi konstatera att jämfört med andra kvinnor inom etableringsprogrammet är andelen kvinnor som har arbete 7 dagar efter intensivvårdet dubbelt så hög. Män inom intensivvårdet är också i högre utsträckning än övriga män som har avslutat etableringsprogrammet i arbete 7 dagar efter avslut, men där är skillnaden inte lika stor.

Det är särskilt kvinnor som har deltagit i praktik som har kommit ut i arbete. Det gäller både deltagare som har avslutat intensivvårdet och övriga inom etableringsprogrammet. Det tyder på att det trots allt varit framgångsrikt att se till att många kvinnor tar del av praktik, även om det inte har lett till ett helt jämnt utfall i arbete mellan män och kvinnor.

³⁵God svenska – vägen till arbete för utrikes födda? SNS-rapport 2022:10.25, Cheung, M. & Hellström, C. (2016). *Integration på svensk arbetsmarknad. Ett internationellt perspektiv*. Arbetsförmedlingen working paper 2017:3, Cheung, M (2018). *Hur skapar vi en mer jämställd arbetsmarknadsetablering?* Arbetsförmedlingen working paper 2018:2, Ennerberg, W. (2019). *Fem vägar genom etableringen. En beskrivning av nyanländas etableringsprocess*. IFAU-Rapport 2019:7, Vernby, K. & Dancygier, R. (2018). *Etniska hierarkier och diskriminering på arbetsmarknaden. Resultat från ett faktoriellt fältexperiment*. IFAU Rapport 2018:21, Arbetsförmedlingen (2021). *Arbetsförmedlarnas implementering av "Matchning från dag 1"*.

Tabell 11. Andel deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivvår respektive etableringsprogram, avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Intensivvåret						
Arbete	113	20 %	219	31 %	332	26 %
därav arbete utan stöd	17	3 %	48	7 %	65	5 %
därav arbete med stöd (exkl. nystartsjobb)	50	9 %	83	12 %	133	10 %
därav nystartsjobb	46	8 %	88	12 %	134	10 %
Totalt antal avslutade deltagare	574		705		1 279	
Etableringsprogrammet						
Arbete	684	9 %	1 390	25 %	2 074	15 %
därav arbete utan stöd	138	2 %	358	6 %	496	4 %
därav arbete med stöd (exkl. nystartsjobb)	308	4 %	345	6 %	653	5 %
därav nystartsjobb	238	3 %	687	12 %	925	7 %
Totalt antal avslutade deltagare	7 985		5 528		13 513	

Källa: Arbetsförmedlingens statistik. Individer som inte har uppnått mätdatum för uppföljning av status ingår inte i redovisningen, och därför summerar antalet inte till det totala antalet deltagare som hittills har avslutat intensivvåret respektive etableringsprogrammet.

5.7 Subventionerade anställningar främst som restaurang- och köksbiträde samt städare

Det framgår inte i statistiken från Arbetsförmedlingen inom vilket yrke som deltagarna har fått anställning, förutom för de deltagare som har fått en subventionerad anställning. Bland de deltagare som har fått en subventionerad anställning är det vanligaste yrket restaurang- och köksbiträde, vilket gäller både kvinnor och män (tabell 12). Det näst vanligaste yrket är städare. Bland kvinnor är även barnskötare ett relativt vanligt yrke. Andra vanliga yrken bland deltagare som fått en subventionerad anställning är övriga servicearbeten, vårdbiträde, elevassistent, butikssäljare, lager- och terminalpersonal och frisör.

Tabell 12. Antal och andel deltagare som haft en subventionerad anställning efter avslutat intensivår, uppdelat på de 10 vanligaste yrkena anställningen avser. Avser avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	(%)	Antal	(%)	Antal	(%)
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	39	18 %	74	22 %	113	21 %
Städare	25	12 %	31	9 %	56	10 %
Övriga servicearbetare	15	7 %	20	6 %	35	6 %
Barnskötare	23	11 %	3	1 %	26	5 %
Vårdbiträden	16	8 %	9	3 %	25	5 %
Elevassistenter m.fl.	9	4 %	12	4 %	21	4 %
Butikssäljare, dagligvaror	8	4 %	10	3 %	18	3 %
Lager- och terminalpersonal	4	2 %	14	4 %	18	3 %
Frisörer	4	2 %	13	4 %	17	3 %
Butikssäljare, fackhandel	6	3 %	6	2 %	12	2 %
Övrigt	64	30 %	139	42 %	203	37 %
Totalt antal deltagare	213	100 %	331	100 %	544	100 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Enligt uppdraget till Arbetsförmedlingen bör intensivåret rikta sig mot yrken där det råder brist på arbetskraft. De deltagare som har fått subventionerade anställningar har däremot inte fått anställningar främst inom bristyrken. Det vanligaste yrket bland de subventionerade anställningarna var restaurang- och köksbiträde, som enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognoser för 2022 har små till medelstora möjligheter till arbete. Städare och barnskötare har däremot stora möjligheter till arbete. Hälften av de yrken som utgör de 10 vanligaste subventionerade anställningarna hör till yrken som har små till medelstora möjligheter till arbete och hälften till yrken som har stora möjligheter till arbete. Å andra sidan är det huvudsakliga syftet med intensivåret att deltagarna ska få ett arbete. Då är det viktigaste inte om anställningen är inom ett bristyrke eller inte.

5.8 Intensivårets resultat ligger i linje med liknande programs utfall

Intensivåret är en av flera liknande satsningar som har gjorts för att öka sysselsättningen för nyanlända, med mycket handledning, aktiv matchning och arbetsplatsnära insatser. Statskontorets sammanställning visar att de preliminära resultaten från intensivåret ligger i linje med liknande satsningars resultat.

Nedan jämför vi intensivåret och *Jämställd etablering*, ett projekt med många paralleller till intensivåret. Vi beskriver också resultaten från *Välkommen till Framtiden*, ett lokalt projekt med ett liknande tillvägagångssätt.

5.8.1 Intensivårets resultat liknar den effekt som Jämställd etablering gav

Projektet *Jämställd etablering* drevs av Arbetsförmedlingen i samfinansiering med Europeiska socialfonden under åren 2018–2021. Projektet riktade sig till personer som hade eller hade haft rätt till insatser inom etableringsprogrammet samt hade haft uppehållstillstånd i upp till fyra år när de gick in i projektet.

Deltagarna i Jämställd etablering stod längre ifrån arbetsmarknaden

Målgruppen i Jämställd etablering var större än i intensivåret, eftersom även personer som hade lämnat etableringsprogrammet och gått in i Jobb- och utvecklingsgarantin kunde ta del av projektets insatser.³⁶ Det var tydligt uttalat att det var personer som stod *långt* från arbetsmarknaden som skulle ta del av Jämställd etablering. Detta står i viss kontrast gentemot intensivåret, som betonar att deltagarna ska komma i arbete inom ett år (se Statskontorets delrapport för en mer utförlig diskussion om intensivårets målgrupp).

Statskontoret har inte tillgång till fullständiga data över deltagarna i Jämställd etablering för att göra en statistisk jämförelse med deltagarna i intensivåret. Men vi kan ändå konstatera att deltagarna i intensivåret står

³⁶ Arbetsförmedlingen (2022). *Matchningsinsatser för personer nyligen fått uppehållstillstånd. Slutrapport från socialfondsprojektet Jämställd etablering.*

närmare arbetsmarknaden än deltagarna i Jämställd etablering gjorde. Dels visar utvärderingen av Jämställd etablering att nästan 60 procent av deltagarna hade högst grundskola som utbildningsnivå. Andelen med denna utbildningsnivå är ungefär hälften så stor bland deltagarna i intensivvåret. Dels bekräftar utvärderingen av Jämställd etablering att deltagarna stod längre ifrån arbetsmarknaden än genomsnittet i etableringsprogrammet. Deltagarna inom intensivvåret står till och med närmare arbetsmarknaden än andra etableringsprogramsdeltagare.

Liknande arbetssätt i Jämställd etablering och intensivvåret

Arbets sättet liknar varandra i de två insatserna – det vill säga en aktiv, personlig handläggning, och förhållandevis mycket resurser per deltagare. De liknar också varandra särskilt när det gäller kartläggningen av individer, där både intensivvåret och Jämställd etablering använder sig av metoden matchning från dag ett (MD1). Däremot arbetade Jämställd etablering mer aktivt med arbetsgivare än vad intensivvåret hittills gjort, också enligt MD1.

En skillnad är vilka insatser som deltagarna har kunnat ta del av. För Jämställd etablering infördes inga nya insatser, utan deltagarna tog del av redan existerande utbildnings- och praktikinsatser. Men intensivvåret har etablerat nya insatser, i form av exempelvis intensiv praktik och mentorskapsprogram.

Båda insatserna har bra resultat för lågutbildade

Utvärderingen av Jämställd etablering är en regelrätt effektutvärdering med kontrollgrupp, där utvärderarna statistiskt har kunnat belägga effekten av projektet. Enligt utvärderingen hade 34 procent av deltagarna arbete 18 månader efter att de tackat ja till att delta i studien.³⁷ Det innebär att sannolikheten att individen skulle komma i arbete ökade med 9 procentenheter, jämfört med om de varit kvar i något annat stöd från Arbetsförmedlingen.³⁸ Skillnaden mellan grupperna bestod helt av ökade övergångar till subventionerade anställningar som introduktionsjobb och extratjänster. De positiva effekterna gällde för både kvinnor och män oavsett hur långt ifrån arbetsmarknaden som de stod.

³⁷ Arbetsförmedlingen (2022). *Matchningsinsatser för personer nyligen fått uppehållstillstånd. Slutrapport från socialfondsprojektet Jämställd etablering*, s. 38.

³⁸ Ibid, s. 46.

Statskontoret har inte haft möjlighet att genomföra samma avancerade analys av intensivvårets utfall. Vi kan därför inte isolera effekterna av just intensivvåret på deltagarnas resultat på det sätt som en statistisk analys med kontrollgrupp skulle kunna. Vi kan ändå konstatera att data över utfallet tyder på att effekten av intensivvåret liknar den effekt som Jämställd etablering har gett. Deltagarna i intensivvåret har kommit i arbete i högre utsträckning än andra deltagare inom etableringsprogrammet, och i ungefär samma utsträckning som deltagarna i Jämställd etablering.

Vi bedömer att denna effekt för intensivvåret delvis har med urvalet att göra. Men vi kan samtidigt konstatera att även de deltagare inom intensivvåret som har låg utbildning och sämre svenskkunskaper kommer ut i arbete i högre grad än motsvarande grupper bland de övriga i etableringsprogrammet. Resultatet att intensivvåret även hjälper personer med låg utbildning ligger också i linje med resultaten från Jämställd etablering.

Jämställd etablering var samhällsekonomiskt lönsamt, men för tidigt bedöma intensivvårets effekt

Slutsatsen i utvärderingen av Jämställd Etablering är att rätt utformade insatser kan matcha arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden med ett arbete och att detta inte ökar kostnaderna jämfört med befintliga arbetsmarknadspolitiska insatser. Metoden kan enligt författarna därmed användas som ett effektivt verktyg mot långtidsarbetslöshet och utanförskap hos nyanlända.³⁹

För intensivvåret bedömer vi att det är för tidigt att beräkna den samhälls-ekonomiska effekten. Det behövs för det första en säkrare bedömning av att det verkligen är intensivvåret i sig som ger de bättre arbetsmarknadsresultaten jämfört med etableringsprogrammet. För det andra skulle det behövas mer tid för att följa hur väl arbetsmarknadsutfallet står sig över en längre period.

³⁹ Arbetsförmedlingen (2022). *Matchningsinsatser för personer nyligen fått uppehållstillstånd. Slutrapport från socialfondsprojektet Jämställd etablering*, s. 4.

5.8.2 Utfallet av projektet *Välkommen till Framtiden* liknar också intensivårets resultat

Ett lokalt exempel från Göteborg är projektet *Välkommen till Framtiden* som pågick under åren 2016 till 2020. Det var ett samarbete mellan Göteborgs stad, Arbetsförmedlingen i Göteborg och den kommunala bostadskoncernen Förvaltnings AB Framtiden. Insatsen bestod av tre huvudsakliga komponenter – intensiv språkutbildning, arbetspraktik med handledare och matchning till arbetsplats. Insatsen skulle ha hög intensitet, involvera arbetsgivare och bilda en tydlig kedja med aktiviteter och ha ett tydligt slutmål för deltagaren.

En utvärdering av insatsen visar att drygt 30 procent av deltagarna var i arbete när insatsen närmade sig sitt slut, omkring 10 månader efter att de ingått i studien och arbetet med att matcha deltagarna till potentiella arbetsgivare hade påbörjats. I jämförelsegruppen var andelen i arbete 15 procent. De som hade deltagit i insatsen hade alltså i genomsnitt 15 procentenheter högre sysselsättning under det första året efter insatsen.⁴⁰

Andelen i arbete är densamma bland de som deltog i *Välkommen till Framtiden* som bland de som deltog i intensivåret. Däremot skiljer sig definitionen av arbete mellan utvärderingen av *Välkommen till Framtiden* och vår utvärdering av intensivåret. Definitionen för arbete i *Välkommen till Framtiden* är att deltagaren har lämnat Arbetsförmedlingen för ett reguljärt arbete eller ett nystartsjobb, medan vi i vår utredning av intensivåret även inkluderar deltagare som har fått andra typer av subventionerade anställningar. Men det framgår i utvärderingen av insatsen att även andelen med subventionerade anställningar är högre bland de som ingick i insatsen jämfört med jämförelsegruppen.

⁴⁰ Arbetsförmedlingen (2020). *Arbetsmarknadsetablering av nyanlända lågutbildade flyktingar – resultat från en experimentell studie*, s. 3, 13 och 18. *Studien ges också ut i IFAU:s rapportserie* (rapport 2020:21).

Sysselsättningen var högre för både kvinnor och män, även om nivåerna var högre för män än för kvinnor.⁴¹ Rapporten beskriver också att kostnaden för insatsen är jämförelsevis låg jämfört med kostnader för andra matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildningar.⁴²

⁴¹ Ibid, s. 21. *Studien ges också ut i IFAU:s rapportserie* (rapport 2020:21).

⁴² Ibid, s. 25. *Studien ges också ut i IFAU:s rapportserie* (rapport 2020:21).

6 Samspelet mellan intensivvåret och etableringsprogrammet

I detta kapitel redogör vi för våra iakttagelser kring samspelet mellan intensivvåret och etableringsprogrammet samt besvarar uppdragsfrågan om hur intensivvåret eventuellt har påverkat etableringsprogrammet.

6.1 Sammanfattande iakttagelser

- Arbetet med etableringsprogrammet har inte blivit svårare till följd av att intensivvåret har införts.
- Statskontoret bedömer att Arbetsförmedlingen har klarat av att hantera att intensivvåret och det övriga etableringsprogrammet har olika målgrupper och arbetssätt.
- Intensivvåret har inte påverkat tillgången till praktikinsatser för övriga deltagare inom etableringsprogrammet.

6.2 Intensivvåret har inte försvårat arbetet med etableringsprogrammet

Utifrån de intervjuer Statskontoret har genomfört bedömer vi inte att intensivvåret har försvårat arbetet med det övriga etableringsprogrammet.

6.2.1 Handläggarna är vana att arbeta med olika målgrupper

I viss mån skulle införandet av intensivvåret kunna innebära att det skulle bli svårare för Arbetsförmedlingen att arbeta med den återstående gruppen i etableringsprogrammet. Detta skulle följa av att intensivvåret rekryterar personer med relativt hög utbildningsnivå och sannolikt också hög generell ambitionsnivå. Men Arbetsförmedlingens chefer bedömer inte att intensivvåret har inneburit att de handläggare som arbetar med övriga inom etableringsprogrammet har fått ett mer utmanande arbete. Även om gruppen som helhet blir svårare och mer krävande är det en verklighet som Arbetsförmedlingen är van vid.

Handläggarna har också stor erfarenhet av att arbeta med svåra målgrupper. De anser också att det i viss mån kan bli enklare för handläggarna att arbeta med en mer homogen grupp av deltagare som har mer likvärdiga behov av stöd.

6.2.2 Inga större svårigheter att hantera olika arbetssätt

Intensivårets arbetssätt skiljer sig från övriga etableringsprogrammet, i och med att arbetssättet i intensivåret är mer personalintensivt och medför mer personlig kontakt med deltagarna. Arbetsförmedlingens ledning hade farhågor inför intensivårets införande. De befarade att det skulle vara svårt att hantera det mer personalintensiva arbetssättet, särskilt med tanke på reformeringen av myndigheten. Reformeringen innebar nämligen att alltmer verksamhet i stället skulle göras med ett digitalt arbetssätt och stor medverkan av externa aktörer.

I praktiken verkar Arbetsförmedlingen kunnat hantera de skilda arbetssätten utan några större svårigheter. Enligt de chefer som vi har intervjuat är handläggarna på myndigheten vana vid att hantera uppdrag med olika personalintensitet. Men en person som vi har intervjuat bedömer att det nya arbetssättet kan kräva mer coachande från chefen än tidigare för att säkerställa att handläggaren får rätt förutsättningar att jobba som det är tänkt.

6.2.3 Arbetssättet inom intensivåret kan i viss mån stärka etableringsprogrammet

Vissa chefer bedömer att intensivåret i viss mån kan ha haft positiva effekter på etableringsprogrammet. Ett exempel är att fokuset generellt har ökat på kartläggning och insatser utifrån individernas behov. Men andra påpekar att arbetssätten och resurstillgången skiljer sig så mycket mellan intensivåret och resten av etableringsprogrammet att det endast finns begränsade möjligheter att ta efter intensivårets tänkbara framgångsfaktorer.

6.2.4 Ingen konkurrens om medel för handläggning

Handläggningen av intensivåret finansieras av ytterligare medel i Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag. Anslaget har framför allt gått till att bekosta de handläggare som arbetar med intensivåret. Det har

därför inte varit någon konkurrens om resurserna mellan intensivvåret och etableringsprogrammet. Detta bekräftas också i våra intervjuer med enhets- och sektionschefer.

6.3 Tillgången till insatser för etableringsprogrammet har inte påverkats

Statskontoret har undersökt om övriga deltagare i etableringsprogrammet får sämre tillgång till insatser som en följd av att intensivvåret har införts. Vi har särskilt analyserat om tillgången till praktikplatser försämrats för etableringsprogrammets övriga deltagare. Men vi bedömer att det inte finns någon sådan påverkan.

6.3.1 Kan intensivvårets högre deltagande i praktik leda till konkurrens om insatsen?

Deltagarna i intensivvåret och de övriga deltagarna inom etableringsprogrammet tar del av många av de insatser som ingår i etableringsprogrammet i ungefär lika stor utsträckning. Till exempel gäller det språkinsatser och utbildningsinsatser (se kapitel 4). Däremot tar en betydligt större andel deltagare inom intensivvåret del av praktik än övriga deltagare inom etableringsprogrammet. Som vi diskuterat tidigare är praktik en viktig insats för att deltagarna ska komma i arbete. Andra insatser kan också ha denna effekt, men är inte lika vanliga som praktikplatser. Med andra ord skulle det kunna påverka förutsättningarna för etableringsprogrammets deltagare på ett betydande sätt, om tillgången till praktikplatser försämrades.

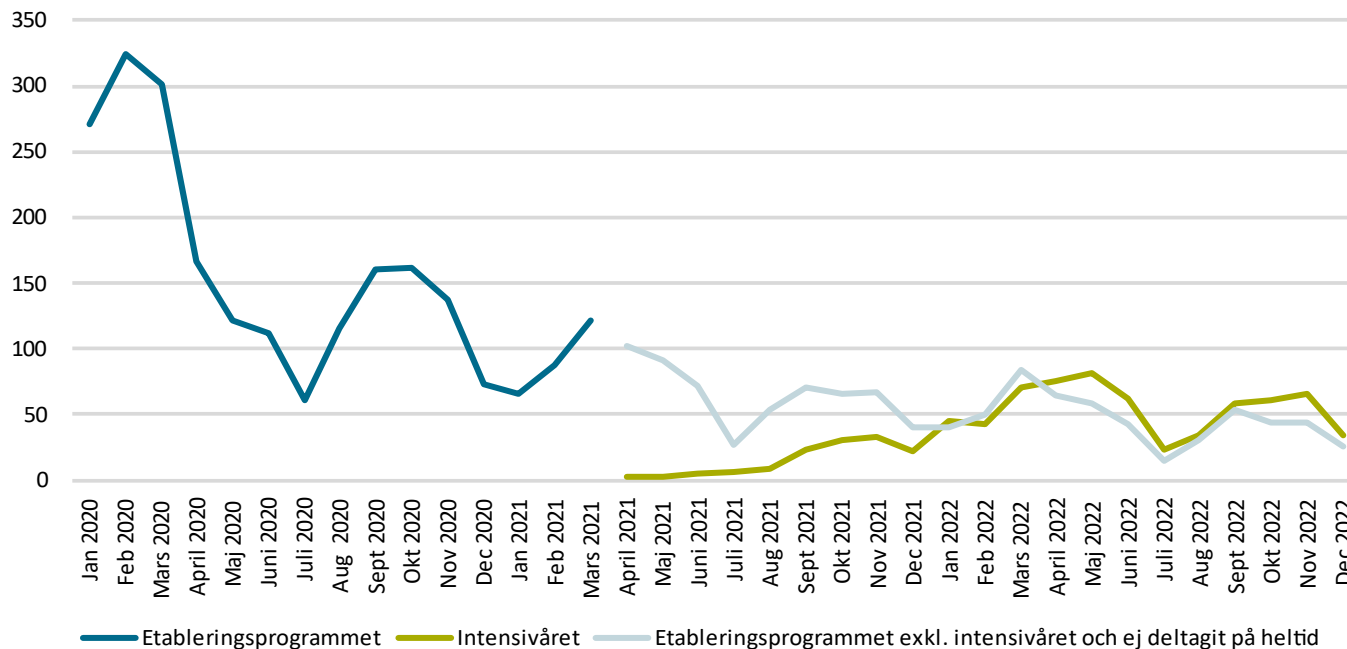
Inför införandet av intensivvåret, år 2020, varnade Arbetsförmedlingen för att konjunkturläget och pandemin skulle ”påverka flera av insatserna inom intensivvåret och framför allt möjligheten att erbjuda praktikplatser till deltagarna.” Av dessa skäl har vi bedömt det vara relevant att undersöka om övriga deltagares tillgång till praktik försämrats av att intensivvåret införts.

Vi gör antagandet att olika sorters praktikplatser är utbytbara, i bemärkelsen att en specifik arbetsgivare kan tillhandahålla antingen en intensiv praktik- eller en arbetspraktikplats.

Över tid tar allt färre antal deltagare inom etableringsprogrammet del av praktik

Antalet deltagare inom etableringsprogrammet som har påbörjat någon form av praktik har sjunkit från 271 personer i januari 2020, till 70 personer i december 2022. Antalet har legat mer stabilt under andra halvan av perioden, även om det varierar mycket mellan olika månader. Genomsnittet för samtliga deltagare inom etableringsprogrammet under perioden är 123 deltagare.

Figur 9. Antal deltagare som påbörjat en praktikinsats bland samtliga inom etableringsprogrammet från januari 2020 till och med mars 2021. Från april 2021 till och med december 2022 är antalet uppdelat på deltagare i intensivåret och övriga deltagare inom etableringsprogrammet.

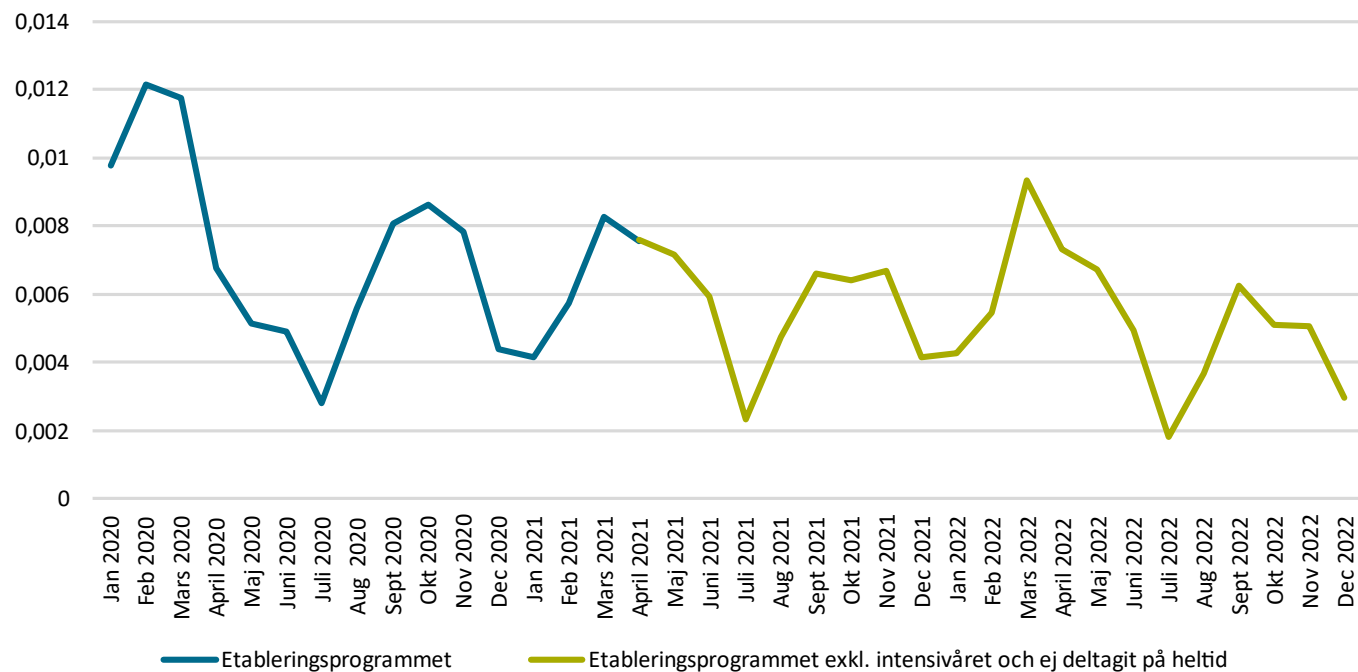

Källa: Månadsstatistik från Arbetsförmedlingen.

Antalet intensivårsdeltagare som påbörjat en praktik har också varierat. I april 2021 var det endast ett fåtal personer som påbörjade en praktikinsats. Under 2022 ökade intaget till omkring 60 personer per månad. Under samma tid har också antalet deltagare i det övriga etableringsprogrammet som påbörjat en praktikinsats tydligt minskat. Detta skulle kunna tyda på att intensivåret påverkat tillgången till praktikplatser negativt. Minskningen av antalet etableringsprogramsdeltagare som tar del av praktik sammanfaller dock med att antalet inskrivna deltagare till etableringsprogrammet också har minskat under perioden, från knappt 30 000 i januari 2020 till drygt 10 000 i december 2022.

Vi har därför också undersökt andelen deltagare som har påbörjat praktik i relation till antalet deltagare i etableringsprogrammet. Vi ser då ingen tydlig trend, utan det är snarare stora variationer mellan de olika tidpunkterna (se figur 10).

Figur 10. Andel deltagare som påbörjat en praktikinsats bland samtliga i etableringsprogrammet från januari 2020 till och med mars 2021, därefter och fram till december 2022 avser andelen deltagare i etableringsprogrammet som inte deltagit i intensivåret.

Källa: Månadsstatistik från Arbetsförmedlingen.

Statistiken ger inte alla svar – men Arbetsförmedlingen bekräftar våra slutsatser

Det är förstås möjligt att andelen deltagare i det övriga etableringsprogrammet som har påbörjat en praktikinsats ändå skulle ha varit högre och ökat om intensivåret inte hade införts. Så skulle etableringsprogramsdeltagarna i stället ha kunnat ta del av de praktikinsatser som intensivårets deltagare nu har tagit del av. Men det går inte att utläsa någon sådan effekt ur statistiken. Detta bekräftas också i de intervjuer vi haft med chefer hos Arbetsförmedlingen. De uppger att det är ovanligt att det uppstår konkurrens om insatser. Statskontorets sammantagna bedömning är därför att övriga etableringsprogrammets deltagares tillgång till praktikinsatser inte har påverkats av att intensivåret har införts.

Referenser

Arbetsförmedlingen (2016). *Arbetsförmedlingens arbetsgivar-kontakter*. Dnr Af-2016/0008 5651.

Arbetsförmedlingen (2019). *Inför införandet av ett intensivår för nyanlända*. (Dnr Af-2019/0030 4611).

Arbetsförmedlingen (2020). *Etableringsprogrammet, Arbetsförmedlingens handläggarstöd*. (Dnr Af-2020/0061 9607).

Arbetsförmedlingen (2020). *Arbetsmarknadsetablering av nyanlända lågutbildade flyktingar – resultat från en experimentell studie*.

Arbetsförmedlingen (2021). *Anmälan av kandidater till intensivåret - för alla arbetsförmedlare*. (Dnr Af-2021/0025 7701).

Arbetsförmedlingen (2021). *Arbetsmarknadspolitiska program 2020. Arbetsförmedlingens återrapportering 2021*. (Dnr. Af-2021/00160386).

Arbetsförmedlingen (2021). *Handläggning av intensivåret. För arbetsförmedlare med inriktning intensivår*. (Dnr Af-2021/0029 7261).

Arbetsförmedlingen (2021). *Intensivåret för nyanlända. Användarstöd för arbetsförmedlare*.

Arbetsförmedlingen (2021). *Kunskapscertifikat efter genomfört intensivår*. (Dnr Af-2021/0028 4817).

Arbetsförmedlingen (2021). *Urval av deltagare till intensivåret. Metodstöd för arbetsförmedlare med inriktning intensivår*. (Dnr Af 2021/0029 9556).

Arbetsförmedlingen (2021). *Arbetsförmedlarnas implementering av ”Matchning från dag 1”. Forskningsrapport från ESF-projekt Jämställd Etablering*.

Arbetsförmedlingen (2022) *Arbetsförmedlingens årsredovisning 2021*.

Arbetsförmedlingen (2022). *Nya åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken: Intensivåret. Arbetsförmedlingens återrapportering 2021.* (Dnr Af-2021/0095 9229).

Arbetsförmedlingen (2022). *Matchningsinsatser för personer som nyligen fått uppehållstillstånd. Slutrapport från socialfondsprojektet Jämställd etablering.*

Arbetsförmedlingen (2022). *Arbetsmarknadspolitiska program 2021. Arbetsförmedlingens återrapportering 2022.*

Arbetsförmedlingen (2023) *Arbetsförmedlingens årsredovisning 2022.*

Cheung, M. & Hellström, C. (2016). *Integration på svensk arbetsmarknad. Ett internationellt perspektiv.* Arbetsförmedlingen working paper 2017:3.

Cheung, M. (2018). *Hur skapar vi en mer jämställd arbetsmarknads-etablering? En studie av Arbetsförmedlingens förmedlingsverksamhet och insatser ur ett jämställdhetsperspektiv, Matchning från dag 1.* Arbetsförmedlingen working paper 2018:2.

Ds 2021:27. *Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet.*

Ennerberg, W. (2019). *Fem vägar genom etableringen. En beskrivning av nyanländas etableringsprocess.* IFAU-Rapport 2019:7.

Eriksson, S. & Rooth, D-O. (2022). *God svenska – vägen till arbete för utrikes födda?* SNS-rapport 2022:10:25.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2020). *Utbildningsplikten inom etableringsprogrammet.* Rapport 2020:1.

Proposition 2020/21:1. Budgetpropositionen för 2021. Utgiftsområde 14. Arbetsmarknad och arbetsliv.

Regeringsbeslut 2019-06-27. *Uppdrag inför införandet av ett intensivår för nyanlända.*

Regeringsbeslut 2019-03-07. *Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Arbetsförmedlingen.*

Regeringsbeslut 2020-12-17. *Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Arbetsförmedlingen.*

Regeringsbeslut 2020-10-14. *Uppdrag att införa ett intensivår.*
A2020/00220, A2020/02108.

Regeringsbeslut 2021-02-18. *Uppdrag att analysera genomförandet av ett intensivår för nyanlända.*

Statskontoret (2019). *Arbetsförmedlingens interna styrning. Slutrapport om förändringsarbetets genomslag.* 2019:3.

Statskontoret (2022:7). *Genomförandet av ett intensivår för nyanlända. Delrapport.*

Vernby, K. & Dancygier, R. (2018). *Etniska hierarkier och diskriminering på arbetsmarknaden. Resultat från ett faktoriellt fältexperiment.* IFAU Rapport 2018:21.

Bilaga 1

Regeringsuppdraget

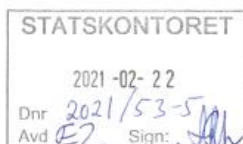
Regeringsbeslut

11

2021-02-18
A2021/00398

Arbetsmarknadsdepartementet

Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag att analysera genomförandet av ett intensivår för nyanlända

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att analysera Arbetsförmedlingens genomförande av ett intensivår för nyanlända inom ramen för etableringsprogrammet. Arbetsförmedlingen har den 14 oktober 2020 fått i uppdrag att införa ett intensivår (A2020/02108). Enligt uppdraget ska nyanlända kvinnor och män kunna ges möjlighet att delta i ett intensivår från och med den 15 april 2021.

Statskontoret ska inom ramen för uppdraget analysera om syftet med intensivåret uppnås, i enlighet med vad regeringen har gett uttryck för i Arbetsförmedlingens uppdrag om genomförandet. Statskontoret ska analysera genomförandet av intensivåret samt vid behov föreslå hur genomförandet av intensivåret kan utvecklas. Analysen ska röra aspekter som styrning, uppföljning och organisering av arbetet. Fokus för uppdraget är Arbetsförmedlingens genomförande men även regeringens styrning av arbetet bör analyseras.

I uppdraget ingår att studera deltagarsammansättning och urvalsprocess och därmed sammanhängande stöd som Arbetsförmedlingen ger till handläggare. Statskontoret ska även analysera hur jämställdhetsperspektivet genomsyrar intensivåret i alla dess delar och utfall. Vidare ska Statskontoret redovisa och analysera hur deltagarnas intensivår organiseras, vilka insatser och andra aktiviteter som används samt hur insatserna planeras och genomförs. Därtill är det viktigt att belysa samverkan med andra aktörer på nationell och lokal nivå inom ramen för intensivåret. Utöver detta ska konsekvenser för

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-411 36 16
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Fredsgatan 8
E-post: a.registrator@regeringskansliet.se

etableringsprogrammet i stort beskrivas. Även arbetsmarknadsutfall för deltagarna ska analyseras och redovisas.

Statskontoret ska i uppdraget beakta reformeringen av Arbetsförmedlingen. Analyser och rekommendationer om intensivåret ska utgå från hur den statliga arbetsmarknadspolitiken är organiserad och utifrån Arbetsförmedlingens uppgifter och uppdrag. Arbetsförmedlingen ska bistå Statskontoret med underlag för genomförande av uppdraget.

Statskontoret ska lämna en delredovisning av uppdraget senast den 25 april 2022 och en slutredovisning av uppdraget senast den 30 januari 2023 till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet). I delredovisningen ska Statskontoret fokusera på genomförandefrågor. I slutredovisningen ska Statskontoret fokusera på helheten och på arbetsmarknadsutfall.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2020 aviserade regeringen att den avser införa ett intensivår inom ramen för etableringsprogrammet för att nyanlända ska komma snabbare in på arbetsmarknaden.

I juni 2019 fick Arbetsförmedlingen i uppdrag av regeringen att ta fram förslag och analysera vissa frågor inom ramen för Regeringskansliets arbete med att införa ett intensivår för nyanlända inom etableringsprogrammet (A2019/01265/A). Arbetsförmedlingen redovisade uppdraget i november 2019 (A2019/02207).

I Arbetsförmedlingens regleringsbrev för 2020 framgick det att Arbetsförmedlingen skulle förbereda införandet av ett så kallat intensivår inför det att regeringen skulle ge myndigheten ett närmare uppdrag om genomförandet. Arbetsförmedlingen skulle utifrån ett jämställdhetsperspektiv utarbeta metoder för urval av deltagare, där individens egen motivation och förutsättningar att slutföra intensivåret är avgörande för vilka som bedöms lämpliga att delta i intensivåret. Myndigheten skulle förbereda för uppföljning av deltagare.

Regeringen gav Arbetsförmedlingen den 14 oktober 2020 i uppdrag att införa ett intensivår inom etableringsprogrammet (A2020/02108). Enligt uppdraget ska nyanlända kvinnor och män från och med den 15 april 2021 kunna ges möjlighet att delta i ett intensivår. I uppdraget framgår att

Arbetsförmedlingen ska säkerställa att insatserna i sig och intensivåret som helhet är mätbara, så att de kan följas upp och utvärderas både av Arbetsförmedlingen själva och av någon annan aktör. Insatserna ska även kunna mätas utifrån könsuppdelad statistik.

På regeringens vägnar

Eva Nordmark

Maria Hansson

Kopia till

Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua)
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverket
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)
Folkbildningsrådet
Statens skolverk
Landsorganisationen i Sverige (LO)
Svenskt Näringsliv
Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)

Bilaga 2

Metodbilaga

Den här bilagan redogör för hur vi har tolkat och avgränsat regeringsuppdraget. Vi redogör även för vilka metoder och material vi har använt oss av i uppdraget, samt våra processer för kvalitetssäkring.

Tolkning av uppdraget och avgränsningar

Den övergripande utgångspunkten för vår analys har varit det övergripande målet med intensivåret, så som regeringen har uttryckt målet – att deltagarna ska komma i arbete inom ett år efter påbörjat intensivår. Utöver det övergripande målet med intensivåret har vi också utgått från de krav som regeringen ställer på genomförandet i regeringsuppdraget till Arbetsförmedlingen att införa intensivåret. När vi har ringat in vad vi ska undersöka har vi utgått från de aspekter som regeringen specificerar i Statskontorets uppdrag.

En aspekt av intensivåret som vi inte utrett är kunskapscertifikaten. Frågan har diskuterats mellan regeringen och Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har avrått från att införa dessa, bland annat med motiveringen att certifikatens värde är oklart. Regeringen har ändå gått vidare med förslaget. Statskontoret har lämnat frågan därhän; vi bedömer att vi inte har något att tillföra i frågan om certifikatens värde, samtidigt som frågan redan är avgjord, eftersom certifikaten införts.

Intervjuer med enhets- och sektionschefer

Totalt har vi intervjuat tolv enhets- eller sektionschefer på Arbetsförmedlingen. Vi valde ut två enheter för var och en av Arbetsförmedlingens sex regioner (Nord, Mitt, Syd, Väst, Öst, Stockholm/Gotland). Vi fick kontaktuppgifterna av Arbetsförmedlingens huvudkontor och skickade ut förfrågan om intervju till totalt 12 enhetschefer. I några fall hänvisade enhetschefen till den sektionschef som ansvarar för intensivåret.

Syftet med intervjuerna var främst att få en bild av hur intensivåret påverkar etableringsprogrammet samt att följa upp frågor om styrningen av intensivåret från delrapporten. Intervjuerna genomfördes under slutet av september och första halvan av oktober 2022.

I intervjuerna ställde vi frågor om styrningen av intensivåret och hur det fungerar med skilda arbetssätt för intensivåret och resten av etableringsprogrammet. Vidare frågade vi om intensivåret haft några konsekvenser på etableringsprogrammet i stort och hur de ser på Arbetsförmedlingens arbete med arbetsgivarkontakter inom ramen för intensivåret.

Statistik

Vi har tagit del av individdata från Arbetsförmedlingen för samtliga deltagare i intensivåret från starten den 15 april 2021 till och med den 31 december 2022. Statistiken innehåller bakgrundsvariabler som till exempel kön, ålder, utbildningsnivå och sfi-nivå. Vidare ingår statistik för deltagarnas inriktning i intensivåret, start- och slutdatum, om intensivåret är avslutat eller pågående, vilka insatser deltagaren har tagit del samt deltagarens status 7, 30, 90, 180 och 365 dagar efter avslutat intensivår. Statskontoret har utifrån statistiken studerat intensivårets deltagarsammansättning, insatser och deltagarnas status efter avslut från intensivåret.

Den statistik vi presenterar baseras på den data som handläggarna registrerar in i Arbetsförmedlingens datasystem. Övrig information som enbart dokumenteras i deltagarnas akter finns därmed inte med i statistiken. Den informationen fångar vi i viss mån upp genom den aktstudie vi har genomfört (se nedan). Antalet individer avser inte unika deltagare. Orsaken är att en individ kan avsluta sitt deltagande i intensivåret men senare påbörja intensivåret på nytt.

Jämförelse med etableringsprogrammet

För att jämföra utfallet för intensivåret med övriga etableringsprogrammet har vi också tagit del av jämförbara individdata för deltagare som har deltagit i etableringsprogrammet på heltid men som inte har deltagit i intensivåret. Vi har också tagit del av statistik på aggregerad nivå som Arbetsförmedlingen har sammanställt om intensivåret och etableringsprogrammet.

Etableringsprogrammet omfattar normalt 24 månader, medan intensivåret som regel ska pågå i längst 12 månader. Därför går det inte att rakt av använda samma jämförelsegrupp inom etableringsprogrammet för alla delar i vår analys. Vi beskriver nedan vilka olika urval och jämförelsegrupper vi har använt för att jämföra deltagarsammansättning, insatser samt arbetsmarknadsutfall.

Jämförelse av deltagare och insatser

När vi jämför deltagare och insatser mellan intensivåret och etableringsprogrammet, ingår samtliga 2 046 deltagare som har deltagit i intensivåret sedan starten den 15 april 2021 till och med den 31 december och samtliga 8 621 övriga deltagare som har startat etableringsprogrammet och deltagit i programmet på heltid under samma period, det vill säga mellan den 15 april 2021 till och med den 31 december 2022.

Jämförelse av arbetsmarknadsutfallet

När vi jämför arbetsmarknadsutfall för deltagare inom intensivåret och etableringsprogrammet ingår samtliga 1 279 deltagare som har avslutat intensivåret respektive samtliga 13 513 övriga deltagare som har deltagit i programmet på heltid och avslutat etableringsprogrammet mellan 15 april 2021 och 31 december 2022.

En fördel med att jämföra deltagare som har avslutat programmen under samma period är att de kommer ut till samma förutsättningar på arbetsmarknaden. Status efter avslutad arbetsmarknadsinsats är också det mått som Arbetsförmedlingen använder när de redogör för arbetsmarknadsutfall. Vi använder emellertid inte samma tidsperioder som Arbetsförmedlingen. Orsaken är att vi utgår från en tidsperiod som gör att deltagarna inom intensivåret ska ha haft möjlighet att avsluta sitt deltagande. Det gör att vår data inte är direkt jämförbar med den statistik Arbetsförmedlingen presenterar.

Kontrollberäkningar visar att de resultat vi presenterar i rapporten avseende andel i arbete står sig även vid andra urvalsgrupper, till exempel utifrån hur lång tid de haft på sig för att avsluta deltagandet.

Avsaknaden av en jämförbar kontrollgrupp gör att vi inte kan uttala oss om effekter av intensivvår. Dessutom har det varit relativt kort tid sedan intensivvår startades vilket gör det omöjligt att säga något om resultat och effekter på lång sikt. Det skulle också kräva en annan typ av data än den vi har kunnat få från Arbetsförmedlingen, exempelvis deltagarnas inkomster en viss tid efter avslut.

För att ändå komma lite längre i analysen av deltagarnas utfall i arbete, och få en bättre jämförelse med övriga etableringsprogrammet, har vi i stället analyserat utfallets resultatet utifrån olika grupper av deltagare. Då deltagarna i intensivvår har över lag en högre utbildningsnivå, bättre språkkunskaper och generellt bedöms stå närmare arbetsmarknaden än andra deltagare i etableringsprogrammet, har vi delat upp och analyserat utfallet utifrån dessa aspekter. Vi har också studerat om utfallet varierar utifrån vilka insatser som deltagarna har tagit del av.

Utfall 7, 90 och 180 dagar efter avslut

Vi redovisar andel deltagare i arbete 7 dagar efter avslutat intensivvår eftersom syftet med intensivvår är att deltagarna ska få arbete efter avslutat intensivvår. Men det finns en viss eftersläpning innan resultaten registreras i Arbetsförmedlingens datalager.

För att studera hur andel i arbete efter avslut står sig över tid tittar vi även på utfallet 90 och 180 dagar efter avslut. Ett problem med att studera utfallet på längre sikt är emellertid att det blir allt färre deltagare som ingår i utfallet ju senare uppföljningstiderna är. Det beror på att det för många ännu inte har gått så lång tid sedan de avslutade sina intensivvår. I rapporten redovisar vi ändå kort utfall även för 90 och 180 dagar, som ett komplement till utfallet efter 7 dagar.

Aktstudie

Vi har genomfört en aktstudie som komplement till analysen av Arbetsförmedlingens statistik. Syftet har varit att fånga upp frågeställningar som inte kan besvaras via statistiken, för att informationen inte registreras i statistiken eller för att den information

som registreras i statistiken inte varit tillförlitlig eller har varit bristfällig. Vi undersökte hur Arbetsförmedlingen har planerat deltagarens intensivår och i vilken mån intensivåret var språkintensivt, arbetsplatsnära och genomfördes i ett högt tempo.

Arbetet inom intensivåret ska ta inspiration av projektet Jämställd etablering och metoden matchning vid dag 1. Vi undersökte därför även om Arbetsförmedlingen hade tagit kontakt med arbetsgivare, om anställning eller praktik, inom de första tre månaderna av deltagarens tid inom intensivåret. Vi undersökte även om planeringen utgick ifrån ett konkret mål i form av ett specifikt arbete för individen. Se samtliga frågor i faktaruta nedan.

Aktstudien baseras på ett slumpmässigt urval av 100 akter från deltagare i intensivåret. Vi bad Arbetsförmedlingen ta fram ett slumpmässigt och representativt urval med deltagare som hade deltagit tre månader eller längre i intensivåret. Vi satte gränsen till tre månader för att försäkra oss om att vi skulle få ta del av akter där såväl planering som insatser hade haft möjlighet att komma i gång.

Urvalet bestod av 46 procent kvinnor och 54 procent män. I genomsnitt har deltagarna vars akter vi granskade varit inskrivna i intensivåret i 244 dagar. Två av deltagarna hade varit med i intensivåret kortare tid än tre månader. Men i och med att akterna innehöll den information vi efterfrågade valde vi att ändå inkludera dem i vår studie.

Vi granskade akterna på plats hos Arbetsförmedlingen genom att, via lånedatorer, logga in på aktuella system hos Arbetsförmedlingen. Två av projektets medlemmar granskade och kodade akterna utifrån ett granskningsschema som vi tagit fram på förhand.

Utifrån frågorna (se faktaruta) gjorde vi en samlad bedömning av deltagarens intensivår. Vi bedömde om deltagarnas intensivår bestod av språkintensiva och arbetsplatsnära insatser där insatserna genomförs parallellt eller efter varandra i högt tempo.

Vi analyserade akterna utifrån följande frågor:

- Finns det vid tre månader en dokumenterad planering för deltagarens hela tid i intensivåret?
- Är de pågående och planerade insatserna i linje med deltagarens valda yrkesinriktning?
- Finns det vid tre månader ett konkret slutmål med intensivåret?
- Har intensivårshandläggaren kontakt med arbetsgivare inom de tre första månaderna i intensivåret om anställning eller med annat syfte än anställning?
- Har handläggare och deltagare inom tre månader identifierat vilka arbetsplatsnära insatser som är aktuella?
- Hur många dagar har deltagaren varit inskriven i intensivåret utan någon aktivitet?
- Hur många timmar i genomsnitt per vecka uppgår deltagarens insatser till under tiden i intensivåret (inklusive och exklusive jobbsökaraktiviteter)?
- Deltar individen i "aktiviteter utöver heltid" under sin tid i intensivåret (registrerade aktiviteter respektive aktiviteter som endast nämns i handläggarens daganteckningar)?
- Har deltagaren tagit del av språkintensiva insatser under minst en månad?
- Nämns mentorskap som en möjlig insats för deltagaren?

Enkät svar och intervjuer från delrapporten

Till grund för slutrapportens resultat och slutsatser ligger också datainsamlingar och analyser som vi genomförde i samband med vår delrapport. Vi genomförde bland annat intervjuer med intensivårshandläggare och representanter för Arbetsförmedlingens huvudkontor och kommuner. Vi intervjuade också ett fåtal deltagare i intensivåret. I delrapporten genomförde vi också en enkät till samtliga intensivårshandläggare och ställde skriftliga frågor till intensivårets

regionssamordnare. Vi tog också del av olika typer av dokument, som metodstöd gällande intensivvår samt Arbetsförmedlingen verksamhetsplan och styrkort. För mer information om dessa metoder och material hänvisar vi till vår delrapports metodbilaga, enkätbilaga, och intervjubilaga.⁴³

Kvalitetssäkring och faktagranskning

Projektgruppen har bestått av Nadja Bogestam, Jana From, och Karl Nilsson. Utredningschef har varit Jessica Bylund. En intern referensgrupp har bistått projektet genom att lämna synpunkter på rapportutkastet. Referensgruppen har bestått av följande personer: Sara Berglund, Per Helldahl, Sanna Rehn och Jonas Thelander från Statskontoret, samt Linus Liljeberg från IFAU. Arbetsförmedlingen har faktagranskat rapportens iakttagelsekapitel (2–6).

⁴³ Genomförandet av ett intensivvår för nyanlända. Delrapport (statskontoret.se)

Bilaga 3

Tabellbilaga

Tabell B1. Antal pågående deltagare hittills i intensivåret, utfall och prognos per månad.

	Antal pågående deltagare	
	Utfall	Prognos
April 2021	10	111
Maj 2021	90	223
Juni 2021	158	329
Juli 2021	184	408
Aug 2021	218	501
Sept 2021	292	626
Okt 2021	407	765
Nov 2021	544	911
Dec 2021	671	1 055
Jan 2022,	755	1 157
Feb 2022	845	1 263
Mars 2022	932	1 376
April 2022	948	1 378
Maj 2022	921	1 382
Juni 2022	867	1 390
Juli 2022	833	1 416
Aug 2022	836	1 428
Sept 2022	826	1 414
Okt 2022	784	1 388
Nov 2022	775	1 356
Dec 2022	768	1 328
Totalt	12 664	21 205

Källa: Sammanställd statistik från Arbetsförmedlingen.

Tabell B2. Antal nya deltagare hittills i intensivåret, utfall och prognos per månad.

	Antal nya deltagare	
	Utfall	Prognos
April 2021	12	111
Maj 2021	87	112
Juni 2021	84	107
Juli 2021	33	78
Aug 2021	49	94
Sept 2021	99	125
Okt 2021	151	140
Nov 2021	183	146
Dec 2021	168	143
Jan 2022	123	102
Feb 2022	128	106
Mars 2022	150	113
April 2022	111	113
Maj 2022	121	115
Juni 2022	78	115
Juli 2022	39	104
Aug 2022	86	106
Sept 2022	112	110
Okt 2022	82	114
Nov 2022	108	115
Dec 2022	95	115
Totalt	2 099	2 269

Källa: Sammanställd statistik från Arbetsförmedlingen.

Tabell B3. Antal och andel deltagare i intensivåret fördelat på utbildningsnivå, sfi-nivå, samt om de hade bedömts med utbildningsplikt och som ej matchningsbar innan intensivåret. Avser samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Utbildningsnivå						
Saknar formell grundläggande utbildning	45	5 %	48	4 %	93	5 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	118	12 %	169	16 %	287	14 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	90	9 %	159	15 %	249	12 %
Gymnasial utbildning	249	26 %	249	23 %	498	24 %
Eftergymnasial utbildning	456	48 %	463	43 %	919	45 %
Sfi-nivå						
Sfi 1	139	19 %	169	21 %	308	20 %
Sfi 2	262	35 %	310	38 %	572	36 %
Sfi 3	307	41 %	288	35 %	595	38 %
Yrkesinriktad sfi	7	1 %	17	2 %	24	2 %
Sfi-nivå framgår ej	34	5 %	35	4 %	69	4 %
Utbildningsplikt	107	11 %	135	12 %	242	12 %
Ej matchningsbar	453	47 %	523	48 %	976	48 %
Deltagare totalt	958	47 %	1 088	53 %	2 046	100 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B4. Antal och andel övriga deltagare i etableringsprogrammet fördelat på utbildningsnivå, sfi-nivå, utbildningsplikt och ej matchningsbara. Avser samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Utbildningsnivå						
Saknar formell grundläggande utbildning	990	21 %	456	12 %	1 446	17 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	1 229	26 %	1 063	28 %	2 292	27 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	695	15 %	676	18 %	1 371	16 %
Gymnasial utbildning	846	18 %	773	20 %	1 619	19 %
Eftergymnasial utbildning	1 029	21 %	864	23 %	1 893	22 %
Sfi-nivå						
Sfi 1	1 755	45 %	1 129	37 %	2 884	42 %
Sfi 2	1 263	32 %	1 097	36 %	2 360	34 %
Sfi 3	646	17 %	614	20 %	1 260	18 %
Yrkesinriktad sfi	33	1 %	44	1 %	77	1 %
Sfi-nivå framgår ej	201	5 %	141	5 %	342	5 %
Utbildningsplikt	1 397	29 %	896	23 %	2 293	27 %
Ej matchningsbar	3 305	69 %	2 251	59 %	5 556	64 %
Deltagare totalt	4 789	56 %	3 832	44 %	8 621	100 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B5. Antal och andel deltagare i olika insatser inom intensivvården, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Svenska för invandrare	749	78 %	819	75 %	1 568	77 %
Yrkessvenska	5	1 %	15	1 %	20	1 %
Språkutvecklingsinsatser exkl. sfi	50	5 %	63	6 %	113	6 %
Arbetspraktik	75	8 %	105	10 %	180	9 %
Arbetsmarknadsutbildning	20	2 %	65	6 %	85	4 %
Reguljär utbildning	196	20 %	182	17 %	387	19 %
Lokala jobbspår	49	5 %	60	6 %	109	5 %
Snabbspår	19	2 %	19	2 %	38	2 %
Samhällsorientering	88	9 %	90	8 %	178	9 %
Ingen aktivitet:	28	3 %	49	5 %	77	4 %
Intensiv praktik	242	25 %	230	21 %	472	23 %
Mentorskap	1	0 %	4	0 %	5	0 %
Aktiviteter utöver heltid	40	4 %	49	5 %	89	4 %
Grupperade insatser:						
Språkinsats (sfi, språkutveckling och/eller yrkessvenska)	760	79 %	830	76 %	1 590	78 %
Praktikinsats (arbetspraktik och/eller intensiv praktik)	304	32 %	319	29 %	623	30 %
Arbetsmarknadsutbildning och/eller reguljär utbildning	212	22 %	235	22 %	447	22 %
Någon insats inom vägledning eller matchning	23	2 %	42	4 %	65	3 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivvårdens definition	361	38 %	421	39 %	782	38 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	375	39 %	448	41 %	823	40 %
Totalt antal deltagare	958		1 088		2 046	

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B6. Antal och andel intensivårspartagare i olika insatser inom intensivvården, ögonblicksbilder för februari 2022 och januari 2023.

	Februari 2022						Januari 2023					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Insatser tillgängliga inom hela ETP:												
Svenska för invandrare	241	59 %	239	53 %	480	56 %	188	49 %	210	55 %	398	52 %
Yrkessvenska	0	0 %	3	1 %	3	0 %	17	4 %	31	8 %	48	6 %
Språkutvecklingsinsatser exkl. sfi	10	2 %	20	4 %	30	3 %	26	7 %	31	8 %	57	7 %
Arbetspraktik	8	2 %	11	2 %	19	2 %	5	1 %	6	2 %	11	1 %
Arbetsmarknads-utbildning	4	1 %	24	5 %	28	3 %	6	2 %	16	4 %	22	3 %
Reguljär utbildning	44	11 %	46	10 %	90	10 %	50	13 %	29	8 %	79	10 %
Lokala jobbspår	21	5 %	30	7 %	51	6 %	12	3 %	10	3 %	22	3 %
Snabbspår	10	2 %	8	2 %	18	2 %	5	1 %	3	1 %	8	1 %
Samhällsorientering	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	9	2 %	15	4 %	24	3 %
Ingen aktivitet:	48	12 %	68	15 %	116	13 %	84	22 %	66	17 %	150	20 %
Insatser som är specifika för intensivvården:												
Intensiv praktik	41	10 %	35	8 %	76	9 %	32	8 %	42	11 %	74	10 %
Mentorskap	0	0 %	1	0 %	1	0 %	0	0 %	2	1 %	2	0 %

	Februari 2022						Januari 2023					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Grupperade insatser:												
Språkinsats (sfi, språkutveckling och/eller yrkessvenska)	251	61 %	262	58 %	513	60 %	194	51 %	226	59 %	420	55 %
Praktikinsats (arbetspraktik och/eller intensiv praktik)	49	12 %	46	10 %	95	11 %	34	9 %	46	12 %	80	10 %
Arbetsmarknadsutbildning och/eller reguljär utbildning	48	12 %	70	16 %	118	14 %	56	15 %	44	11 %	100	13 %
Någon insats inom vägledning eller matchning	i.u	i.u	i.u	i.u	i.u	i.u.	4	1 %	6	2 %	10	1 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	i.u	i.u	i.u	i.u	i.u	i.u.	52	14 %	74	19 %	126	16 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	i.u	i.u	i.u	i.u	i.u	i.u.	56	15%	80	21%	136	18%
Totalt antal deltagare	411		449		860		384		384		768	

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B7. Antal och andel deltagare i olika insatser bland övriga inom etableringsprogrammet, samtliga deltagare från april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Svenska för invandrare	3 901	81 %	3 028	79 %	6 929	80 %
Yrkessvenska	4	0 %	11	0 %	15	0 %
Språkutvecklingsinsatser exkl. sfi	176	4 %	126	3 %	302	4 %
Arbetspraktik	110	2 %	202	5 %	312	4 %
Arbetsmarknadsutbildning	18	0 %	41	1 %	59	1 %
Reguljär utbildning	893	19 %	728	19 %	1 621	19 %
Samhällsorientering	793	17 %	658	17 %	1 451	17 %
<i>Ingen aktivitet:</i>	<i>418</i>	<i>9 %</i>	<i>320</i>	<i>8 %</i>	<i>738</i>	<i>9 %</i>
Grupperade insatser:						
Språkinsats (sfi, språkutveckling och/eller yrkessvenska)	3 928	82 %	3 044	79 %	6 972	81 %
Praktikinsats (arbetspraktik och/eller intensiv praktik)	110	2 %	202	5 %	312	4 %
Arbetsmarknadsutbildning och/eller reguljär utbildning	909	19 %	759	20 %	1 665	19 %
Någon insats inom vägledning eller matchning	340	7 %	441	12 %	781	9 %
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	127	3 %	241	6 %	368	4 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	441	9 %	619	16 %	1 060	12 %
Totalt antal deltagare	4 789		3 832		8 621	

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B8. Deltagarnas status 7 dagar efter avslutat intensivår respektive etableringsprogram exkl. deltagare i intensivåret. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Arbete	113	20 %	219	31 %	332	26 %	684	9 %	1 390	25 %	2 074	15 %
därav arbete utan stöd	17	3 %	48	7 %	65	5 %	138	2 %	358	6 %	496	4 %
därav arbete med stöd (exkl. nystartsjobb)	50	9 %	83	12 %	133	10 %	308	4 %	345	6 %	653	5 %
därav nystartsjobb	46	8 %	88	12 %	134	10 %	238	3 %	687	12 %	925	7 %
Studier	4	1 %	2	0 %	6	0 %	320	4 %	205	4 %	525	4 %
Öppet arbetslösa	26	5 %	29	4 %	55	4 %	1 692	21 %	1 078	20 %	2 770	20 %
Program med aktivitetsstöd	407	71 %	448	64 %	855	67 %	4 416	55 %	2 675	48 %	7 091	52 %
därav etablerings- programmet	380	66 %	423	60 %	803	63 %						
därav jobb-och utvecklingsgarantin	24	4 %	19	3 %	43	3 %	3 194	40 %	1 771	32 %	4 965	37 %
därav jobbgaranti för ungdomar	0	0 %	3	0 %	3	0 %	298	4 %	270	5 %	568	4 %
därav övriga program med aktivitetsstöd	3	1 %	3	0 %	6	0 %	924	12 %	634	11 %	1 558	12 %
Övriga inskrivna	10	2 %	5	1 %	15	1 %	352	4 %	111	2 %	463	3 %
Övriga avaktualiserade	14	2 %	2	0 %	16	1 %	521	7 %	69	1 %	590	4 %
Totalt antal avslutade	574	100 %	705	100 %	1279	100 %	7 985	100 %	5 528	100 %	13 513	100 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B9. Deltagarnas status 90 dagar efter avslutat intensivår respektive etableringsprogram exkl. deltagare i intensivåret. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Arbete	121	29 %	265	47 %	386	39 %	873	12 %	1 763	35 %	2 636	21 %
därav arbete utan stöd	23	5 %	87	16 %	110	11 %	243	3 %	655	13 %	898	7 %
därav arbete med stöd (exkl. nystartsjobb)	56	13 %	82	15 %	138	14 %	372	5 %	403	8 %	775	6 %
därav nystartsjobb	42	10 %	96	17 %	138	14 %	258	4 %	705	14 %	963	8 %
Studier	9	2 %	5	1 %	14	1 %	584	8 %	334	7 %	918	7 %
Öppet arbetslösa	6	1 %	8	1 %	14	1 %	303	4 %	261	5 %	564	5 %
Program med aktivitetsstöd	242	57 %	272	49 %	514	52 %	4 053	56 %	2 334	46 %	6 387	52 %
därav etablerings- programmet	209	49 %	237	42 %	446	45 %						
därav jobb-och utvecklingsgarantin	27	6 %	28	5 %	55	6 %	3 437	47 %	1 791	36 %	5 228	42 %
därav jobbgaranti för ungdomar	2	0 %	3	1 %	5	1 %	321	4 %	292	6 %	613	5 %
därav övriga program med aktivitetsstöd	4	1 %	4	1 %	8	1 %	295	4 %	251	5 %	546	4 %
Övriga inskrivna	19	4 %	4	1 %	23	2 %	482	7 %	117	2 %	599	5 %
Övriga avaktualiserade	26	6 %	6	1 %	32	3 %	970	13 %	229	5 %	1 199	10 %
Totalt antal avslutade	423	100 %	560	100 %	983	100 %	7 265	100 %	5 038	100 %	12 303	100 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B10. Deltagarnas status 180 dagar efter avslutat intensivår respektive etableringsprogram exkl. deltagare i intensivåret. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Arbete	95	32 %	226	56 %	321	46 %	913	14 %	1 703	38 %	2 616	24 %
därav arbete utan stöd	20	7 %	77	19 %	97	14 %	261	4 %	674	15 %	935	9 %
därav arbete med stöd (exkl. nystartsjobb)	44	15 %	71	18 %	115	16 %	393	6 %	399	9 %	792	7 %
därav nystartsjobb	31	10 %	78	19 %	109	15 %	259	4 %	630	14 %	889	8 %
Studier	3	1 %	1	0 %	4	1 %	601	9 %	336	8 %	937	9 %
Öppet arbetslösa	4	1 %	10	2 %	14	2 %	210	3 %	189	4 %	399	4 %
Program med aktivitetsstöd	168	56 %	163	40 %	331	47 %	3 297	52 %	1 842	41 %	5 139	47 %
därav etablerings- programmet	143	48 %	140	35 %	283	40 %						
därav jobb-och utvecklingsgarantin	21	7 %	18	4 %	39	6 %	2 882	45 %	1 440	32 %	4 322	40 %
därav jobbgaranti för ungdomar	3	1 %	3	1 %	6	1 %	227	4 %	223	5 %	450	4 %
därav övriga program med aktivitetsstöd	1	0 %	2	0 %	3	0 %	188	3 %	179	4 %	367	3 %
Övriga inskrivna	9	3 %	1	0 %	10	1 %	402	6 %	95	2 %	497	5 %
Övriga avaktualiserade	22	7 %	3	1 %	25	4 %	973	15 %	278	6 %	1 251	12 %
Totalt antal avslutade	301	100 %	404	100%	705	100 %	6 396	100%	4 443	100 %	10 839	100 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B11. Antal och andel intensivårsdeltagare respektive övriga i etableringsprogrammet som är i arbete 7 dagar efter avslut, uppdelat på deltagarnas utbildningsnivå. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Kvinnor		Intensivåret Män		Totalt		Etableringsprogrammet					
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Saknar formell grundläggande utbildning	2	7 %	8	26 %	10	17 %	75	4 %	146	20 %	221	9 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	15	22 %	37	35 %	52	30 %	126	6 %	282	20 %	408	12 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	9	19 %	36	34 %	45	29 %	102	8 %	257	26 %	359	16 %
Gymnasial utbildning	31	20 %	62	37 %	93	29 %	162	12 %	323	31 %	485	20 %
Eftergymnasial utbildning	56	20 %	76	26 %	132	23 %	219	13 %	382	30 %	601	20 %
Totalt avslutade deltagare i arbete	113	20 %	219	31 %	332	26 %	684	9 %	1 390	25 %	2 074	15 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B12. Antal och andel intensivårsdeltagare respektive övriga i etableringsprogrammet som är i arbete 90 dagar efter avslut, uppdelat på deltagarnas utbildningsnivå. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Saknar formell grundläggande utbildning	4	20 %	6	23 %	10	22 %	95	6 %	180	27 %	275	12 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	11	22 %	49	57 %	60	44 %	169	9 %	372	28 %	541	17 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	13	34 %	41	48 %	54	44 %	126	11 %	335	37 %	461	22 %
Gymnasial utbildning	29	26 %	60	45 %	89	36 %	199	16 %	397	42 %	596	27 %
Eftergymnasial utbildning	64	31 %	109	48 %	173	40 %	284	18 %	479	41 %	763	28 %
Totalt avslutade deltagare i arbete	121	29 %	265	47 %	386	39 %	873	12 %	1 763	35 %	2 636	21 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B13. Antal och andel intensivårsdeltagare respektive övriga i etableringsprogrammet som är i arbete 180 dagar efter avslut, uppdelat på deltagarnas utbildningsnivå. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Saknar formell grundläggande utbildning	6	38 %	8	38 %	14	38 %	98	7 %	185	30 %	283	14 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	7	19 %	35	56 %	42	42 %	195	12 %	383	33 %	578	20 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	10	33 %	38	56 %	48	49 %	128	13 %	311	38 %	439	24 %
Gymnasial utbildning	17	21 %	51	54 %	68	39 %	204	19 %	369	44 %	573	30 %
Eftergymnasial utbildning	55	40 %	94	59 %	149	51 %	288	22 %	455	45 %	743	32 %
Totalt avslutade deltagare i arbete	95	32 %	226	56 %	321	46 %	913	14 %	1 703	38 %	2 616	24 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B14. Antal och andel intensivårsdeltagare respektive övriga i etableringsprogrammet som är i arbete 7 dagar efter avslut, uppdelat på deltagarnas sfi-nivå. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Saknar formell grundläggande utbildning	13	27 %	30	49 %	43	39 %	125	6 %	241	21 %	366	11 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	20	28 %	54	52 %	74	42 %	206	9 %	423	25 %	629	16 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	22	25 %	64	59 %	86	44 %	186	9 %	305	22 %	491	14 %
Gymnasial utbildning	1	50 %	2	40 %	3	43 %	11	12 %	11	17 %	22	14 %
Eftergymnasial utbildning	4	25 %	3	43 %	7	30 %	32	10 %	40	21 %	72	20 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B15. Antal och andel intensivårsdeltagare respektive övriga i etableringsprogrammet som är i arbete 90 dagar efter avslut, uppdelat på deltagarnas sfi-nivå. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Saknar formell grundläggande utbildning	18	23 %	29	41 %	47	37 %	153	7 %	295	29 %	448	15 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	24	19 %	57	48 %	81	39 %	252	11 %	521	34 %	773	21 %
Förgymnasial utbildning 9 (10 år	24	13 %	65	47 %	89	37 %	257	13 %	421	33 %	678	22 %
Gymnasial utbildning	1	33 %	5	45 %	6	43 %	14	16 %	20	34 %	34	24 %
Eftergymnasial utbildning	4	24 %	3	33 %	7	27 %	34	12 %	56	31 %	90	28 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B16. Antal och andel intensivårsdeltagare respektive övriga i etableringsprogrammet som är i arbete 180 dagar efter avslut, uppdelat på deltagarnas sfi-nivå. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Saknar formell grundläggande utbildning	12	15 %	25	48 %	37	39 %	168	8 %	283	31 %	451	17 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	18	15 %	44	53 %	62	44 %	267	12 %	516	39 %	783	25 %
Förgymnasial utbildning 9 (10) år	21	12 %	54	63 %	75	48 %	271	13 %	420	37 %	691	25 %
Gymnasial utbildning	1	100 %	2	50 %	3	60 %	17	22 %	17	35 %	34	27 %
Eftergymnasial utbildning	3	25 %	1	25 %	4	25 %	33	13 %	58	37 %	91	32 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B17. Antal och andel deltagare i intensivåret respektive övriga i etableringsprogrammet som är i arbete 7 dagar efter avslut, uppdelat på insats. Avser samtliga avslutade från 15 april 2021 till och med december 2022.

	Intensivåret						Etableringsprogrammet					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Språkutbildning	81	18 %	161	31 %	242	25 %	564	8 %	1 055	23 %	1 619	14 %
Annan utbildning än språk	20	14 %	37	22 %	57	19 %	154	7 %	294	18 %	448	11 %
Arbetspraktik	24	38 %	32	36 %	56	37 %	139	30 %	302	38 %	441	35 %
Intensivpraktik	42	28 %	67	44 %	109	36 %						
Arbetsplatsnära insatser – intensivårets definition	66	27 %	106	35 %	172	31 %	149	27 %	343	35 %	492	32 %
Arbetsplatsnära insatser – etableringsprogrammets definition	70	27 %	112	35 %	182	31 %	250	17 %	619	31 %	869	25 %
Deltagare i arbete oavsett insats	113	20 %	219	31 %	332	26 %	684	9 %	1 390	25 %	2 074	15 %

Källa: Arbetsförmedlingens statistik.

Tabell B18. Antal och andel deltagare som påbörjat en praktikinsats, samtliga deltagare i etableringsprogrammet samt uppdelat på deltagare inom intensivåret respektive övriga inom etableringsprogrammet.

	Antal som påbörjat praktikinsats			Andel som påbörjat praktikinsats		
	Etablerings- programmet	Intensivåret	Etablerings- programmet exkl. intensivåret	Etablerings- programmet	Intensivåret	Etablerings- programmet exkl. intensivåret
Jan 2020	271			1,0%		
Feb 2020	324			1,2%		
Mars 2020	301			1,2%		
April 2020	167			0,7%		
Maj 2020	122			0,5%		
Juni 2020	112			0,5%		
Juli 2020	61			0,3%		
Aug 2020	116			0,6%		
Sept 2020	160			0,8%		
Okt 2020	161			0,9%		
Nov 2020	137			0,8%		
Dec 2020	73			0,4%		
Jan 2021	66			0,4%		
Feb 2021	88			0,6%		
Mars 2021	122			0,8%		
April 2021		2	102			0,8%
Maj 2021		3	91		3,3%	0,7%
Juni 2021		5	72		3,2%	0,6%
Juli 2021		6	27		3,3%	0,2%
Aug 2021		9	53		4,1%	0,5%
Sept 2021		23	71		7,9%	0,7%

	Antal som påbörjat praktikinsats			Andel som påbörjat praktikinsats		
	Etablerings- programmet	Intensivåret	Etablerings- programmet exkl. intensivåret	Etablerings- programmet	Intensivåret	Etablerings- programmet exkl. intensivåret
Okt 2021		31	66		7,6%	0,6%
Nov 2021		33	67		6,1%	0,7%
Dec 2021		22	40		3,3%	0,4%
Jan 2022		45	40		6,0%	0,4%
Feb 2022		42	50		5,0%	0,5%
Mars 2022		70	84		7,5%	0,9%
April 2022		75	64		7,9%	0,7%
Maj 2022		81	58		8,8%	0,7%
Juni 2022		62	42		7,2%	0,5%
Juli 2022		23	15		2,8%	0,2%
Aug 2022		34	31		4,1%	0,4%
Sept 2022		58	53		7,0%	0,6%
Okt 2022		61	44		7,8%	0,5%
Nov 2022		66	44		8,5%	0,5%
Dec 2022		34	26		4,4%	0,3%

Källa: Månadsstatistik från Arbetsförmedlingen.